

NR 75

**PODKARPACKI
INFORMATOR
KULTURALNY**

2011

WRZESIEŃ – PAŹDZIERNIK

W NUMERZE

Wydarzenia

- Nagrody w dziedzinie kultury

3

3-4

Teatry

- Teatr im. W. Siemaszkowej*
- Teatr „Maska” w Rzeszowie*

5

5-6

7-9

Muzyka

- Filharmonia Podkarpacka w Rzeszowie*
- Estrada Rzeszowska

10

10-11

11

Muzea

- Muzeum Okręgowe w Rzeszowie z oddziałami: Muzeum Etnograficznym, Muzeum Historii Miasta Rzeszowa*
- Muzeum Dobranoczek w Rzeszowie
- Podziemna Trasa Turystyczna w Rzeszowie
- Muzeum Podkarpackie w Krośnie*
- Skansen Archeologiczny „Karpacka Troja”
- Muzeum Rzemiosła w Krośnie*
- Muzeum Narodowe Ziemi Przemyskiej w Przemyśle z oddziałami: Muzeum Dzwonów i Fajek, Muzeum Historii Miasta Przemyśla*
- Muzeum-Zamek w Łańcucie*
- Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku*
- Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej*
- Muzeum Marii Konopnickiej w Żarnowcu*
- Arboretum i Zakład Fizjografii w Bolestraszycach*
- Centrum Wikliniarstwa w Rudniku nad Sanem*
- Muzeum Regionalne w Stalowej Woli

12

12-16

16-17

17

17-20

20

21-22

23-25

25-26

27-29

29-30

30-32

32-36

36

37-38

Biblioteki

- Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w Rzeszowie*
- Krośnieńska Biblioteka Publiczna

38

38-40

40-41

Domy i ośrodki kultury

- Wojewódzki Dom Kultury w Rzeszowie*
- Centrum Kulturalne w Przemyśle*
- Inni organizatorzy działalności kulturalnej w: Dębicy, Iwoniczu-Zdroju, Jarosławiu, Krośnie, Leżajsku, Mielcu, Nisku, Przemyśle, Rzeszowie, Sanoku, Sokołowie Mlp., Tarnobrzegu

42

42-45

45-48

48-52

Galerie

- Galeria Sztuki Współczesnej w Przemyśle*
- Biuro Wystaw Artystycznych w Rzeszowie
- Galeria Fotografii Miasta Rzeszowa
- Szajna Galeria
- Biuro Wystaw Artystycznych w Krośnie

52

52-53

54-55

55

55

56-57

Wydarzenia (cd.)

- Nagrody w dziedzinie kultury (cd.)
- W „Karpackiej Troi” dotknęto przeszłości
- Wyprawa po pieśni pogranicza
- Profesjonalizm i spontaniczność w Krośnie. INNY Festiwal Teatrów Młodzieżowych
- Komiksowo w WDK w Rzeszowie
- „Wiśniowa pachnąca malarstwem” po raz czwarty

57

57-59

59-60

60

60-61

62

62-63

* Oferta edukacyjna na sezon 2011/2012

Na okładce: I str. – Fragment „Galicjijskiego rynku” – nowo otwieranego (16 września) sektora małopolskiego w Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku fot. J. Ginalski
Blżej o projekcie na s. 27.

O materiały do kolejnego Informatora (imprezy listopad–grudzień, wydarzenia od sierpnia) prosimy do 30 września br.

Europejskie Dni Dziedzictwa w województwie podkarpackim

Europejskie Dni Dziedzictwa odbywać się będą w bieżącym roku ph. „Kamienie milowe”. Zaplanowano je na dwa weekendy wrześniowe: 10–11 i 17–18 września. Ich inauguracja w województwie podkarpackim odbędzie się w Muzeum Przemysłu Naftowego i Gazowniczego im. Ignacego Łukasiewicza w Bóbrce (10 września, godz. 17.00), w programie której m.in. premiera multimedialnego spektaklu teatralno-filmowego przygotowanego wspólnie z Teatrem im. W. Siemaszkowej w Rzeszowie i Politechniką Rzeszowską poświęconego postaci Ignacego Łukasiewicza (w inscenizację włączono m.in. efektowne eksperymenty chemiczne) oraz plener malarski ph. „Żar”, w którym udział wezmą artyści grupy Manufaktura Tworów oraz ZPAP w Rzeszowie.

W bogatym tegorocznym programie EDD odbędą się także (sygnalizujemy je w wyborze) imprezy w:

- Jarosławiu – tu blok imprez odbywających się ph. „400 lat Jarosławskiego Opactwa. Kamienie milowe dziejów Polski i Europy na Wzgórzu św. Mikołaja w Jarosławiu”; koncerty, turnieje, Jarmark Benedyktyński, benedyktyńska liturgia godzin i eucharystia z liturgią benedyktyńską, spotkania, wycieczki, konkursy, tematyczna wystawa – 11, 17 i 18 września
- Krośnie – sesja popularnonaukowa „Odkrycie nafty kamieniem milowym w rozwoju cywilizacji oraz

» cd. na str. 3

Podkarpacki Informator Kulturalny nr 75 ♦ wrzesień – październik 2011

www.wrota.podkarpackie.pl/pl/kultura/pik

Wydawca: Wojewódzki Dom Kultury,
35-959 Rzeszów, ul. Okrzei 7
tel. 17 853 52 57, faks 17 853 52 50
e-mail: pik@podkarpackie.pl,
wdkpik@wp.pl

Opr. red.: Cecylia Soja
Korekta: Małgorzata Pomorska
Oprac. wyd., druk:

Drukarnia i Wydawnictwo „Mitel”
tel./faks 17 250 26 52
e-mail: materialy@mitel.com.pl

Za zmiany w repertuarze i terminach imprez redakcja nie bierze odpowiedzialności. Redakcja nie zwraca tekstów nie zamówionych oraz zastrzega sobie prawo ich redagowania i skracania. Autorami informacji są placówki kulturalne Rzeszowa i województwa podkarpackiego.

Wydawnictwo realizowane ze środków Województwa Podkarpackiego.

Nakład: 2000 egz.

ISSN 1507-6156

Nagrody w dziedzinie kultury

Zarząd Województwa Podkarpackiego przyznał po raz kolejny doroczne nagrody za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony kultury. Uroczyste ich wręczenie miało miejsce 26 czerwca w Wojewódzkim Domu Kultury w Rzeszowie. W imieniu Zarządu Województwa wręczała je wice-marszałek Anna Kowalska oraz wicedyrektor Departamentu Kultury i Ochrony Dziedzictwa Narodowego Grażyna Szeliga.

Laureaci nagród indywidualnych za szczególne osiągnięcia

- **Zdzisław Daraż** – wieloletni dyrektor Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Rzeszowie, działacz społeczny, przewodniczący Towarzystwa Przyjaciół Rzeszowa, redaktor naczelny czasopisma „Echo Rzeszowa”, autor wielu publikacji o Rzeszowie i regionie

- **Bartosz Głowacki** – muzyk, uczeń dyplomowej klasy akordeonu, laureat wielu krajowych i międzynarodowych konkursów i festiwali, „Młody Muzyk Roku 2009”, reprezentant Polski w Międzynarodowym Konkursie Eurowizji w Wiedniu
- **Marta Bury** – aktorka lalkarz związana z Teatrem „Maska” w Rzeszowie, autorka choreografii do wielu przedstawień, współzałożycielka pierwszego w województwie teatru tańca – Teatr Gestu, z którym bierze udział w festiwalach sztuki tanecznej, członek Rzeszowskiego Stowarzyszenia Inicjatyw Artystycznych „Pełna Kultura” organizującego znakomite „Piątki Pełne Kultury”
- **Władysława Prucnal** – artystka rzeźbiarka, poetka ludowa. Rzeźbi i tworzy w glinie, jej prace, nawiązujące do form garncarstwa medyńskiego i związa-

» cd. na str. 4

.....
 * cd. ze str. 2 (Komunikaty • Europejskie Dni Dziedzictwa...)

- zwiedzanie wystawy „Historia oświecenia” w Muzeum Podkarpackim w Krośnie – 17 września
- **Leżajsku** – wystawy w Muzeum Ziemi Leżajskiej, w tym fotograficzna „Oczami wroga – Leżajsk 1940 w fotografii...” – 10–11 września
- **Łańcucie** – wystawy poświęconą 10. Pułkowi Strzelców Konnych, w tym prezentacja multimedialna, oraz gen. Stefanowi „Starba” Bałuce (Kasyno Urzędnicze) – 10–11 i 17–18 września
- **Przemysłu** – tu m.in.: promocja książki Jacka Błotńskiego *Przemysł. Twierdza niezdobytą* z udziałem autora (podziemia przemyskie Rynek 1 – 10 września), wystawa (w Muzeum Historii Miasta Przemysła) i Spotkanie Weiglowskie promujące życie i dzieło prof. Rudolfa Weigla (gmach główny Muzeum Narodowego Ziemi Przemyskiej) – 17 września; 72. obchody rocznicy agresji Rosji Sowieckiej na Polskę z uroczystym oddaniem po renowacji Sztandaru Chorągwi Lwowskiej ZHP z 1933 roku – 17–18 września
- **Rzeszowie** – wydarzenia ph. „Europa bez granic w oczach kartografów i artystów” w Muzeum Etnograficznym, m.in.: zwiedzanie wystawy „Ludzie gościńca”, wykład dra Franciszka Faluszczyka (UR Rzeszów) „Kartografia Galicji jako źródło historyczne...”, projekcja filmu dokumentalnego o tradycji i technikach flisackich – 11 września; pokonkursowy pokaz prac „Zapomniane szlaki, drogi i przeprawy”, multimedialna prezentacja dawnego Rzeszowa na podstawie planu Wiedemanna, wykład dra Piotra Grochowskiego (UMK Toruń) „Dziady – rzecz o wę-

drownych żebrakach i ich pieśniach” wraz z promocją książki – 17 września

- **Sanoku** – zwiedzanie wystaw w Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku: „Drewniane dziedzictwo sakralne – świątynie Wschodu i Zachodu” oraz „Ikona Karpacka” (połączone z pokazem malowania – „pisanina” ikon) – 11 września

Znakomicie zapowiadają się wydarzenia w ramach projektu pn. Festiwal „Pamięć Źródeł. Grotowski – Kantor – Szajna”, w ramach którego przewidziano sesje naukowe poświęcone tym wybitnym twórcom związanym z Podkarpacem oraz prezentacje teatralne, które w sposób świadomy nawiązują do ich idei artystycznych. Spektakle zaprezentują teatry: „Chorea” z Łodzi, „Brama” z Goleniowa, „Maska”, „Przedmieście” i Teatr im. Wandy Siemaszkowej z Rzeszowa. Przewidziano także projekcje filmowe, spotkania i wystawy. Bliższe informacje i pełny wykaz imprez EDD: Narodowy Instytut Dziedzictwa – Oddział Terenowy w Rzeszowie, tel. 17 853 29 43, www.edd2011.pl

„Literatura i dzieci”

Wojewódzki Dom Kultury w Rzeszowie zaprasza dzieci ze szkół podstawowych i opiekunów artystycznych do wzięcia udziału w kolejnej edycji Podkarpackiego Konkursu „Literatura i dzieci – trzy magiczne słowa: proszę, dziękuję, przepraszam...”. Eliminacje rejonowe odbędą się w październiku i listopadzie w 12 ośrodkach kultury na terenie województwa. Finał konkursu zaplanowano na 28 i 29 listopada.

Bliższe szczegóły: www.wdk.podkarpackie.pl

☐ **Laureaci nagród indywidualnych za szczególne osiągnięcia oraz wręczający nagrody: wicemarszałek Anna Kowalska wraz z Grażyną Szeliłą – wicedyrektor Departamentu Kultury i Dziedzictwa Narodowego Urzędu Marszałkowskiego • fot. M. Zajęc-Czerkies**

« cd. ze str. 3 (Nagrody w dziedzinie kultury)

- ne z kultem postaci religijnych oraz inspirowane życiem codziennym mieszkańców Medyni, znajdują się w muzeach i prywatnych kolekcjach na całym świecie. Lauretka Nagrody im. Oskara Kolberga
- Inicjatorzy i realizatorzy nowej znakomitej instytucji kultury – Skansenu Archeologicznego „Karpacka Troja” w Trzcinicy, Oddziału Muzeum Podkarpackiego w Krośnie: Jan Gancarski – dyrektor Muzeum Podkarpackiego, badacz tego stanowiska archeologicznego, główny pomysłodawca i autor koncepcji projektu Skansenu, współtwórca scenariusza wystawy stałej; Krzysztof Gierlach – współrealizator projektu Skansenu i działań promocyjnych go dotyczących, współautor scenariusza wystawy stałej; Dawid Iwaniec – od roku 2010 kierownik Skansenu stanowiącego Oddziału Muzeum, wcześniej uczestnik badań archeologicznych na grodzisku w Trzcinicy, zaangażowany w przygotowanie wystawy stałej oraz w prace promocyjne projektu, pomysłodawca i współtwórca widowiska inauguracyjnego otwarcie Skansenu
 - Inicjatorzy i realizatorzy projektu „Galicyjski rynek jako sektor miejski w Parku Etnograficznym w Sanoku”: Jerzy Ginalski – dyrektor Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku, pomysłodawca i główny koordynator projektu; Bogusław Ciupka – z-ca dyrektora MBL w Sanoku, zaangażowany w każdą fazę przygotowania projektu i jego realizacji; Danuta Blin-Olbert – starszy kustosz, kierownik Działu Kultury Ludowej

MBL Sanoku, zaangażowana w realizację projektu pod kątem zagospodarowania otoczenia i samych obiektów, autorka scenariuszy ich urządzenia; Arkadiusz Kryda – specjalista ds. architektury w MBL w Sanoku odpowiedzialny za rozwiązania architektoniczne i konstrukcyjne inwestycji

- Marta Gregorowicz – kierownik Biura Koncertowego Filharmonii Podkarpackiej, odpowiedzialna za realizację spraw związanych z udziałem, pobylem i prezentacją artystów z kraju i z zagranicy w ramach Festiwalu Muzycznego w Łańcucie

Laureaci nagród zbiorowych za szczególne osiągnięcia

- Stowarzyszenie Literacko-Artystyczne „Fraza” w Rzeszowie – wydawca cenionego kwartalnika literacko-kulturalnego o zasięgu ogólnopolskim pt. „Fraza” (ukazało się już 70 jego numerów) oraz serii „Biblioteka Frazy”, w której ukazało się prawie 100 pozycji, głównie zbiorów poezji, umożliwiających debiut młodym autorom z regionu

Laureaci nagród indywidualnych za całokształt działalności

- Zbigniew Bednarczyk – artysta rzeźbiarz, mistrz fajkarski, społecznik, animator kultury. Prezydent Przemyskiego Klubu Fajki, inicjator dorocznego „Święta Fajki”, jeden z inicjatorów utworzenia w Przemysłu

» cd. na str. 57

TEATR IM. WANDY SIEMASZKOWEJ W RZESZOWIE

35-010 Rzeszów, ul. Sokoła 7/9

Dyrektor artystyczny: Waldemar Matuszewski

Telefony: 17 853 20 01 (centrala)

17 853 27 48 (dyrekcja)

Faks: 17 853 27 48

E-mail: sekretariat@teatr-rzeszow.pl

Internet: www.teatr-rzeszow.pl

Sprzedaż i rezerwację biletów indywidualnych i zbiorowych prowadzi Biuro Obsługi Widzów oraz Kasa Teatru: poniedziałki 8.00–16.00, wtorki–piątki 8.00–18.00, soboty i niedziele 15.00–18.00

W repertuarze • Duża Scena

DÉBALLAGE • Józef Szajna

reż. i scen. Józef Szajna

Wznowienie jedyne „żywego” spektaklu profesora Józefa Szajny. Spektakl zostanie zaprezentowany 17 września w ramach wydarzeń Europejskich Dni Dziedzictwa w cyklu prezentacji trzech wielkich reformatorów teatru XX wieku – Józefa Szajny, Jerzego Grotowskiego, Tadeusza Kantora.

PIOSENKA, EUROPA I ... ŚLUB

To spektakl muzyczny, w którym aktorzy zaśpiewają popularne pieśni, arie z oper, operetek i musicali oraz współczesne piosenki, które, choć powstały w różnych krajach Europy i w różnym czasie, są nieustannie wykonywane i kochane, tworzą swoisty „europejski kanon”. Zabrzmią m.in. utwory francuskie, niemieckie,

angielskie, hiszpańskie, a także piosenki „Wielkiego Flamanda” – J. Brela, co jest ukłonem w stronę Belgii i stolicy UE, za jaką uznaje się Brukselę. Nie zbraknie muzyki europejskich Żydów i Romów – bez ich twórczości trudno bowiem wyobrazić sobie piosenkę na naszym kontynencie.

SŁODKIE LATA 20., 30.

Jan Szurmiej

reż. Jan Szurmiej • scen. Wojciech Jankowiak • kostiumy Marta Hubka

Czas odradzania się i scalania państwa polskiego. Czas błyskawicznego rozwoju nie tylko administracyjno-gospodarczego, ale i... kulturalnego. Polska, która powróciła na mapę świata po półtora wieku niebytu, poza wszystkimi błyskawicznymi osiągnięciami stworzyła także wspaniałą kinematografię. Odnotowaliśmy też rozkwit rewii i kabaretu. *Słodkie lata 20., 30.* wprowadzą nas w magiczny nastrój tamtej epoki.

SZALONE NOŻYCZKI

Paul Pörtner

reż. Marcin Sławiński • scen. Wojciech Stefaniak • kostiumy Agnieszka Wajda

Szalone nożyczki to jedna z najpopularniejszych komedii kryminalnych ostatnich lat, z udziałem publiczności jako współwykonwcy spektaklu.

☐ „Szalone nożyczki” • fot. J. Paszkowski

ŻAR – RZECZ O IGNACYM ŁUKASIEWICZU

reż. Czesław Sieńko • scen. Łukasz Gil • kostiumy Katarzyna Tanasiewicz • muz. Zbigniew Lampart
obsada: Małgorzata Machowska, Małgorzata Pruchnik, Robert Chodur, Paweł Gładysz, Robert Żurek, Dominika Buczek, Józef Gmyrek (gość.)

• cd. na str. 6

* cd. ze str. 5 (Teatr im. W. Siemaszkowej w Rzeszowie)

premiera: 10 września – Muzeum Przemysłu Naftowego i Gazowniczego im. Ignacego Łukasiewicza w Bóbrce w ramach wojewódzkiej inauguracji Europejskich Dni Dziedzictwa na Podkarpaciu

11 września – premiera na scenie Teatru

Spektakl realizowany w ramach projektu Europejskich Dni Dziedzictwa „Kamienie milowe”, poświęcony wybitnemu wynalazcy związanemu z Podkarpaciem, Ignacemu Łukasiewiczowi.

Dodatkowym atutem spektaklu jest nowatorska, multimedialna forma – zrealizowane zostaną specjalne migawki filmowe odnoszące się do historii Podkarpa-

cia, rozwoju techniki na tym terenie i oczywiście samej postaci Łukasiewicza, jego pracy i odkryć.

W repertuarze Mała Scena im. Zdzisława Kozenia

EDUKACJA RITY

reż. Sławomir Gaudyn

Młoda żona postanawia kontynuować przerwana naukę i zdać zaległe egzaminy. W szkole spotyka profesora, który uczy ją także jak żyć i cenić własne przekonania. Jej pewność siebie zaczyna przeszkadzać mężowi, co wywołuje liczne nieporozumienia.

Oferta edukacyjna „Antyгона” Teatru im. W. Siemaszkowej w Rzeszowie

Młodzież z Rudnika nad Sanem ma niezwykłą okazję uczestniczyć w warsztatach artystycznych pod kierunkiem aktorów Teatru im. Wandy Siemaszkowej w Rzeszowie. W ubiegłym roku przedstawiciele Teatru i Liceum Ogólnokształcącego podpisali porozumienie, na mocy którego powstała klasa teatralna. Teraz zapisy porozumienia są realizowane – 8 marca aktorzy Teatru rozpoczęli realizację projektu warsztatowego pt. „Antyгона”. Przedsięwzięcie to objął patronatem podkarpacki kurator oświaty Jacek Wojtas. W nowym sezonie artystycznym projekt „Antyгона” może być realizowany w innych szkołach województwa podkarpackiego – Teatr jest otwarty na taką współpracę w ramach edukacji teatralnej.

Projekt polega na udziale dwojga aktorów z „Siemaszkowej” w przygotowaniu przez uczniów spektaklu wg tragedii Sofoklesa. Zamyśl polega na wcieleniu się przez aktora (Grzegorz Pawłowski) i aktorkę (Małgorzata Machowska) – odpowiednio w rolę Kreona i jego żony Eurydyki. Uczniowie mają partnerować podczas prób aktorom grającym role „dorosłych” bohaterów *Antyfony*, natomiast uczniowie grają role „młodych” postaci (Antyгона, Ismena, Hajmon, Strażnicy, Posłaniec). Pozostali uczniowie z około 30-osobowej klasy teatralnej stanowiąc będą jakże ważny w tragedii greckiej chór.

W warsztatach zostanie wykorzystane grywane we wszystkich teatrach tłumaczenie wielkiego człowieka teatru, filologa i reżysera Stanisława Hebanowskiego. Urzeka piękno i prostota tego tłumaczenia, a co najważniejsze jest ono „sceniczne”, tzn. łatwe do przekazania przez aktorów ze sceny, pozbawione ciężkich meandrów zdaniowych tłumaczeń filologicznych. Autorem muzyki jest Zygmunt Konieczny. Oprócz przygotowania aktorskiego czeka więc uczniów także wyzwanie wokalnie-muzyczne.

Zamyśl prowadzenia prób polegających na partnerowaniu uczniów zawodowym aktorom ma na celu „rzucenie ich na głęboką wodę” w poznawaniu podstaw aktorskiego fachu. Już sama obecność we wspólnym projekcie zawodowych aktorów mobilizuje i zobowiązuje młodych adeptów sztuki aktorskiej do maksymalnego wysiłku. Natomiast podczas prób grający z licealistami aktorzy wymuszają niejako prawdziwy dialog i ich pełną ekspresję.

Aktorom pomagać będą pedagodzy, którzy poza próbami z udziałem aktorów przygotowywać będą poszczególne sceny z ich młodymi dublerami. Z dorosłymi aktorami młodzież zagra tylko raz, natomiast gotowy już spektakl przejmie całkowicie uczniowska obsada. Chodzi o to, aby spektakl mógł być wystawiony więcej razy – bez uzależnienia od dyspozycyjności aktorów. Zadanie aktorów w tym projekcie ma polegać na doprowadzeniu do maksymalnie dobrego teatralnego efektu. Na ten poziom ma wejść następnie (pod okiem pedagogów szkolnych) całkowicie uczniowska obsada.

☒ Licealiści z Rudnika z zawodowymi aktorami
fot. arch. Teatru

TEATR MASKA W RZESZOWIE

35-064 Rzeszów, ul. Mickiewicza 13

Dyrektor naczelny: Antoni Borek

Dyrektor artystyczny: Jacek Malinowski

Telefony: 17 862 68 08, 17 862 57 17

17 852 06 14, 17 850 13 60

(Biuro Organizacji Widowni)

Faks: 17 862 24 07

E-mail: teatrmaska@teatrmaska.pl

Internet: www.teatrmaska.pl

FILIPEK I BABA JAGA

Siarhiej Kawalou

tłum. Halina Kalita • reż. Oleg Żiuźgda • scen. Valeri Ratchkovski • muz. Paweł Kondruszewicz

Dawno, dawno temu żyli sobie dziad i baba. Pewnego dnia mężczyzna przyniósł kobiecie kawałek drewna, który niespodziewanie ożył i stał się małym chłopcem, Filipkiem. Filippek wniósł szczęście w życie staruszków. Beztraska nie trwała jednak długo. Baba Jaga, rozszalona tym, że ktoś ośmielił się łowić ryby w jej stawie, postanowiła zjeść Filipka na obiad.

W jaki sposób uda się chłopcu wyjść z kłopotów? Jak wykorzysta pomoc gęsi? W przedstawieniu odnajdujemy motywy z *Pinokia*, *Jasia i Małgosi* czy *Paluszka*.

Pomysłowy chłopiec uczy rozwiązywania problemów sprytem i zaradnością.

Przedstawienie dla dzieci od lat 4.

MAŁA SYRENKA

Hans Christian Andersen

sc. i reż. Ewa Piotrowska • scen. Anna Chadaj • muz. Wojciech Błaziejczyk • chor. Marta Bury

Chcecie zobaczyć podwodny świat i usłyszeć śpiew syren? Dowiedzieć się, co jest największą wartością w życiu? Historia małej syrenki, która, chcąc być bliżej ukochanego, poświęca swój piękny głos i możliwość przebywania w uroczych podwodnych głębinach, należy do najpiękniejszych opowieści o miłości.

Przedstawienie dla dzieci od lat 4.

NIEZNOŚNE SŁONIĄTKO

Barbara Kościuszko

(wg R. Kiplinga)

reż. Jacek Malinowski

Co krokodyl jada na obiad? Dlaczego słoń ma krótszą szyję niż żyrafa? I dlaczego słonie mają tak krótkie nosy, przypominające kształtem but? Opowiada o tym przedstawienie oparte na motywach bajki noblisty, Rudyarda Kiplinga – autora *Księżki dżungli*.

Przedstawienie dla dzieci od lat 4.

* cd. na str. 8

Teatr „Maska” – uczestnictwo w projektach i festiwalach

Spektakl *Tymoteusz wśród ptaków* został zakwalifikowany do udziału w projekcie „Teatr Polska”, otrzymując dotację na prezentację tego spektaklu poza siedzibą teatru.

We wrześniu i w październiku gościć będzie miejscowościach:

- Sokołów Młp. (28 września, godz. 10.00 i 18.00, Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Sokołowie Młp., ul. Lubelska 5);
- Majdan Królewski (29 września, godz. 11.00 i 18.00, Gminny Ośrodek Kultury w Majdanie Królewskim, ul. Rzeszowska 8);
- Ustrzyki Dolne (4 października, godz. 10.00 i 18.00, Ustrzycki Dom Kultury, ul. 29 listopada);
- Andrychów (7 października, godz. 12.00 i 18.00, Miejski Dom Kultury w Andrychowie, ul. Szewska 7);
- Łańcut (20 października, godz. 10.00 i 18.00, Miejski Dom Kultury w Łańcutcie, ul. Kościuszki 15).

Każdej prezentacji spektaklu towarzyszyć będą bezpłatne warsztaty teatralne „Różnice – zakłęcie na nudę” dla dzieci od 4 lat (rezerwacja wejściówek na

warsztaty i dodatkowe informacje pod adresem e-mail: koordynator@teatrmaska.pl lub w sekretariacie Teatru Maska).

Teatr „Maska” jest partnerem projektu „Źródła pamięci. Grotowski – Kantor – Szajna” realizowanego w ramach Europejskich Dni Dziedzictwa pod honorowym patronatem Marszałka Województwa Podkarpackiego.

W ramach projektu w Teatrze „Maska” odbędą się następujące wydarzenia:

- spektakl Teatru Chorea „Grotowski – próba odwrotu” (15 września, godz. 20.00);
- sesja „Tadeusz Kantor” (16 września, godz. 10.00);
- „Niech żyje cyrk!” – premiera (16 września, godz. 18.00).

W październiku Teatr „Maska” weźmie udział w Międzynarodowym Festiwalu Teatrów Lalkowych „Interlalka 2011”, na którym zaprezentuje spektakl *Pinokia* w reż. Zbigniewa Głowackiego.

▣ „Tymoteusz wśród ptaków” • fot. (x2) R. Kocaj

« cd. ze str. 7 (Teatr „Maska” w Rzeszowie)

PINOKIO • Carlo Collodi

adapt. i reż. Zbigniew Głowacki

Był sobie raz samotny, stary człowiek, był kawałek zwykłego drewna i było pragnienie posiadania kogoś bliskiego. Z tego pragnienia narodził się Pinokio.

Przedstawienie jest opowieścią o dorastaniu w nie zawsze przyjaznym świecie i o miłości nadającej sens ludzkiemu życiu.

Przedstawienie dla dzieci od lat 4.

TYMOTEUSZ WŚRÓD PTAKÓW Jan Wilkowski

reż. András Veres

Mały niedźwiadek Tymoteusz znajduje w swojej czapce kukułcze jajo. Postanawia poszukać domu dla pisklęcia. Niestety, żaden z ptaków nie chce przyjąć pod swój dach kukułki – leśnego podrzutka. Wobec tego miś postanawia sam wysiedzieć jajo. Humorystyczna, ciekawa opowieść uczy tolerancji i otwarcia na innych.

Przedstawienie dla dzieci od lat 4.

Repertuar Teatru na wrzesień i październik

<i>Bleee...</i>	24.09*, 25.09, 2.10 • 16.30 23.09*, 27.09, 30.09 • 9.00 5–6.10, 18–19.10 • 9.00
<i>Filipek i Baba Jaga</i>	4.09 • 16.30 20–22.09, 11.10, 27–28.10 • 9.00
<i>Mała syrenka</i>	16.10 • 16.30 12–14.10 • 9.00
<i>Niech żyje cyrk!</i>	16.09 • 18.00
premiera – spektakl w ramach projektu „Źródła pamięci. Grotowski – Kantor – Szajna”	
<i>Nieznośne słońiatko</i>	9.10 • 16.30 4.10, 7.10 • 9.00
<i>Pinokio</i>	18.09, 30.10 • 16.30 28–29.09, 20–21.10 • 9.00
<i>Tymoteusz wśród ptaków</i>	11.09, 23.10 • 16.30 25–26.10 • 9.00

* pokazy przedpremierowe

Dyrekcja zastrzega sobie możliwość zmian w repertuarze

W niedziele przed spektaklami istnieje możliwość zwiedzenia **Muzeum Lalek Teatralnych**. Wejście o 15.30. Wstęp za okazaniem biletu zakupionego na niedzielny spektakl.

NIECH ŻYJE CYRK! (wg HISTORII SENTYMENTALNEJ Kazimierza Mikulskiego)

sc. i reż. Jacek Malinowski

premiera: wrzesień

Niech żyje cyrk! to groteskowa opowieść o grupie artystów, którzy poświęcili swe życie rozbawianiu widzów. Co dzieje się z nimi, gdy kurtyna opada, gdy nadciąga chłodny powiew losu?

Utwór *Historia sentymentalna* był realizowany przez Tadeusza Kantora jako druga premiera Teatru Cricot 2. Napisał go Kazimierz Mikulski, artysta plastyk związany z Cricot 2, który stał się jednym z czołowych twórców Teatru Lalek „Groteska” w Krakowie. Przez wiele lat prowadził ten teatr, budując wspaniały repertuar i niezapomniane widowiska.

Spektakl Teatru Maska *Niech żyje cyrk!* będzie hołdem dla tych dwóch wybitnych twórców, jak również wszystkich artystów, którzy kiedyś zabawiali tłumy.

W przedstawieniu wykorzystano fragmenty utworów muzycznych skomponowanych przez Martina Jacquesa, jednego z członków brytyjskiej grupy Tiger Lillies, która ma na swoim koncie liczne sukcesy i udział w wielu projektach artystycznych i teatralnych na całym świecie.

Premiera spektaklu odbędzie się w ramach projektu „Źródła pamięci. Grotowski – Kantor – Szajna”, w ramach obchodów Europejskich Dni Dziedzictwa.

Przedstawienie dla widzów dorosłych.

BLEEE... • *Malina Prześluga*

premiera: 24 września

Bleee... przedstawia historię niepokornego motyla – Pazia Królowej, który zmuszony do opuszczenia swego królestwa trafia na grupę „oryginalnych” mieszkańców

starego autobusu. Tam znajduje ciepło i szczęście, którego szukał, zaś swoim nowym przyjaciółom udowadnia, że wiara w siebie i samoakceptacja potrafi przemienić każde miejsce w najprawdziwszy raj.

Premiera „Maski” będzie równocześnie prapremierą polską. Tekst Maliny Prześlugi został wyróżniony przez jury XXI konkursu na sztukę dla dzieci i młodzieży, organizowanego przez Centrum Sztuki Dziecka w Poznaniu.

Przedstawienie dla dzieci od lat 5.

Oferta edukacyjna 2011/2012 Teatru „Maska” w Rzeszowie

Propozycja edukacyjna Teatru „Maska” ma na celu zapoznanie dzieci i młodzieży z tajnikami sztuki teatru, a w szczególności teatru lalek. Zajęcia prowadzone są przez aktorów, konstruktora i teatrologa w grupach liczących maksymalnie czterdzieści osób (niektóre lekcje wymagają mniejszych grup). Trwają 45 minut. Dostosowane są do programu nauczania, uzupełniają i poszerzają wiadomości zdobyte w szkole. Sposób prowadzenia odpowiada wiekowi uczestników.

Proponujemy następujące tematy:

- Lekcja w Muzeum Lalek Teatralnych: podstawowe rodzaje lalek teatralnych, poznanie zasad animacji kukły i pacynki, zapoznanie ze zbiorami Muzeum
- Spotkanie z aktorem: techniki animacji, rozmowa z aktorem na temat jego pracy: szkolnictwo teatralne, praca nad rolą, warsztat aktora-lalkarza
- Spotkanie z konstruktorem lalek: projekty scenografii, kostiumów i lalek, zapoznanie z różnorodnymi konstrukcjami lalek teatralnych i sposobami wykonywania rekwizytów
- Słownictwo teatralne: próba uporządkowania terminów teatralnych z zakresu: twórców teatru, realizatorów spektaklu, historii teatru, gatunków teatralnych, rodzajów teatru, architektury i urządzeń scenicznych – zwiedzanie zaplecza sceny
- Teatr przedmiotu: teatr animacji, teatr ożywiania jako podstawa teatru lalek; zajęcia z aktorem
- Jak powstaje spektakl teatralny: praca twórców przedstawienia: re-

żyser, scenograf, kompozytor, choreograf, aktor; wymagane są mniejsze grupy: 15–20 osób

- Język literacki a język sceny – próba wychwycenia różnic i podobieństw: drama, praca w grupach; wymagane są mniejsze grupy: 15–20 osób
- Maska w teatrze: funkcje maski, historia maski, zasady gry w masce
- Scenografia, rekwizyt i światło – ich funkcjonowanie w przedstawieniu, umowność teatralnej rzeczywistości: lekcja z wykorzystaniem dekoracji i rekwizytów teatralnych; etiudy sceniczne
- Ruch sceniczny: teatr jako „dzianie się”; charakterystyka postaci poprzez ruch; znaczenie gestu na scenie; etiudy ruchowe

Uwaga! Spotkania edukacyjne są propozycją dla widzów Teatru „Maska” – odbywają się przed lub po spektaklu. W przypadku braku wolnego terminu mogą zostać zrealizowane w innym czasie.

Lekcje można zamawiać w Biurze Organizacji Wiedzy, tel.: 17 85 20 614, 17 85 01 360.

☐ *Spotkanie z lalkami w Teatrze „Maska” • fot. K. Styrcosz*

**FILHARMONIA PODKARPACKA
IM. A. MALAWSKIEGO W RZESZOWIE**
35-959 Rzeszów, ul. Chopina 30

Dyrektor naczelny: Marta Wierzbieniec
Telefony: 17 862 84 08 (centrala),
17 862 85 07 (Biuro Koncertowe)
Tel./faks: 17 862 23 33 (dyrekcja)
E-mail: biuro@filharmonia.rzeszow.pl
Internet: www.filharmonia.rzeszow.pl

30 września, godz. 19.00

ORKIESTRA FILHARMONII PODKARPACIEJ
MASSIMILIANO CALDI – dyrygent

W programie:

- N. Rota – *Suita symfoniczna z filmu „La Strada”*, *Suita i tańce symfoniczne z filmu „Leopard”*

7 października, godz. 19.00

**Koncert inauguracyjny
„Voice of Poland”**

ORKIESTRA FILHARMONII PODKARPACIEJ
VLADIMIR KIRADJIEV – dyrygent
JAN KRZYSZTOF BROJA – fortepian

W programie:

- A. Panufnik – *Sinfonia sacra*
- K. Szymanowski – *IV Symfonia koncertująca*
- L. van Beethoven – *V Symfonia c- moll*

13 października, godz. 13.00

Koncert szkolny „Na krawędzi stylów”

14 października, godz. 19.00

ORKIESTRA FILHARMONII PODKARPACIEJ
ANNA MRÓZ – dyrygent
YOO JIN HONG – solista

W programie:

- F. J. Dobrzyński – *Uwertura do opery „Monbar czyli Flibustierowie”*
- H. Vieuxtemps – *V Koncert skrzypcowy a-moll op. 37*
- F. Mendelssohn – *III Symfonia a-moll „Szkocka” op. 56*

16 października (niedziela), godz. 18.00

Koncert Papieski

pod honorowym patronatem

JE ks. biskupa Kazimierza Górnego
Ordynariusza Diecezji Rzeszowskiej

ORKIESTRA FILHARMONII PODKARPACIEJ

NINA NOWAK – solistka

W programie: muzyka sakralna

21 października, godz. 19.00

„Ambasadorzy muzyki”

koncert pod patronatem

Prezydenta Miasta Rzeszowa

ORKIESTRA FILHARMONII PODKARPACIEJ

ALEXANDER KALAJDZIC – dyrygent

A. WODNICKI – fortepian

W programie:

- R. Wagner – *Uwertura Polonia*
- I. Paderewski – *Koncert fortepianowy a-moll op. 17*
- J. Brahms – *IV Symfonia e-moll op. 98*

28 października

Requiem w jasnym świetle Południa

ORKIESTRA FILHARMONII PODKARPACIEJ

CHÓR

VLADIMIR KIRADJIEV – dyrygent

Soliści Opery Lwowskiej

W programie:

- G. Verdi – *Requiem*

📷 Anna Mróz

📷 Massimiliano Caldi

Oferta edukacyjna 2011/2012 Filharmonii Podkarpackiej w Rzeszowie

W sezonie artystycznym 2011/2012 kontynuować będziemy cykliczną edukację muzyczną w formie audycji muzycznych przeznaczonych dla dzieci.

Nasze spotkania muzyczne organizowane są głównie z myślą o dzieciach w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym. Przybliżają one dzieciom ciekawy świat muzyki, różne instrumenty, a obejmują repertuar klasyczny, współczesny, formy muzyki sakralnej, elementy folkloru oraz muzykę rozrywkową.

Proponujemy na nowy rok szkolny następujące tematy:

- *Bogaty świat perkusji*
- *Czy muzyka może być „gorąca” lub „zimna”*
- *Muzyka świąteczna i karnawałowa*
- *Popularne przeboje muzyczne*
- *Wirtuoz, kto to taki? – popis sprawności*
- *Solo, duo, trio*
- *Narodowe tańce polskie*
- *Wspólne muzykowanie*

ESTRADA RZESZOWSKA

35-025 Rzeszów, ul. Jagiellońska 24

Dyrektor: Karolina Kędra

Telefon: 17 853 80 04

Faks: 17 853 80 13

E-mail: estrada@estrada.rzeszow.pl

Internet: www.estrada.rzeszow.pl

11 września

Kultura od kuchni

Coroczny cykl prezentacji instytucji kultury w Rzeszowie. Koncerty, pikniki i wiele innych atrakcji czeka w ten dzień jego mieszkańców.

14–18 września

Festiwal „Pamięć Źródeł. Grotowski – Kantor – Szajna”

Festiwal organizowany w ramach Europejskich Dni Dziedzictwa w Rzeszowie. Na nowo odkrywamy trzech wizjonerów światowego teatru i ich związki z Rzeszowem, często nieznanne, zapomniane albo pomijane. Dobrze, że w końcu doczekaliśmy się Festiwalu, który naukowców, teatrologów, widzów zaskoczy ścisłym związkiem ikon teatru ze stolicą Podkarpacia. Zapowiadają się cztery dni wypełnione dyskusją, analizami i przedstawieniami teatralnymi oczywiście.

Wystąpią: Teatr „Chorea” z Łodzi, Teatr „Brama” z Goleniowa, Teatr im. Wandy Siewaszkowej, Teatr „Maska”, Teatr „Przedmieście”.

☐ „Księżniczka czardasza”
w wyk. Opery Śląskiej w Bytomiu
fot. arch. Opery Śląskiej

24 września • Bulwary

Rockowa Noc

VI edycja Ogólnopolskiego Festiwalu zespołów muzycznych „Rockowa Noc 2011” odbędzie się, jak co roku, na rzeszowskich Bulwarach.

Zapraszamy zespoły grające muzykę rockową do wzięcia udziału w przeglądzie „Rockowa Noc”, odbywającego się w ramach Festiwalu „Rzeszów Breakout Days”. Warunkiem uczestnictwa w konkursie jest przesłanie w terminie do 19 września br. swojego zgłoszenia (wzór karty zgłoszenia na stronie www.rockowanoc.ugu.pl lub www.triola.com.pl). W programie finałowego występu obowiązkowy utwór Tadeusza Nalepy lub zespołu Breakout.

Na zakończenie zagra gwiazda wieczoru – zespół „Coma”.

23 października

Operetka „Księżniczka czardasza” – E. Kálmán

Operetką w wykonaniu solistów, chóru, orkiestry oraz baletu Opery Śląskiej w Bytomiu zaczynamy kolejny sezon Rzeszowskiego Teatru Muzycznego.

MUZEUM OKRĘGOWE W RZESZOWIE

35-030 Rzeszów, ul. 3 Maja 19

Dyrektor: Bogdan Kaczmar
 Telefon: 17 853 52 78
 Faks: 17 853 60 84
 E-mail: sekretariat@muzeum.rzeszow.pl
 Internet: www.muzeum.rzeszow.pl

Wystawy stałe

- Malarstwo włoskie ze zbiorów Galerii Malarstwa Europejskiego
- Pejzaż austriacki XVIII w. ze zbiorów Galerii Dąbskich
- Galeria malarstwa polskiego XVIII–XX w.
- Galeria rzemiosła artystycznego
- „Odkopana przeszłość”. Pradzieje Polski południowo-wschodniej
- Czyn zbrojny żołnierza polskiego 1914–1945

Wystawy czasowe

- Lata dwudzieste, lata trzydzieste. Kadry z życia miasta (do 17 września)
- Autostradą w przeszłość (1 października – 31 grudnia)

Godziny otwarcia

Muzeum:

- wtorki–czwartki, niedziele 9.00–15.00
- piątki 10.00–17.30
- poniedziałki i soboty – nieczynne

Biblioteka:

- wtorki–czwartki 9.00–14.30 • piątki 10.00–17.00

Ceny biletów

7 zł i 5 zł (ulgowy)

niedziele: wystawy stałe – bezpłatnie, czasowe – 3 zł

Autostradą w przeszłość

Biżuteria ze srebra, miedzi, brązu, żelaza, szkła i muszli, amulety z kości zwierzęcych, narzędzia i broń – od form wykonanych z krzemienia po wspaniałe okazy z brązu i żelaza mogące być również atrybutami władzy, naczynia ceramiczne – praktycznie nieopowtarzalne formy łączące funkcjonalność z zadziwiającym efektem estetycznym. Ponad pół tysiąca zabytków stanowiących materialne ślady życia społeczności pradziejowych można oglądać na wystawie „Autostradą w przeszłość”. Prezentuje ona efekty sześciolletnich badań prowadzonych przez archeologów związanych z Fundacją Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego, na trasie

MUZEUM HISTORII MIASTA RZESZOWA

Oddział Muzeum Okręgowego w Rzeszowie
 35-030 Rzeszów, Rynek 12

Telefon: 17 875 41 99

Wystawa stała

- Sześć wieków Rzeszowa (1354–1944)

Godziny otwarcia

- wtorki–czwartki
- niedziele 9.00–15.00
- piątki 10.00–17.00
- poniedziałki i soboty – nieczynne

Ceny biletów

4 zł i 3 zł (ulgowy)
 niedziele – bezpłatnie

planowanej budowy autostrady A4 na odcinku od Dębicy do Radymna. W latach 2005–2011 przebadano 83 stanowiska archeologiczne o łącznej powierzchni 140 hektarów. Jest to przedsięwzięcie o skali niespotykanej w dotychczasowej historii badań archeologicznych na terenie południowo-wschodniej Polski. Efekty tych prac przeszły najśmielsze oczekiwania, zarówno pod względem ilości, jak i rodzaju odkrytego materiału zabytkowego. Najstarsze zabytki odnoszone są do IX tysiąclecia p.n.e. Najbardziej interesujące okazały się jednak cmentarzyska społeczności żyjących w III i II tysiącleciu p.n.e., m.in. z grobem tzw. „księcia ze Szczytnej”. Na wystawie można zobaczyć poszczególne, bardzo różnorodne zabytki, ale również sposób ich odkrywania, badania, konserwacji i datowania – całego ciągu procesów, których celem jest jak najpełniejsze poznanie życia ówczesnego człowieka.

Wystawę będzie można oglądać w okresie od 1 października do 31 grudnia br. *J. Podgórska-Czopek*

☐ Zawieszki z zębów zwierzęcych, Chłopice, st. 26

MUZEUM ETNOGRAFICZNE IM. F. KOTULI

Oddział Muzeum Okręgowego w Rzeszowie
35-064 Rzeszów, Rynek 6

Telefon: 17 862 02 17

E-mail: etnografia@muzeum.rzeszow.pl

Wystawy stałe

- Na co dzień i od święta. Odzież i stroje w społecznościach wiejskich w Rzeszowskiem w XIX i XX w.
- Dawna rzeźba i malarstwo ludowe

Wystawy czasowe

- Ludzie gościńca – wystawa grafik z XVIII i XIX wieku (do 17 września)
- XIX-wieczna Azja Środkowa w obiektywie Leona Barszczewskiego (1 października – 31 grudnia)

Imprezy

- „Europa bez granic w oczach kartografów i artystów” – imprezy w ramach obchodów Europejskich Dni Dziedzictwa (11, 17 września)
Blżej o EDD na s. 2–3

Godziny otwarcia

Muzeum:

- wtorki–czwartki, niedziele 9.00–15.00
- piątki 9.00–17.30
- poniedziałki i soboty – nieczynne

Archiwum:

- w dni robocze 9.00–14.30

Ceny biletów

6 zł i 4 zł (ulgowy)

niedziele: wystawy stałe – bezpłatnie, czasowe – 3 zł

XIX-wieczna Azja Środkowa w obiektywie Leona Barszczewskiego

Leon Barszczewski (1849–1910) – wybitny podróżnik, fotograf i badacz krajów wschodu pochodził z polskiej rodziny patriotycznej. W wyniku represji po powstaniu styczniowym wcielony został do szkoły kadetów w Kijowie i w późniejszym okresie życia związany był ze służbą wojskową w carskiej Rosji. Pod wpływem malarza Nikołaja Osipowa do swoich licznych pasji dołączył fotografowanie. W latach 1876–1897

☞ *Leon Barszczewski*
(fot. ze zb. Igora Stojckiego)

☞ *Grupa wieśniaków na targu w Samarkandzie*
fot. L. Barszczewski (ze zb. Igora Stojckiego)

odbył wiele wypraw do różnych krain Turkiestanu, Chanatów Buchary, Badachschanu i Darwanu, podczas których namiętnie fotografował, opracowywał zielniki oraz mapy, a także poszukiwał i gromadził próbki geologiczne. Był prekursorem badań archeologicznych w Afrasiabie – starożytnej Samarkandzie. Zorganizował i był uczestnikiem ponad dwudziestu wypraw, skrupulatnie notując swoje obserwacje w dziennikach z podróży, relacjonując również swoje spotkania miejscową ludnością i zasłyszane od nich podania.

Prezentowana w Muzeum Etnograficznym wystawa fotografii L. Barszczewskiego została przygotowana przez jego prawnuka Igora Stojckiego jako relacja z podróży do Samarkandy, ale zawiera w sobie również wiele wątków dokumentacyjnych i biograficznych. Wyrzkowo przedstawione fragmenty z pamiętników prowadzonych przez Barszczewskiego są cennym źródłem do poznania Azji Środkowej, jej mieszkańców i kultury. Wśród jego największych osiągnięć, obok odkrycia złóż rud metali i kamieni szlachetnych (w tym złota i diamentów), są także pionierskie badania lodowców w Górach Zerawszańskich i Hisarskich, dzięki którym zyskał miano wybitnego glaciologa i pierwszego polskiego badacza lodowców Azji. Zaslugi Barszczewskiego sprawiły, że wybrany został na członka Rosyjskiego Towarzystwa Geograficznego oraz Moskiewskiego Towarzystwa Badaczy Przyrody. Zbierane w trakcie wypraw okazy przyrodnicze, archeologiczne i etnograficzne zostały się na utworzone przez niego Muzeum Historyczne w Samarkandzie.

* cd. ze str. 13 (Muzeum Okręgowe w Rzeszowie)

Zafascynowany możliwościami fotografii, Barszczewski nie rozstawał się w trakcie wypraw z aparatem fotograficznym, używając go jako narzędzia do dokumentacji. Szczególnie interesował się terenami pogranicza kulturowego Tadżyków, Uzbeków, Turkmenów, a także koczujących Kirgizów i Cyganów. Na szklanych kliszach fotografował więc obozowiska koczowników, ich stroje oraz naczynia i narzędzia codziennego użytku. Niestety na górskich ścieżkach spora część bezcennych klisz fotograficznych uległa zniszczeniu w czasie podróży na grzbiecie jucznego osiołka. Pomimo tego ocalone fotografie zostały nagrodzone złotymi medalami; w 1895 roku w Paryżu za fotografie lodowców azjatyckich

oraz w 1901 roku w Warszawie za widoki miejscowości i portrety mieszkańców Azji. Badania te kontynuował w czasie swego 20-letniego pobytu w Samarkandzie. Prowadził prace z zakresu kartografii, etnografii, zoologii, botaniki i archeologii, opisując niejednokrotnie tereny, które były przysłowiowymi „białymi plamami” na mapie Azji Środkowej. Po zakończeniu służby wojskowej został przeniesiony do Siedlec, gdzie nadal realizował swoje pasje i udzielał się społecznie. W roku 1904 z własnych środków ufundował w Siedlcach Szkołę Handlową dla dziewcząt – obecne II Liceum Ogólnokształcące im. Św. Królowej Jadwigi.

oprac. Damian Drąg na podstawie albumu „Leon Barszczewski (1848–1910). Od Samarkandy do Siedlec”

Oferta edukacyjna 2011/2012 Muzeum Okręgowego w Rzeszowie

wraz z oddziałami: Muzeum Historii Miasta Rzeszowa oraz Muzeum Etnograficzne im. F. Kotuli

Gmach Główny

Lekcje muzealne prosimy zamawiać w Gmachu Głównym, ul. 3 Maja 19, tel. 17 853 52 78.

Lekcje prowadzone są bezpłatnie, uczestnicy zajęć płacą jedynie za wstęp do muzeum, który dla uczniów i młodzieży szkolnej wynosi 5 zł.

Lekcja muzealna trwa około 45 minut. Należy je zamawiać z przynajmniej trzydniowym wyprzedzeniem.

Archeologia

Dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym (klasy I–III):

- *Jak pracuje archeolog?*
- *Jeden dzień z życia człowieka pradziejowego*
- *Nie święci garnki lepią... Garncarstwo w pradziejach* (lekcja warsztatowa – zajęcia płatne 4 zł od osoby za lekcję + bilet wstępu do muzeum)
- *Łupanie i gładzenie* (lekcja warsztatowa – zajęcia płatne jw.)
- *Szpile, zapinki, paciorki. O biżuterii w pradziejach* (lekcja warsztatowa – zajęcia płatne jw.)
- *Początki rolnictwa*

Dzieci i młodzież w wieku szkolnym (klasy IV–VI i ponadpodstawowe):

- *Jak pracuje archeolog?*
- *Pradzieje Polski południowo-wschodniej*
- *Łupanie i gładzenie* (lekcja warsztatowa – zajęcia płatne 4 zł od osoby za lekcję + bilet wstępu do muzeum)
- *Nie święci garnki lepią... Pradziejowe garncarstwo* (lekcja warsztatowa – zajęcia płatne jw.)
- *Non omnis moriar... Obrządek pogrzebowy w pradziejach*
- *W cieniu Rzymskiego Imperium*

- *Media aetas – wieki średnie*
- *Początki rolnictwa*

Historia

- *O herbie Rzeszowa*
- *Z dziejów polskiej złotówki*
- *Z dziejów polskiej rogatywki*
- *Formacje polskie podczas I wojny światowej*
- *Żołnierz polski w walkach „o niepodległość i granice” (1918–1921)*
- *Wojsko Polskie w okresie międzywojennym oraz jego udział w kampanii wrześniowej 1939 roku*
- *Polacy na frontach II wojny światowej*
- *Czyn zbrojny żołnierza polskiego 1914–1945*
- *„Nie masz pana nad ulaną” – obyczaje i zwyczaje kawaleryjskie II RP*
- *Życie codzienne w Polsce międzywojennej – kraj, region, miasto*

Historia sztuki

- *Wizerunek szlachcica – strój i obyczaj* (prezentacja multimedialna)
- *Mecenat artystyczny ks. Lubomirskich w Rzeszowie*
- *Historia Galerii Dąmbskich*
- *Religia i mity – wątki biblijne i alegoryczne w europejskim malarstwie od XVI do pocz. XIX wieku*
- *Malarstwo włoskie w epoce nowożytnej – nowe spojrzenie człowieka na otaczający go świat*
- *Wokół baroku – złożoności kultury i sztuki baroku, światopoglądu, mentalności i obyczajowości*
- *Sztuka sarmatyzmu*
- *Polski portret na przestrzeni dziejów*
- *Polskie malarstwo krajobrazowe*

- Galeria Malarstwa Polskiego w zbiorach Muzeum Okręgowego w Rzeszowie
- Malarstwo Młodej Polski
- O działalności Firmy Portretowej Stanisława Ignacego Witkiewicza
- O technikach zdobniczych w rzemiośle artystycznym
- Dawne przedmioty codziennego użytku (ich funkcja i forma)
- O technikach malarskich i rysunkowych
- Akwarela, tempera, olej – podobieństwa i różnice technik malarskich (lekcja teoretyczno-warsztatowa)
- Świat widziany kolorem – kolekcja kolorystów ze zbiorów Muzeum Okręgowego w Rzeszowie
- Warto przyjść do muzeum – co to jest muzeum, kto w nim pracuje i po co?
- Witkacy kreator i eksperymentator w kontekście sztuki awangardowej

Konserwacja

- Prezentacja działalności pracowni konserwatorskiej
- Wybrane zabytki muzealne w trakcie konserwacji

Muzeum Historii Miasta Rzeszowa

Lekcje muzealne prosimy zamawiać z tygodniowym wyprzedzeniem w Muzeum Historii Miasta Rzeszowa, ul. Rynek 12 (od ul. Baldachówka), tel. 17 875 41 98. Uczestnicy zajęć płacą jedynie za wstęp do muzeum, który dla uczniów i młodzieży szkolnej wynosi 3 zł.

Tematy lekcji muzealnych

Przedszkole i nauczanie początkowe (klasy I–III):

- Co to jest muzeum? (lekcja warsztatowa)
- I ty możesz zostać architektem – „budujemy” dawny Rzeszów (lekcja warsztatowa)
- Godło, flaga, hymn – najważniejsze symbole narodowe (lekcja warsztatowa)
- Dawno, dawno temu... – opowieść o czasach królów, rycerzy i dam (lekcja warsztatowa)
- Spacerkiem po Starym Mieście
- Jak powstał Rzeszów (lekcja warsztatowa)
- O dawnym Rzeszowie
- Legendy rzeszowskie (lekcja warsztatowa, drama)

Szkoła podstawowa (klasy IV–VI):

- Muzeum i jego zadania (lekcja warsztatowa)
- Pamiątki rodzinne – źródło poznania życia i zwyczajów naszych przodków
- Jak powstał i rozwijał się dawny Rzeszów (lekcja warsztatowa)
- Życie w średniowiecznym mieście na przykładzie Rzeszowa (lekcja warsztatowa)
- Trzy najważniejsze symbole Polaka – godło, flaga, hymn
- O rycerzach, damach i turniejach

- Spacerkiem po starówce – najstarsze i najciekawsze zabytki Rzeszowa
 - Stary cmentarz – miejsce spoczynku zasłużonych Rzeszowian
 - Wykopaliska i eksponaty muzealne jako źródło wiedzy historycznej (lekcja warsztatowa)
 - A. Mickiewicz, T. Kościuszko, L. Lis-Kula, W. Sikorski – szlakiem najświetniejszych rzeszowskich pomników
 - Wspomnienie o pułkowniku Leopoldzie Lisie-Kuli
 - Zdjęcia ze starego albumu – dawny Rzeszów w obiektywie Edwarda Janusza
 - Życie codzienne mieszkańców Rzeszowa podczas II wojny światowej
 - Ekspresem po dawnym Rzeszowie
- Szkoły gimnazjalne i ponadgimnazjalne:
- Lokacja średniowiecznego miasta na przykładzie Rzeszowa
 - Rozwój Rzeszowa na przestrzeni wieków
 - Rozwój rzemiosła i handlu na przykładzie Rzeszowa (XV–XIX w.)
 - Udział rzeszowian w Powstaniu Styczniowym
 - Żydzi w krajobrazie Rzeszowa
 - Stary cmentarz – najstarsza nekropolia w mieście
 - Rzeszów w czasach autonomii galicyjskiej
 - Historia na szkle zapisana – dawny Rzeszów w obiektywie Edwarda Janusza

» cd. na str. 16

☐ Lekcja w Muzeum Historii Miasta Rzeszowa
 fot. R. E. Kocot

* cd. ze str. 15 (Muzeum Okręgowe w Rzeszowie - Oferta edukacyjna)

- Rzeszów w okresie II Rzeczypospolitej – życie społeczne i kulturalne
 - Leopold Lis-Kula – przykład patriotyzmu i poświęcenia w walce o niepodległość Polski
 - Rzeszów podczas II wojny światowej – dzień powszedni w okupowanym mieście
 - Śladami bohaterów narodowych, których pomniki znajdują się w Rzeszowie
 - Najważniejsze zabytki rzeszowskiej starówki
 - Ekspresem po dawnym Rzeszowie
- Propozycje tematów dla kółek historycznych:
- I. Cykl tematów o kulturze żydowskiej
- Z dziejów narodu żydowskiego
 - Święta i zwyczaje żydowskie
 - Tora – święta księga
 - Spacer po nieistniejącej dzielnicy
- II. Cykl lekcji o historii miasta
- Rozwój przestrzenny miasta Rzeszowa
 - Życie codzienne w mieście w czasach nowożytnych
- III. Cykl lekcji o średniowieczu
- Miasto w średniowieczu (powstanie miast, zabudowa)
 - Rozwój rzemiosła i handlu. Życie w średniowieczu mieście
 - Kultura średniowiecza (uniwersalizm, literatura, sztuka, szkolnictwo)
 - Średniowiecze poznane przez dotyk (moda, muzyka, pożywienie, gry, rozrywka)

Muzeum Etnograficzne im. F. Kotuli

Lekcje muzealne prosimy zamawiać z co najmniej dwudniowym wyprzedzeniem w Muzeum Etnograficznym im. F. Kotuli, ul. Rynek 6, tel. 17 862 02 17. Uczestnicy zajęć płacą jedynie za wstęp do muzeum, który dla uczniów i młodzieży szkolnej wynosi 4 zł.

Tematy lekcji muzealnych

- Magiczny czas Świąt Bożego Narodzenia
- Radosny czas Wielkiej Nocy
- W chłopskiej chacie i zagrodzie
- Gdzie drwa rąbią tam trzaski lecą – ginące zawody
- Licho nadali – strzygi, demony, wróżby i przepowiednie
- Świat naszych dziadków – kultura duchowa ludności wiejskiej
- Od kolebki do grobu – obrzędy przejścia
- Gra kapela! Muzykanci wiejscy
- Tajemnice ludowych instrumentów
- Wesele ludowe – obrzęd czy zabawa?
- Zakłète w drewnie – kapliczki i figury przydrożne
- Biblia ubogich – architektura i malarstwo sakralne
- Od stóp do głów – stroje i odzież chłopska
- Zabawy i zabawki wiejskie

MUZEUM DOBRANOCEK ZE ZBIORÓW WOJCIECHA JAMY W RZESZOWIE 35-064 Rzeszów, ul. Mickiewicza 13

Telefony: 17 748 36 51 (biuro)

17 748 36 52 (rezerwacja)

E-mail: poczta@muzeumdobranocek.com.pl

Internet: www.muzeumdobranocek.com.pl

Wystawa stała

Prezentuje oryginalne lalki z filmów „Miś Uszatek”, „Przygody Misia Colargola”, „Kolorowy Świat Pacyka”, oryginalne folie z filmów „Reksio”, „Porwanie Baltazara Gąbki”, „Bolek i Lolek” oraz pamiątki tematycznie związane z popularnymi dobranockami

Wystawy czasowe

- Moje ulubione kreskówki – wystawa czasowa prezentująca działalność Studia Filmów Rysunkowych w Bielsku-Białej (wrzesień)
- Księgi, książki, książeczki – ekspozycja zbiorów bibliotecznych Muzeum Dobranocek (październik)

Imprezy

- Dzień Głośnego Czytania – Krecik i przyjaciele (29 września)
- Warsztaty animacji z cyklu „Sztuka Animacji” pt. „Dobranocka na wesoło” zakończone premierą filmu (19–22 września)
- Spotkania czytelnicze z cyklu „Od bajki do dobranocki” pt. „Plastus idzie do szkoły” – seans głośnego czytania z pokazem przełroczy (8 września)
- Spotkanie z cyklu „Od bajki do dobranocki” pt. „W Pacanowie kozy kują” – zajęcia czytelnicze z projekcją przełroczy (22 września)
- Finał konkursu plastyczno-filmowego nt. „Projekt Animacja – Klatka po klatce”, prezentacja filmu autorstwa uczestników warsztatów animacji „Dobranocka na wesoło”, prezentacja filmów nadesłanych na konkurs, ogłoszenie wyników, wręczenie nagród (23 września)
- Spotkanie z cyklu „Wędrujące dobranocki” – lekcja muzealna „Witaj szkoło” – spotkanie w Oddziale dla Dzieci i Młodzieży WiMBP w Rzeszowie (wrzesień)
- Urodziny Jacka i Agatki – teatrzyk „Jacek i Agatka”, spotkanie czytelnicze, zabawy i konkursy z nagrodami (2 października)
- Spotkania czytelnicze z cyklu „Od bajki do dobranocki” pt. „Jacek i Agatka” – seans głośnego czytania z pokazem przełroczy (6 października)

* cd. na str. 17

MUZEUM PODKARPACKIE W KROŚNIE

38-400 Krosno, ul. Piłsudskiego 16

Dyrektor: Jan Gancarski
 Telefon: 13 432 13 76
 Tel./faks: 13 432 43 01 (dyrekcja)
 E-mail: poczta@muzeum.krosno.pl
 promocja@muzeum.krosno.pl
 Internet: www.muzeum.krosno.pl

Wystawy stałe

- Pradzieje Podkarpacia – przeszłość ożywiona
- Z dziejów Krosna i regionu (na ekspozycji fortepian Pleyela z około 1856 roku)
- Historia oświetlenia (z największą kolekcją lamp nafotowych w Europie)
- Galeria twórców krośnieńskich XIX i XX wieku
- Szkło podkarpackich hut

Wystawy czasowe

- Ewolucja stawonogów – wystawa ze zbiorów Muzeum Przyrodniczego w Krakowie (do 30 września)
- „Norwegia. Nie tylko fiordy” w obiektywie Stanisława Nawracaja (wrzesień–grudzień)

Imprezy

- Sesja popularnonaukowa pt. „Odkrycie ropy kamiennej w rozwoju cywilizacji” w ramach obchodów Europejskich Dni Dziedzictwa (17 września, godz. 10.00)

Godziny otwarcia

Muzeum:

- wtorek–piątek

.....
 * cd. ze str. 16 (Muzeum Dobranocek w Rzeszowie)

- Urodziny Kubusia Puchatka – spotkanie czytelnicze z zabawami i konkursami (14 października)
- Spotkania czytelnicze z cyklu „Od bajki do dobranocki” pt. „Urodziny Smerfów – Smerfowe okulary” – spotkanie czytelnicze ze Smerfami, projekcja filmów, zabawy, konkursy z nagrodami (20 października)

Na życzenie grup Muzeum organizuje warsztaty artystyczne, lekcje muzealne oraz spotkania czytelnicze

Godziny otwarcia

- wtorki–piątki 9.00–16.00
- soboty i niedziele 10.00–17.00

Ceny biletów

7 zł (normalny) i 4 zł (ulgowy)
 przewodnik – 25 zł

sezon letni (maj–październik) 9.00–16.00
 sezon zimowy (listopad–kwiecień) 9.00–15.00

- sobota–niedziela:
 sezon letni 10.00–16.00
 sezon zimowy 10.00–15.00
- poniedziałek – ekspozycje nieczynne

Biblioteka:

- w dni robocze 8.00–15.00

Ceny biletów

- wystawa stała – 7 zł i 4 zł (ulgowy)
 wstęp wolny na wystawy stałe – niedziela
- wystawa czasowa – 5 zł i 3 zł (ulgowy)
- przewodnik – 20 zł
- przewodnik po Starówce – 40 zł
- przewodnik w języku angielskim – 58 zł
- lekcja muzealna – 25 zł + cena biletu ulgowego

Ewolucja stawonogów

Wystawy przyrodnicze przypominają nam o świecie, który jest tuż za murami naszych budynków, a który przestaliśmy zauważać. Pokazują świat wokół nas, ale z innej perspektywy. Uświadamiają nam także nasze interakcje z przyrodą – środowiskiem naturalnym i światem żywych istot – oraz dlaczego i jak powinniśmy je chronić. Umożliwiają obserwację świata w skali mikro, którego nie widzimy gołymi oczami, a także dostrzeżenie geologicznych i ewolucyjnych procesów trwających miliony lat. Przenoszą nas w różne, często mało znane miejsca na świecie, pozwalając obserwować przyrodę w innych strefach klimatycznych. Czasami przenoszą nas w dawne epoki, pokazując świat, który

* cd. na str. 18

PODZIEMNA TRASA TURYSTYCZNA „RZESZOWSKIE PIWNICE” (wejście przy Ratuszu, od ul. Słowackiego)

Telefon: 17 875 47 74

Unikatowy kompleks podziemnych piwnic i korytarzy pod kamienicami i płytą Rynku o długości 369 m. Zwiedzanie odbywa się wyłącznie w grupach.

Termin do uzgodnienia: tel. 17 875 47 74.

Administrator trasy: MZBM, tel. 17 853 60 21.

Godziny otwarcia

- wtorki–piątki 10.00–19.00
 (od października do kwietnia 10.00–18.00)
- soboty, niedziele 11.00–16.00
- poniedziałki i święta państwowe – nieczynne

Ceny biletów

- 6,50 zł i 4,50 zł (ulgowy)

* cd. ze str. 17 (Muzeum Podkarpackie w Krośnie)

już przeminął. Mamy możliwość obserwować ekosystemy, których już nie ma oraz życie i zachowanie zwierząt, które już wymarły. (...)

Stawonogi kojarzą nam się przede wszystkim z owadami, pajęczakami i skorupiakami. Jest to jednak najliczniejszy typ zwierząt na świecie. Przedstawiciele tej grupy można spotkać we wszystkich biotopach. Ze względu na ich szerokie rozprzestrzenienie i wielką różnorodność, większość współcześnie występujących grup stawonogów odgrywa ogromną rolę w przyrodzie, a także w gospodarce człowieka. Prezentowana ekspozycja przedstawia początki ewolucji stawonogów oraz ich rozwój i różnicowanie się w kolejnych epokach, pokazując gatunki związane ze środowiskiem wodnym i lądowym.

Dotychczas opisano około 1 500 000 gatunków, lecz ich liczbę ocenia się na 10 do 15 000 000. Można je znaleźć we wszystkich możliwych do życia środowiskach, począwszy od największych głębin morskich, poprzez gorące źródła, pustynie, aż po najwyższe szczyty górskie. Większość gatunków żyje wolno, ale znane są liczne gatunki prowadzące osiadły tryb życia lub żyjące wewnątrz tkanek roślinnych i zwierzęcych jako pasożyty. Sama nazwa pochodzi od członowanych odnóży z ruchomymi stawami. Ciało stawonogów okryte jest zewnętrznym, chitynowym szkieletem, który często jest wzmocniony mineralnymi lub białkowymi dodatkami. Często gruby szkielet jest prawdziwym pancerzem z licznymi kolczastymi lub guzkowatymi wyrostkami chroniącymi mięk-

kie ciało. Wzrost osobniczy następuje tylko w krótkich okresach, kiedy pancerz jest zrzucany. Rozwój jest złożony i zawsze występuje stadium larwalne (przeobrażenie niepełne), natomiast w wielu grupach stawonogów występuje dodatkowe stadium poczwarki (przeobrażenie pełne). Ze względu na masowość występowania stawonogi mają ogromny wpływ na środowisko przyrodnicze. Mogą odgrywać bardzo pozytywną rolę jako np. zapylacze roślin, organizmy wspomagające rozkład materii lub atakujące szkodniki upraw. Jednak gatunki prowadzące pasożytniczy tryb życia lub roznoszące szkodliwe grzyby, bakterie czy wirusy groźnych chorób są często uciążliwymi sąsiadami człowieka.

Organizatorami oraz autorami aranżacji wystawy są pracownicy Muzeum Przyrodniczego Instytutu Systematyki i Ewolucji Zwierząt PAN w Krakowie.

Ekspozycja prezentowana będzie do końca września br.

Oferta edukacyjna 2011/2012 Muzeum Podkarpackiego w Krośnie

Muzeum Podkarpackie w Krośnie to wyjątkowy punkt na mapie turystycznej regionu. Wśród zbiorów prezentowanych w Pałacu Biskupim znajdują się unikalne na skalę europejską kolekcje oraz pamiątki przeszłości, ważne w poznaniu dziedzictwa narodowego i naszej małej ojczyzny. Zdecydowana ich większość tworzy wspaniałe ekspozycje, prezentowane w zabytkowych wnętrzach.

Wystawy stałe

Wśród nich prawdziwą chlubą jest wystawa prezentująca największą kolekcję lamp naftowych w Europie – „Historia oświetlenia”. Cenne zbiory tworzą również wystawę archeologiczną „Pradzieje Podkarpacia – Przeszłość Ożywiona”, zorganizowaną wokół fragmentu oryginalnego muru królewskiego miasta, wzdłuż którego podziwiać można zabytki kultury materialnej naszych przodków od epoki kamienia po wczesne średniowie-

cze, oraz wystawę historyczną „Z dziejów Krosna i regionu”, gdzie prezentowane są eksponaty pamiętające złotą erę miasta (XV i XVI w.) oraz pamiątki czasów galicyjskich, wielkich wojen XX w. oraz ostatnich lat z życia Krosna. „Galerię twórców krośnieńskich przełomu XIX i XX w.” tworzą płótna uzdolnionych uczniów Matejki: Bergmana, Bieszczada, Daniszewskiego oraz twórców współczesnych, m.in. Jana Ekierta. Zachwyty wiedzających wzbudza bogata i zróżnicowana kolekcja wyrobów szklanych, użytkowych i artystycznych, tworząca wystawę „Szklko podkarpackich hut”.

Wystawy czasowe

Muzeum prezentuje dodatkowo każdego roku kilkanaście wystaw czasowych o różnorodnej tematyce i znakomitej oprawie plastycznej. Wspaniałą lekcją biologii będzie wiedzanie ekspozycji czasowej „Ewolucja stawonogów” prezentowanej do końca września br.,

a niezwykle okazją poznania urokliwych fiordów Norwegii będzie dla amatorów wypraw i podróży wystawa prezentowana od września „Norwegia. Nie tylko fiordy” w obiektywie Stanisława Nawracaja.

Działalność naukowa

Obok dominującej działalności wystawienniczej, głównymi płaszczyznami działania naszej placówki są prace naukowo-badawcze, konserwatorskie i wydawnicze. Działy merytoryczne prowadzą studia w zakresie pradziejów Karpat, historii regionalnej, życia artystycznego miasta. Muzeum publikuje rokrocznie nowe wydawnictwa będące owocem tychże prac. W Pałacu Biskupim działa Biblioteka z bogatym księgozbiorem, otwarta dla wszystkich zainteresowanych. Możliwe są również konsultacje z pracownikami naukowymi. Zapraszamy wszystkich głodnych wiedzy o regionie, kulturze, muzealnictwie do tworzenia Koła Muzealnego. A tych odważnych, którzy już chcieliby się sprawdzić i stanąć w szranki z innymi amatorami przygód w muzeum, zapraszamy do udziału w cyklicznym konkursie historycznym dla gimnazjalistów „Krosno i powiat krośnieński”. Młodszych uczniów zapraszamy do udziału w „Prima Aprilisowych Zmaganiach Turystycznych”, współorganizowanych z Muzeum Rzemiosła w Krośnie.

Działalność edukacyjna

Interesującą formą działalności oświatowej Muzeum jest oprowadzanie po zabytkowym zespole krosnieńskim Starówki, świątyniach staromiejskich oraz Starym Cmentarzu.

Ofertę edukacyjną tworzą przede wszystkim lekcje muzealne dla różnych grup wiekowych. Tematyka dostosowana jest do programów nauczania w szkołach podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. Zajęcia te wzbogacane są filmami wideo, slajdami, eksponatami muzealnymi, prezentacjami multimedialnymi.

Archeologia

- Pradzieje Podkarpacia
- Początki Krosna i historia krosnieńskiego Rynku
- Sztuka pradziejowa
- Grodziska Podkarpacia
- Warsztat pracy archeologa
- Trzcinnica – Karpacka Troja
- Życie krosnian w wiekach średnich
- Narzędzia pracy w pradziejach

Historia

- Powiat krosnieński na przestrzeni wieków (obszar, granice, mieszkańcy, administracja)
- Krosno w okresie przedrozbiorowym
- Region krosnieński w czasach zaboru austriackiego (1772–1918)

- Krośnianie w powstaniach narodowych
- Udział mieszkańców Krosna i powiatu krosnieńskiego w walce o niepodległość Polski w latach 1914–1921
- Krosno w okresie międzywojennym
- Krosno i Region w okresie okupacji niemieckiej
- Konspiracja niepodległościowa w latach 1944–1956

Historia oświecenia

- Historia oświecenia na przestrzeni wieków
- Lampy naftowe w zbiorach Muzeum Podkarpackiego w Krośnie

Historia szkła i przemysłu szklarskiego

- Z dziejów szklarstwa na Podkarpaciu
- Szkło, jego istota, sposoby wytwarzania i zdobienia

Życie artystyczne Krosna

- Nurty malarstwa europejskiego na przykładzie malarstwa krosnieńskiego
- Sztuka gotycka i renesansowa w Krośnie
- Krosnieńscy malarze i rzeźbiarze XIX i XX w.

Ogólne wiadomości o konserwacji dzieł sztuki

- Warsztat pracy konserwatora

Inne tematy

- Dwory i dworki z krosnieńskiego
- Żydzi krosnieńscy
- Poznajemy Muzeum – instytucję upowszechniania kultury

Zgłaszanie grup, rezerwacja usługi przewodnickiej i lekcji muzealnych – tel. 13 43 213 76 w. 13 (Dział Oświatowo-Promocyjny).

Proponujemy również udział w innych ciekawych formach edukacji kulturalnej: organizujemy konferencje i sesje naukowe, poświęcone tematyce archeologicznej, historycznej, kulturalnej. W Pałacu Biskupim odbywają się koncerty, a wśród nich kameralne recitale chopinowskie na zabytkowym Pleyelu oraz koncerty wokalne,

» *cd. na str. 20*

Spotkania Muzealne 2011 – koncert Rzeszów Klezmer Band • fot. arch. Muzeum

**SKANSEN ARCHEOLOGICZNY
KARPACKA TROJA W TRZCINICY**
Oddział Muzeum Podkarpackiego w Krośnie
Trzcinica 646, 38-207 Przysieki

Telefony: 13 440 50 40, 785 911 074
E-mail: karpacka.troja@karpackatroja.pl
Internet: www.karpackatroja.pl
www.facebook.com/carpathiantroy

Czynne

wtorki–niedziele:

- styczeń–marzec, listopad–grudzień
9.00–15.30
- kwiecień–maj, wrzesień–październik 9.00–16.00
- czerwiec–sierpień 9.00–19.00

Ostatnia grupa wpuszczana jest 2 godziny przed zamknięciem.

Ceny biletów oraz informacje dotyczące rezerwacji można znaleźć na oficjalnej stronie internetowej Skansenu – www.karpackatroja.pl

O Karpackiej Troi

Skansen Archeologiczny „Karpacka Troja”, stanowiący oddział Muzeum Podkarpackiego w Krośnie, to nowoczesna placówka muzealna powstała w Trzcinicy k. Jasła. Odkryto tu jedną z najstarszych i najpotężniejszych w Polsce osad obronnych z początków epoki brązu liczącą ponad 4000 lat oraz monumentalne grodzisko wczesnośredniowieczne. Łączna liczba zabytków znalezionych w Trzcinicy przekracza 160 tysięcy!

Skansen zajmuje powierzchnię 8 ha. Na jego terenie znajduje się ponad 150 m zrekonstruowanych wałów obronnych, 18 zrekonstruowanych chat oraz 2 bramy prowadzące do grodu. Karpacka Troja oprócz wyjątkowej wędrowki w przeszłość oferuje także nowoczesność – w pawilonie wystawowym o powierzchni ponad 1800 m² mieści się najwyższej klasy ekspozycja muzealna, komfortowa sala konferencyjna, multimedialna sala lekcyjna

.....
• cd. ze str. 19 (Muzeum Podkarpackie w Krośnie • Oferta edukacyjna)

Spotkania Muzealne z ciekawymi osobistościami Podkarpacia (podróżnikami, pisarzami, regionalistami).

Przedsięwzięcia cykliczne, które na stałe wpisały się w harmonogram Muzeum i cieszą się nieustannie popularnością wśród dzieci i młodzieży, to Kiermasz Sztuki z prezentacjami lokalnych artystów i rzemieślników, wrześniowy Dzień Otwarty, gdzie największą atrakcją jest występ grup rekonstrukcji historycznej i czytanie legend bieszczadzkich oraz fenomenalna krośnieńska Noc Muzeów organizowana w maju.

dla uczniów oraz przytulna „Salka Małego Odkrywcy” przeznaczona dla najmłodszych.

Bajkowa Karpacka Troja

Już niebawem najmłodszy goście Skansenu Archeologicznego „Karpacka Troja” w Trzcinicy będą mogli wysłuchać specjalnej kolekcji bajek opowiadających o przeszłości trzcinickiego grodu. Powstały one w ramach projektu „Telefon z przeszłości” dofinansowanego przez Fundację BRE Banku.

Pomysł nagrania i udostępnienia bajek, które opowiadałyby o historii Karpackiej Troi, narodził się na początku roku. Zakładał on nie tylko powstanie kolekcji kilku krótkich opowiadań, których język i fabuła dostosowane byłyby do wieku słuchaczy, ale także udostępnienie ich w formie „bajkowych telefonów”, czyli stylizowanych aparatów telefonicznych, w których mali turyści odsłuchiwać będą kolejne opowieści.

Kolekcja bajek liczy 8 krótkich opowiadań powiązanych ze sobą osobą głównego bohatera – chłopca o imieniu Maciuś, który przenosi się w czasie i odkrywa kolejne tajemnice grodu w Trzcinicy. Autorem bajek jest Michał Malinowski – jeden z najsłynniejszych w Europie opowiadaczy historii, założyciel Muzeum Bajek, Baśni i Opowiadań mieszczącego się w podwarszawskim Konstancinie. Na najmłodszych gości czekać będą 4 tego typu aparaty. Bajki dostępne będą także w formie nagrań odtwarzanych za pomocą sprzętu multimedialnego większym grupom słuchaczy.

Telefony zostaną zainstalowane w „Salce Małego Odkrywcy”. W dni powszednie Salka dostępna będzie przede wszystkim dla grup zorganizowanych, zaś w weekendy dla turystów indywidualnych. Zostanie ona uruchomiona na początku września br. wraz z pozostałymi elementami oferty edukacyjnej Skansenu, w tym warsztatami i lekcjami muzealnymi.

✎ Rysunkowa zapowiedź „Bajkowej Karpackiej Troi” autorstwa Łukasza Szozdy

MUZEUM RZEMIOSŁA W KROŚNIE

38-400 Krosno, ul. Piłsudskiego 17

Dyrektor: Ewa Mańkowska
 Tel./faks: 13 432 41 88, 13 432 69 68
 E-mail: krosno@muzeumrzemiosla.pl
 Internet: www.muzeumrzemiosla.pl

Wystawa stała

- Dzieje rzemiosła Polski południowo-wschodniej

Wystawa czasowa

Piwnica „PodCieniami”, Rynek 5, tel. 13 432 77 07

- V Ogólnopolska w Wystawa Haftu Krzyżykowego „Złota Igła 2011” (8 września – 7 października)

Godziny otwarcia

Muzeum Rzemiosła, ul. Piłsudskiego 19

- od 2 października do 30 kwietnia:
 poniedziałek–piątek 8.00–15.30
 sobota 10.00–14.00 (wstęp wolny)

Piwnica PodCieniami,

Rynek 5 (wystawy czasowe)

- poniedziałek–piątek 9.00–15.30
 • sobota 10.00–14.00

V Ogólnopolska Wystawa

Haftu Krzyżykowego „Złota Igła 2011”

W piątej „jubileuszowej” edycji wystawy swój udział zadeklarowało 215 uczestników nadsyłając 533 hafty. Jury Kwalifikacyjne, któremu przewodniczyła prof.

6. OBF Miasto i ludzie – powrót do Krosna

Konkurs fotograficzny

Muzeum Rzemiosła w Krośnie ogłasza 6. edycję Ogólnopolskiego Biennale Fotografii Krosno 2011 Miasto i ludzie ph. „Relacje”.

Termin nadsyłania zdjęć: 14 listopada br.

Regulamin i karta zgłoszeniowa 6. OBF do pobrania na www.muzeumrzemiosla.pl/foto

Jolanta Rudzka-Habisiak z łódzkiej Akademii Sztuk Pięknych, zakwalifikowała do wystawy 380 prac 187 autorów. Jury miało niełatwe zadanie, wybór prac był bardzo trudny. Zgłoszono wiele ciekawych i doskonale technicznie zrealizowanych haftów. Różnorodność tematów – pejzaże, sceny rodzajowe, kompozycje kwiatowe, ptaki, zwierzęta – podnosi atrakcyjność wystawy.

Zdecydowana większość haftów zrealizowana jest według wzorów publikowanych we wzornikach i czasopismach. Ekspozujemy ponadto obrusy, bieżniki i odzież, które zdobione są haftem o motywach kwiatowych lub prostych geometrycznych wzorach, często nawiązujących do wzorów ludowych, kolorystyką i wzornictwem podkreślających przynależność regionalną.

Jury Centralnego Muzeum Włókiennictwa, któremu przewodniczył dyrektor Norbert Zawisza, przyznało nagrodę „Złotej Igły” Aleksandrze Dąbrowskiej-Piotrowskiej z Łodzi.

Barbara Bator

Oferta edukacyjna 2011/2012 Muzeum Rzemiosła w Krośnie

Oferta edukacyjna Muzeum Rzemiosła w Krośnie przygotowywana jest w oparciu o ekspozycję stałą „Dzieje rzemiosła Polski południowo-wschodniej”, aktualne wystawy czasowe oraz zagadnienia związane z historią miasta i regionu.

Lekcje muzealne

dla dzieci w wieku 5–6 lat

- *Poznajemy dawne zawody – spacer po ekspozycji stałej*
- *„Takie buty” – elementy wiedzy o szewstwie*
- *Wokół stołu i kuchni – elementy wiedzy o rzemiosłach spożywczych*
- *„Jak to ze lnem było?” – elementy wiedzy o tkactwie*
- *Od ziarenka do bochenka – elementy wiedzy o piekarstwie*
- *O zegarach i różnych sposobach mierzenia czasu – elementy wiedzy o zegarmistrzostwie*
- *Z wizytą w dawnym salonie fryzjerskim – elementy wiedzy o fryzjerstwie*

- *W pracowni krawieckiej sto lat temu – elementy wiedzy o krawiectwie*
- *U kowala w kuźni – elementy wiedzy o kowalstwie*
- *W domu, w warsztacie, na straganie – życie codzienne krośnian*
- *Śladami historii – spacer historyczny po zespole staromiejskim Krosna*
- *Symbol miasta Krosna – elementy wiedzy z zakresu regionalizmu*

dla klas „O”, I–III szkoły podstawowej

- *Poznajemy dawne zawody – spacer po ekspozycji stałej*
- *„Takie buty” – elementy wiedzy o szewstwie*
- *Wokół stołu i kuchni – elementy wiedzy o rzemiosłach spożywczych – poziom I*
- *Od ziarenka do bochenka – elementy wiedzy o piekarstwie (poziom I)*
- *„Jak to ze lnem było?” – elementy wiedzy o tkactwie*
- *O zegarach i różnych sposobach mierzenia czasu – elementy wiedzy o zegarmistrzostwie*

• cd. na str. 22

• cd. ze str. 21 (Muzeum Rzemiosła w Krośnie - Oferta edukacyjna)

- Z wizytą w dawnym salonie fryzjerskim – elementy wiedzy o fryzjerstwie
- W pracowni krawieckiej sto lat temu – elementy wiedzy o krawiectwie
- U kowala w kuźni – elementy wiedzy o kowalstwie (poziom I)
- W domu, w warsztacie, na straganie – życie codzienne krośnian (poziom I)
- I ty możesz zostać archeologiem – podstawowe zagadnienia z archeologii (poziom I)
- Symbole miasta Krosna – elementy wiedzy z zakresu regionalizmu
- Poznajemy pracę muzeum (poziom I)

dla klas IV–VI szkół podstawowych

- *Ginące rzemiosła* – omówienie wybranych działów ekspozycji stałej
- *Poznajemy pracę w muzeum* (poziom II)
- *Zrozumieć czas* – elementy wiedzy o zegarmistrzostwie
- *Działalność Pierwszej Krajowej Fabryki Zegarów Wieżowych w Krośnie i postać jej założyciela Michała Mięśowicza*
- *U kowala w kuźni* – elementy wiedzy o kowalstwie (poziom II)
- *Wokół stołu i kuchni* – elementy wiedzy o rzemiosłach spożywczych (poziom II)
- *Od ziarenka do bochenka* – elementy wiedzy o piekarstwie (poziom II)
- *Tkactwo i krawiectwo* – rzemiosła związane z tkaniną – elementy wiedzy
- *Edukacja cechowa, powstawanie i rozwój cechów rzemieślniczych z uwzględnieniem cechów krośnińskich*
- *Style w architekturze i sztuce na przykładzie krośnińskich zabytków* (zajęcia w muzeum na bazie prezentacji multimedialnej)
- *Znani i nieznani krośnianie* (lekcja biograficzna)
- *W domu, w warsztacie, na straganie* – życie codzienne krośnian (poziom II)
- *Krośnińskie legendy a historia*
- *Dawne zwyczaje i obyczaje podkrośnińskich wsi*
- *Symbole miasta Krosna* – elementy wiedzy z zakresu regionalizmu (poziom II)
- *Spacer historyczny po starym cmentarzu w Krośnie*
- *I ty możesz zostać archeologiem* – podstawowe zagadnienia związane z archeologią (poziom II)

Gimnazja

- *Ginące rzemiosła* – omówienie wybranych działów ekspozycji stałej
- *Działalność Pierwszej Krajowej Fabryki Zegarów Wieżowych w Krośnie i postać jej założyciela Michała Mięśowicza*

- *Edukacja cechowa, powstawanie i rozwój cechów rzemieślniczych z uwzględnieniem cechów krośnińskich*
- *Chleb na co dzień, chleb od święta* – elementy wiedzy o piekarstwie
- *Style w architekturze i sztuce na przykładzie krośnińskich zabytków* – zajęcia w muzeum na bazie prezentacji multimedialnej
- *Style: gotycki, renesansowy i barokowy na przykładzie krośnińskich zabytków* (lekcja na Starówce)
- *Znani i nieznani krośnianie* – lekcja biograficzna
- *Życie codzienne w dawnym Krośnie i zajęcia jego mieszkańców*
- *Podstawowe problemy konserwacji zabytków na przykładzie krośnińskiej Starówki*
- *Ziemia księgą przeszłości, czyli spotkanie z archeologią* – charakterystyka epok w dziejach ludzkości
- *Dawne zwyczaje i obyczaje podkrośnińskich wsi*
- *Historia Żydów w Krośnie i symbolika żydowskich nagrobków* (wycieczka na krośniński kirkut)

Szkoły ponadgimnazjalne

- *Ginące rzemiosła* (omówienie wybranych działów ekspozycji stałej)
- *Działalność Pierwszej Krajowej Fabryki Zegarów Wieżowych w Krośnie i postać jej założyciela Michała Mięśowicza*
- *Edukacja cechowa, powstawanie i rozwój cechów rzemieślniczych z uwzględnieniem cechów krośnińskich*
- *Podstawowe problemy konserwacji zabytków na przykładzie krośnińskiej Starówki*
- *Style w architekturze i sztuce na przykładzie krośnińskich zabytków* (zajęcia w muzeum na bazie prezentacji multimedialnej)
- *Style: gotycki, renesansowy i barokowy na przykładzie krośnińskich zabytków* (lekcja na Starówce)
- *Ziemia księgą przeszłości, czyli spotkanie z archeologią* – charakterystyka epok w dziejach ludzkości
- *Dawne zwyczaje i obyczaje podkrośnińskich wsi*
- *Cykl „Na pograniczu kultur – różnicowanie etniczne, kulturowe i religijne Podkarpacia na przestrzeni wieków”* (zajęcia w muzeum w oparciu o prezentację multimedialną):
 - *Pradzieje*
 - *Obrządek wschodni*
 - *Spółeczność żydowska*
 - *Historia Żydów w Krośnie i symbolika żydowskich nagrobków* (wycieczka na krośniński kirkut)

Lekcje są prowadzone od wtorku do piątku. Prosimy o ustalenie terminu lekcji z kilkudniowym wyprzedzeniem

MUZEUM NARODOWE ZIEMI PRZEMYSKIEJ

37-700 Przemyśl, Pl. Berka Joselewicza 1

p.o. Dyrektora: Wojciech Władyczyn

Telefon: 16 679 30 00

Faks: 16 679 30 10

E-mail: mnzp@autograf.pl,

edukacja@muzeum.przemysl.pl

Internet: www.muzeum.przemysl.pl

Wystawy stałe

- Credo na dwa głosy. Sztuka religijna ze zbiorów Muzeum Narodowego Ziemi Przemyskiej w Przemyślu
- Twierdza Przemyśl (od 23 września)

Wystawy czasowe

- Malarstwo batalistyczne ze zbiorów Muzeum Narodowego Ziemi Przemyskiej w Przemyślu
- Czar kobiecego drobiazgu. Akcesoria mody kobiecej drugiej połowy XIX i pierwszej połowy XX wieku ze zbiorów Muzeum Narodowego Ziemi Przemyskiej
- In effigie. Nowa chrześcijańska ikonografia. Wystawa malarstwa Aldony Mickiewicz i Tadeusza Boruty
- Świat przeszły dokonany. Judaika ze zbiorów Muzeum Narodowego Ziemi Przemyskiej
- Wystawa mebli ze zbiorów własnych Muzeum

Godziny otwarcia

- wtorki, piątki 10.30–17.30 • środy 10.00–15.00

MUZEUM DZWONÓW I FAJEK WIEŻA ZEGAROWA

Oddział Muzeum Narodowego Ziemi Przemyskiej
37-700 Przemyśl, ul. Władycze 3

Telefon: 16 678 96 66

Wystawa stała

- Ekspozycja ludwisarstwa i fajkarstwa

Wystawy czasowe

- Najnowsze nabytki fajek i akcesoriów fajczarskich. Nargile z kolekcji Janusza Molskiego (do 26 czerwca 2012)

Godziny otwarcia

- wtorki, piątki 10.30–17.30
- środy 10.00–15.00 • czwartki 9.00–15.00
- soboty 9.00–16.00 • niedziele 11.00–15.00
- poniedziałki – nieczynne

Ceny biletów

- 8 zł i 4 zł (ulgowy)
- przewodnik (w jęz. polskim) – 20 zł

- czwartki 9.00–15.00 • soboty 9.00–16.00
- niedziele 11.00–15.00
- poniedziałki – nieczynne

Ceny biletów

- 8 zł i 4 zł (ulgowy)
- przewodnik (w jęz. polskim) – 20 zł

Oferta edukacyjna 2011/2012 MNZP w Przemyślu

Muzeum Narodowe Ziemi Przemyskiej i jego Oddziały: Muzeum Historii Miasta Przemyśla i Muzeum Dzwonów i Fajek prezentują dzieła sztuki z okresu od czasów prehistorycznych do współczesnych. W oparciu o wystawy, a także pojedyncze eksponaty organizowane są lekcje muzealne. Zajęcia prowadzimy na salach ekspozycyjnych i w sali audiowizualnej. W trakcie zajęć uczniowie zapoznają się z oryginalnymi zabytkami i ich historią. Dla uatrakcyjnienia często wykorzystujemy różne formy zajęć plastycznych.

Oferta lekcji muzealnych skierowana jest do dzieci i młodzieży wszystkich typów szkół. Istnieje możliwość przeprowadzenia zajęć również dla dorosłych. Proponujemy także lekcje przystosowane do potrzeb osób słabszyszących.

Tematy lekcji muzealnych są zgodne z założeniami szkolnych programów nauczania. Poglądowa metoda nauczania stosowana w ramach lekcji muzealnych stanowi ciągłą zasadniczą metodę nauczania.

Proponowane tematy lekcji w budynku głównym Muzeum (w oparciu o aktualne wystawy):

- *W kręgu świąt żydowskich*
- *Święci w ikonografii greko- i rzymskokatolickiej*
- *Ikona – dzieło na desce*
- *Gemma jako magiczny amulet*
- *Budowa Twierdzy Przemyśl i jej rola podczas I wojny światowej*
- *Życie prywatne honweda w Twierdzy Przemyśl*
- *Opowieści obrazów batalistycznych – na przykładzie szkicu do panoramy Bitwa pod Somosierrą W. Kossaka i M. Wywiórskiego*
- *Czar kobiecego drobiazgu – ozdoby kobiece w XIX wieku*
- *Biblioteka muzealna i jej zbiory – krótka lekcja biblioteczna*
- *Historia książki na podstawie starodruków ze zbiorów biblioteki MNZP*
- *Jak powstaje obraz? Co to jest sztaluga, werniks, blejtram?*

**MUZEUM HISTORII MIASTA PRZEMYŚLA
KAMIENICA BRZYKOWSKICH**
Oddział Muzeum Narodowego Ziemi Przemyskiej
37-700 Przemyśl, Rynek 9

Telefon: 16 678 65 01

E-mail: rynek@muzeum.przemysl.pl

Internet: www.muzeum.przemysl.pl

Wystawy stałe

- Wielka izba
- W przemyskiej twierdzy
- Z albumu Adama Wysockiego
- Galeria Herbu miasta Przemyśla
- Wnętrza mieszczańskie
- Atelier B. Hennera
- Początki miasta Przemyśla
- Dzieje miasta od 1340 roku do XX wieku
- Przemyśl w czasie II wojny światowej

Wystawy czasowe

- Pogromca tyfusu plamistego – życie i dzieło prof. dra Rudolfa Weigla. Zapomniany kamień milowy (*wrzesień–listopad; otwarcie wystawy 10 września, godz. 12.30*)
- Krzemień w życiu człowieka (*do kwietnia 2012*)

Godziny otwarcia

- wtorki, piątki 9.30–16.30
- środy, czwartki 9.00–15.00
- soboty 10.00–16.00
- niedziele 11.00–15.00 (wstęp bezpłatny)
- poniedziałki – nieczynne

Ceny biletów

- 8 zł i 4 zł (ulgowy)
- przewodnik (w jęz. polskim) – 20 zł

Krzemień w życiu człowieka

Od jesieni bieżącego roku w Muzeum Historii Miasta Przemyśla eksponowana będzie wystawa archeologiczna poświęcona jednemu z najważniejszych dla człowieka surowców naturalnych w pradziejach – krzemieniowi. Skały te, powstałe w wyniku różnych procesów geologicznych, cechują się różnorodnością form petrograficznych. Na terenie ziem polskich najstarsze osadziły się w utworach dewońskich i karbońskich. Te najcenniejsze dla gospodarki ludzkiej w pradziejach pochodzą z ery mezozoicznej, głównie późnej jury i kredy. Dzięki charakterystycznym cechom, takim jak twardość, doskonała łupliwość i brak większych zanieczyszczeń w masie krzemionkowej, stały się cennym materiałem w gospodarce człowieka.

Krzemień stosowany już przez najdawniejszych przedstawicieli rodzaju ludzkiego, do perfekcji wyko-

rzystywany został w epoce neolitu i brązu. Funkcjonalność i różnorodność przedmiotów wykonywanych z niego zaskakuje po dziś dzień. Sposób ich wykonania świadczy niezbicie o ogromnym kunszcie rzemieślników-krzemieniarzy. Krzemień używany był, choć w mniejszym stopniu, także w czasach późniejszych, m.in. jako krzesak w krzesiwach oraz skałka w nowożytnej broni palnej. Piękna, wręcz artystyczna struktura masy krzemionkowej doceniona została również w jubilerstwie. Biżuteria z krzemienia, przeżywającego obecnie swój renesans, znana jest na całym świecie.

☐ Wyroby z krzemienia

We wprowadzeniu do wystawy przedstawione zostaną geneza krzemieni oraz ich rodzaje, znane z obszaru Polski. W dalszej części wystawy będzie można zapoznać się ze sposobami pozyskiwania skał krzemiennych oraz sposobami ich wykorzystania przez ludzi od schyłkowego paleolitu (ok. 10 tys. lat temu) po czasy obecne. Zobaczyć będzie można różnorodne zabytki krzemienne znajdujące się w zbiorach naszego muzeum oraz ich kopie wykonane wraz z oprawami. Znajdą się tu również przykłady krzesiw i broni palnej wykorzystującej skałki krzemienne w czasach nowożytnych, a także przykłady współczesnej biżuterii z krzemieni polskich ze zbiorów Muzeum Okręgowego w Sandomierzu. Tło ekspozycji stanowią aranżacje wybranych elementów gospodarki ludzkiej, m.in. wnętrze kopalni krzemienia, pracownia kuśnierza, rogownika.

Po raz pierwszy na ekspozycji muzealnej część eksponatów będzie dostępna dla zwiedzającego. Pod okiem prowadzącego zapoznać się będzie można ze sposobami pracy przy wykorzystaniu różnych typów narzędzi krzemiennych. Ta szczególna forma przekazu adresowana jest do dzieci i młodzieży szkolnej oraz wszystkich, których fascynuje niezwykła historia geniuszu ludzkiego.

Wystawę prezentować będziemy do kwietnia 2012 roku. Serdecznie zapraszamy.

MUZEUM-ZAMEK W ŁAŃCUCIE

37-100 Łańcut, ul. Zamkowa 1

Dyrektor: Wit Karol Wojtowicz
 Telefony: 17 225 20 08 do 10
 Faks: 17 225 20 12
 E-mail: muzeum@zamek-lancut.pl
 Internet: www.zamek-lancut.pl

Czynne codziennie oprócz Wielkiej Soboty i Niedzieli, 3 Maja, Bożego Ciała, 1 i 11 listopada oraz okresów 21–31 maja (ekspozycje w Zamku – Muzyczny Festiwal) i 1 grudnia – 31 stycznia.

W poniedziałki Muzeum otwarte wyłącznie dla grup wcześniej zgłoszonych i potwierdzonych.

Godziny otwarcia

Zamek:

luty–maj, październik–listopad:

- poniedziałki 12.00–15.30
- wtorki–soboty 9.00–16.00
- niedziele 9.00–17.00

czerwiec–wrzesień:

- poniedziałki–piątki jw.
- soboty–niedziele 10.00–18.00

Ostatnie wejście godzinę przed zamknięciem.

» cd. na str. 26

Oferta edukacyjna 2011/2012 Muzeum Historii Miasta Przemysła

Pracownicy Muzeum Narodowego Ziemi Przemyskiej przygotowali bogatą ofertę zajęć edukacyjnych dla szkół na rok szkolny 2011/2012. Lekcje i warsztaty muzealne proponowane dzieciom i młodzieży dotyczą historii, historii sztuki, etnografii, archeologii, przyrody.

Lekcje muzealne

Archeologia

- *Region przemyski w okresie plemiennym*
- *Przemysł wczesnośredniowieczny w świetle źródeł archeologicznych. Formowanie zrębów miasta średniowiecznego*
- *Najstarsza architektura murowana w Przemyslu*
- *Krzemień w życiu człowieka*

Historia

- *„Włodzimierz, książę ruski, poszedł ku Lachom i zajął grody ich...” – dzieje przemyskiego grodu w okresie średniowiecza*
- *Kultura, sztuka i życie codzienne w XVI-wiecznym Przemyslu*
- *Prawem i lewem. Burzliwe dzieje Przemysła i ziemi przemyskiej w XVII wieku*
- *Orlęta Przemyskie – bohaterowie walk w obronie Przemysła w 1918 roku*
- *Przemysł miastem wielu wyznań*
- *Zaginiony Świat. Historia przemyskich Żydów*
- *Przemysł w okresie II wojny światowej*
- *Przemyslanie na frontach II wojny światowej*
- *Sojusznicy czy przeciwnicy? Traktat wersalski a Polska*
- *„Bękart wersalski” – współpraca Niemiec i ZSRR w latach 1918–1939*
- *Stan wojenny – dlaczego?... W 30. rocznicę wprowadzenia 1981–2011*

Historia sztuki

- *Style i ornamenty od antyku do klasycyzmu. Rozwój, różnice i rozpoznawanie*
- *Historia malarstwa XX wieku*
- *Historia architektury europejskiej i polskiej do XIX wieku*
- *Ikonografia mitologii antycznej, czyli, jak wyglądali bogowie i bohaterowie*
- *Sekret kuchmistrzowski, czyli jak się dawniej w Polsce jadło. Zmiany w sposobie żywienia w Polsce od XVII do XX wieku na podstawie książek kucharskich*
- *Ikonografia chrześcijańska – przedstawienia Chrystusa, Matki Boskiej, sceny ze Starego i Nowego Testamentu, przedstawienia świętych Kościoła*
- *Techniki malarskie, rysunkowe i graficzne. Zajęcia interaktywne w oparciu o ekspozycje muzealne i ilustracje*

Przyroda

- *Krzemienna historia*
- *Spotkania z geologią*

Warsztaty

- *Legendy z przemyskiego grodu*
- *Herb miasta Przemysła*
- *Warsztaty archeologiczne*
- *Muzealny quiz*
- *Tajemnice starego Przemysła*
- *Polskie stroje ludowe*
- *Jak to z bajką było?*
- *Dobre maniery to po prostu – sztuka życia!*
- *U artyście – urodziny w Muzeum*

Konkursy

- *Historia mojej rodziny – drzewo genealogiczne*
- *Moja najpiękniejsza ozdoba choinkowa. Choinka 2011*

* cd. ze str. 25 (Muzeum-Zamek w Łańcucie)

Storczykarnia:

luty–maj, październik–listopad:

- poniedziałki – nieczynna
 - wtorki–niedziele 10.00–16.00
- czerwiec–wrzesień:

- poniedziałki – nieczynna
- wtorki–piątki 10.00–18.00
- soboty–niedziele 11.00–19.00

Ceny biletów

Zamek, Stajnie, Wozownia – karnet:

- marzec: 23 zł i 16 zł (ulgowy);
zwiedzanie w jęz. obcym 30 zł i 23 zł (ulgowy)
- kwiecień: 27 zł i 19 zł (ulgowy)
zwiedzanie w jęz. obcym 34 zł i 26 zł (ulgowy)

Wystawy dodatkowe:

- Sztuka cerkiewna – 6 zł i 3 zł (ulgowy)

- Storczykarnia – 5 zł i 3 zł (ulgowy)
- Historia miasta i regionu, w tym X Pułk Strzelców Konnych – 5 zł i 3 zł (ulgowy)

Spotkanie z przedszkolakami „Cała Polska czyta dzieciom” • fot. arch. DEM

Oferta edukacyjna 2011/2012 Muzeum-Zamku w Łańcucie

Spośród wielu obiektów wpisujących się w dziedzictwo kulturowe województwa podkarpackiego, łańcuckiej rezydencji rodowej Lubomirskich i Potockich przypada w udziale miejsce szczególne. Rozmachem założenia i arcyzmem wykonania imponowała ona od zawsze, co zresztą zgodne było z jej przeznaczeniem. Ufortyfikowany pałac w ogrodzie przyciąga do dziś twórców muzyki i plastyki. Wyraża się to w plenerach i festiwalach rozstawiających naszą małą ojczyznę w świecie. W ten sposób muzeum wewnątrz - będąc świadkiem odległej historii - żyje i tworzy tę najnowszą.

Zachowana oryginalna architektura wewnątrz wraz z ekspozycją bogatych zbiorów (malarstwo, grafika, rzeźba, meble, instrumenty muzyczne, srebro, zegary, szkło, ceramika, tkaniny, varia, powozy) reprezentuje przeglądowo wszystkie style historyczne od baroku do międzywojnia. Do wymienionych dołączają zbiory sztuki sakralnej.

Dział Edukacji Muzealnej Muzeum-Zamku w Łańcucie zaprasza wszystkich chętnych do uczestnictwa w zajęciach muzealnych. Nasza oferta edukacyjna – tzw. zwiedzanie tematyczne – wychodzi naprzeciw reformowanemu szkolnictwu i stanowi jedyny w swoim rodzaju suplement humanistycznej wiedzy podręcznikowej. Tak więc nie jest to „zwiedzanie” czy typowy wykład lekcyjny. Stawiamy na aktywność obu stron – grupy i prowadzącego – we współtworzeniu niezapomnianego spotkania z zabytkiem. Uczestnictwo w proponowanym programie edukacyjnym wieńczy konkurs plastyczny „Na łańcuckim zamku” (bliższe informacje o konkursie na stronie www.zamek-lancut.pl).

Lekcje muzealne

Klasy I–III

- *Blok tematyczny „Dom z tysiąca i jednej nocy”* – szczególnego rodzaju regionalna ścieżka edukacyjna zaprojektowana z myślą o najmłodszych odbiorcach

Szkoły podstawowe, gimnazja, szkoły średnie

- *Teatr grecki*
Zajęcia prowadzone metodą dramy wprowadzają wiadomości z historii teatru greckiego (przybliżenie oraz inscenizacja wybranych mitów)
- *Style w sztuce*
Sztuka jako jedna z wartości i zjawiska w niej zachodzące na przestrzeni epok
- *I książki mają swoją historię. W bibliotece z Pilawą w herbie*
Na podstawie różnorodnych zbiorów biblioteki zamkowej prezentowane są zainteresowania czytelniczo-kolekcjonerskie właścicieli pałacu
- *Gród, Zamek, pałac, rezydencja, muzeum*
Spacerując po wybranych wnętrzach zobaczymy zmiany, jakie zachodziły na terenie dzisiejszego Zamku od chwili jego powstania do dni dzisiejszego
- *Każdy może być artystą*
W ramach warsztatu plastycznego pobudzimy wyobraźnię ćwicząc spostrzegawczość i koncentrację. Będziemy uczyć się analizy dzieła sztuki
- *Religia i sztuka wschodniego chrześcijaństwa*
Na przykładzie zbiorów sztuki cerkiewnej pochodzących z terenu południowo-wschodniej Polski uczniowie poznają ikony ikonostasu oraz elementy wyposażenia cerkwi w nawiązaniu do liturgii

MUZEUM BUDOWNICTWA LUDOWEGO W SANOKU 38-500 Sanok, ul. Traugutta 3

Dyrektor: Jerzy Ginalski
Telefony: 13 463 09 04, 13 463 09 34 (dyrekcja)
Tel./faks: 13 463 53 81
E-mail: sekretariat@mblsanok.eu
skansen.sanok@pro.onet.pl
Internet: www.skansen.mblsanok.pl

PARK ETNOGRAFICZNY Biała Góra, ul. A. Rybickiego

telefon: 13 463 16 72

Park Etnograficzny z przykładami budownictwa drewnianego Pogórzeń, Dolinian, Łemków i Bojków wraz z wyposażeniem wewnątrz obiektów sakralnych, mieszkalnych, gospodarczych i użyteczności publicznej.

CERKIEW W ULUCZU – oddział terenowy 36-204 Dydnia, Ulucz 16

Wystawy stałe

- Ikona karpacka

Wystawy czasowe

- Rzemiosło w galicyjskim miasteczku
- Bogdańscy – rodzina malarzy z Jaślik
- „Chwalcie Pana wszystkie narody!” Judaika i sztuka sakralna w MBL w Sanoku

Imprezy

- Uroczyste otwarcie „Galicyjskiego rynku” (16 września)

Godziny otwarcia

- kwiecień: 9.00–16.00
- od maja do września: 8.00–18.00
- październik: 8.00–16.00
- od listopada do marca: 9.00–14.00

Ceny biletów

- dorośli – 11 zł, młodzież – 7 zł
- przewodnik (jęz. polski) – 40 zł, (jęz. obcy) – 50 zł

„Galicyjski rynek” w sanockim skansenie

Zdecydowanie największym – zarówno przestrzennie jak i tematycznie – zamierzeniem merytorycznym i inwestycyjnym Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku jest budowa sektora małomiasteczkowego, którego lokalizację w zachodniej części Parku Etnograficznego planowano właściwie już w momencie jego tworzenia. W latach następnych pomysł ten był wielokrotnie dyskutowany w kręgu pracowników merytorycznych Muzeum, powstały nawet jego wstępne założenia. W roku 1986 opracowano szczegółową koncepcję zagospodarowania sektora (jej autorem był dr Henryk

Olszański, konsultantem całego zamierzenia zaś prof. dr hab. Jerzy Czajkowski), a do jego realizacji przystąpiono dopiero samym końcem 2009 roku.

Małe miasta były typowymi założeniami urbanistycznymi na terenie Polski południowo-wschodniej, bardzo często o charakterze wielonarodowościowym. Zdaniem znawców tematu, w tym etnografów, historyków architektury i służb konserwatorskich, sanocki zamysł odtworzenia galicyjskiego rynku uznano za bezprecedensowe rozwiązanie w zakresie ochrony i upowszechniania dziedzictwa kulturowego w skali ogólnopolskiej. Projekt pn. „Galicyjski rynek – budowa sektora miejskiego w Parku Etnograficznym w Sanoku” przewidywał rekonstrukcję centrum małego galicyjskiego miasta, z pokazaniem wszystkich jego funkcji – społecznych, gospodarczych i kulturowych. Wokół czworokątnego placu (rynek) wzniesiono 26 drewnianych budynków, których rozmieszczenie i zróżnicowanie funkcjonalne stanowi typowy układ galicyjskiego miasteczka. W układzie tym powstały repliki konkretnych budowli z różnych miejscowości o charakterze mieszkalnym, mieszkalno-produkcyjnym, mieszkalno-handlowym i mieszkalno-usługowym. Muzeum dysponowało inwentaryzacjami wszystkich obiektów, a także bogatym zasobem archiwaliów fotograficznych i opisowych, niezwykle pomocnych przy rekonstrukcji tychże. Są to budynki parterowe, zrębowe (rzadziej przysłupowe), wykonane z drewna jodłowego, posadzone na kamiennych podmurówkach, z dachami pokrywanymi gontem.

Budowa miasteczka w Parku Etnograficznym w Sanoku nie jest odtworzeniem jednostkowego, wybranego miasta ani też przypadkowym zestawem zachowanych domów, ale swoistą syntezą miasteczek występujących w południowo-wschodniej Polsce, czyli na terenie objętym działalnością Muzeum. I tak, znalazły się tu repliki domów z Dębowca, Jaślik, Sanoka, Jaćmierza, Niebylca, Jedlicza, Birczy, Rybotycz, Sokołowa, Brzozowa

» *cd. na str. 29*

Fragment „Galicyjskiego rynku” – fot. J. Ginalski

Oferta edukacyjna 2011/2012 Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku

Lekcje muzealne

Termin: wrzesień–listopad, marzec–kwiecień

Na styku kultur

- Symbolika cerkiewnej i rzymskokatolickiej architektury sakralnej
- Sztuka a liturgia. Wyposażenie cerkwi i świątyni rzymskokatolickiej

Piękno w ikonie zaklęte

- Ikona – podstawy teologii. Geneza, forma, styl – w oparciu o kolekcję ikon w MBL Sanok

Typy obiektów sakralnych

- Architektura świątyni chrześcijańskiej na przykładzie budownictwa cerkiewnego i obrządku rzymskokatolickiego

Rok obrzędowy

- Niezwykły czas Bożego Narodzenia – o zwyczajach zimowych
- Tradycyjne kolędowanie (szopki, gwiazdy i Herody)
- Niezwykły czas Zmartwychwstania – zwyczaje wiosenne
- Duchy, zjawy i upiory – świat nadzmysłowy w życiu mieszkańca dawnej wsi
- Niezwykły czas zaślubin – regionalne obrzędy weselne
- „Na świętego Andrzeja wszystkim pannom nadzieja”

Wokół pieca i stołu

- Wokół stołu – o regionalnym pożywieniu i jego przygotowaniu
- „Od ziarenka do chleba” – sprzęty związane z obróbką ziarna od siewu do wypieku chleba
- „Jak to z lnem było” – sprzęty związane z obróbką włókna

Od chyży do plebanii

- Zabytki architektury drewnianej na Podkarpaciu
- Jak powstawał dom

Jak to kiedyś bywało

- Rzemiosła drzewne – przedmioty i narzędzia związane z wyrobem przedmiotów codziennego użytku – wyrób łyżek, wrzecion, niecek i solniczek
- Tkactwo – urządzenia i warsztaty tkackie
- „Nie święci garnki lepią” – urządzenie i wyposażenie warsztatu garncarskiego
- Rozwój urządzenia wnętrza mieszkalnego, zdobnictwo z okazji świąt
- Rzeźba ludowa, strój, haft – motywy zdobnicze
- Odzież i strój jako wyraz identyfikacji regionalnej

- Wykorzystanie surowców naturalnych w ludowych przemysłach i rzemiosłach na Podkarpaciu
- Jak wykorzystywano energię naturalną wiatru i wody na wsi

Idea skansenowska a dzień dzisiejszy

- Ratowanie dawnego budownictwa drewnianego jako przejaw potrzeby zachowania dziedzictwa kulturowego i tożsamości narodowej
- Skanseny w Polsce i na świecie jako miejsca identyfikacji narodowej
- Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku, jego rola w ochronie zabytków, animowaniu ruchu turystycznego i działalność dydaktyczno-oświatowa

W naszym Muzeum

- Zabawy terenowe – szukanie obiektów muzealnych zaznaczonych na mapie

Trochę historii

- Sanocki skansen jako muzeum wzorcowe. Historia, zasady doboru obiektów, podstawowe założenia i ich realizacja na tle muzealnictwa europejskiego

Historia z ziemi

- Zanim przyszli Słowianie – okolice Sanoka w pradziejach
- Sanok i okolice w średniowieczu

Uwaga! Zgłoszenia lekcji muzealnych prosimy uzgadniać telefonicznie lub osobiście każdorazowo co najmniej z 4-dniowym wyprzedzeniem.

Grupa uczestnicząca w lekcji muzealnej nie powinna liczyć więcej niż 25 osób, czas jej trwania wykładu wynosi 45 min.

Koordynatorem lekcji muzealnych jest mgr Alicja Tyrowicz.

Cena lekcji: 2 zł od osoby za 1 godz. lekcyjną

📍 Lekcja muzealna w sanockim skansenie • fot. J. Ginalski

MUZEUM KULTURY LUDOWEJ W KOLBUSZOWEJ

36-100 Kolbuszowa, ul. Kościuszki 6

Dyrektor: Jacek Bardan

Tel./faks: 17 227 12 96, 17 744 54 92

E-mail: mkl@pro.onet.pl

Internet: www.muzeum.kolbuszowa.pl

PARK ETNOGRAFICZNY ul. Wolska 36

Skansen – malownicza wieś lasowiacka i rzeszowska z przełomu XIX i XX wieku. Leży pośród lasów, stawów, łąk i pól uprawnych. Drewniana architektura oraz aranżacje wnętrz opowiadają frapującą historię mieszkających w nich niegdyś ludzi. Można tu zobaczyć prawie 80 obiektów, m.in. wiatraki, kuźnię, młyn wodny, budynek karczmny czy okazały kościół.

Wystawy stałe w Parku Etnograficznym

- Zabawka ludowa Stanisława Naroga
- „Bogu na chwałę, ludziom na ratunek” – z dziejów OSP

.....
• *cd. ze str. 27 (Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku)*

i sąsiadującej z nim Starej Wsi oraz oryginalne obiekty z Ustrzyk Dolnych (dom żydowski) i Golcowej (remiza). Cała nawierzchnia placu rynkowego wraz z przyległymi uliczkami wyłożona została brukiem kamiennym („kocimi łbami”) – w tym przypadku rzeczynymi otoczkami pochodzącymi z Sanu – co nadaje jej niepowtarzalny i w zasadzie nigdzie już niezachowany klimat (rynek oświetlają nocą latarnie gazowe). W obrębie galicyjskiego rynku planuje się pokazać najbardziej typowe i najistotniejsze przejawy życia społecznego i gospodarczego tych najmniejszych organizmów miejskich w okresie od lat 80. XIX wieku do II wojny światowej. W miasteczku tym przewidziano takie obiekty jak: karczma z kręgielnią, poczta, urząd gminy, remiza, apteka, domy żydowskie, sklep, trafika, warsztat ślusarsko-kowalski oraz zakłady: stolarski, fryzjerski, krawiecki, szewski, zegarmistrzowski i fotograficzny. Znajdą tu także swoje miejsce nie tylko lekarz, nauczyciel, piekarz czy woźnica, ale również i zwykli rolnicy.

Wszystkie obiekty są odpowiednio do swojej funkcji wyposażane w stosowne meble, sprzęty i urządzenia, dające zwiedzającym pełny obraz życia, pracy i wypoczynku mieszkańców galicyjskiego miasteczka – Polaków, Żydów i Ukraińców (Muzeum gromadziło w tym

Godziny otwarcia

od 15 kwietnia do 15 października:

- w dni robocze 9.00–17.00
- w dni wolne od pracy i święta 10.00–19.00

od 16 października do 14 kwietnia:

- codziennie 9.00–15.00

Ceny biletów

- 8 zł (normalny), 5 zł (ulgowy),
22 zł (rodzinny)
- opłata przewodnicka – 35 zł

☐ Nowy zabytek w skansenie – kościół z Rzochowa (1843 r.) • fot. J. Niepokój

celu ekspozycyjnego od kilkudziesięciu lat). Część obiektów będzie normalnie funkcjonować (np. sklep, karczma z kręgielnią, warsztaty produkcyjne) i stanie się ostoją ginących zawodów. Zwiedzający poznają na miejscu technologię produkcji i będą mieli możliwość nabycia na miejscu powstających tu wyrobów. W bezpośrednim sąsiedztwie rynku, w strefie wejściowej do Parku Etnograficznego, powstały trzy budynki z przeznaczeniem na centrum informacyjno-konferencyjne, recepcyjne, edukacyjne oraz na cele wystawiennicze. W tych przypadkach obiekty te zachowały swój pierwotny wygląd, ale zmienione zostało – stosownie do ich nowych funkcji – rozplanowanie pomieszczeń. W obrębie samego rynku, w pierzei wschodniej, repliki trzech zabytkowych budynków zostaną przeznaczone na pokoje gościnne. (...)

Uroczyste otwarcie „Galicyjskiego rynku” odbędzie się 16 września br.

Projekt „Galicyjski rynek – budowa sektora miejskiego w Parku Etnograficznym w Sanoku” był realizowany w ramach Programu Operacyjnego „Infrastruktura i Środowisko”, priorytet XI „Kultura i Dziedzictwo Kulturowe”, działanie 11.2 „Rozwój oraz poprawa stanu infrastruktury kultury o znaczeniu ponadregionalnym”.

Jerzy Ginalski

Oferta edukacyjna 2011/2012 MKL w Kolbuszowej

Lekcje muzealne

- „Czy żelazko ma duszę?” – czyli przedszkolaki w skansenie
Podczas zajęć prowadzonych w chałupie dzieci poznają dawną izbę i znajdujące się w niej sprzęty, naczynia i narzędzia.
 - „Ene, due, rabe...” – dawne gry i zabawy
Lekcja będzie prowadzona na świeżym powietrzu, przy jednej z zagród, gdzie zostaną zaprezentowane dawne zabawy podwórkowe wiejskich dzieci.
 - „Kapliczki i krzyże przydrożne” (zajęcia plastyczne)
Dzieci poznają ciekawe historie związane z powstawaniem kapliczek i krzyży przydrożnych, ich formy architektoniczne i patronów w nich umieszczanych. Zajęcia zakończą kolorowaniem obrazków.
 - „Śliczne wycinanki dookoła ściany” – ludowa wycinanka z papieru (warsztaty plastyczne)
 - „Cała izba przystrojona” – kwiaty oraz inne ozdoby z bibuły (warsztaty plastyczne)
 - „Wiszą pająki u powały” – kolorowe ozdoby ze słomy i z bibuły (warsztaty plastyczne)
 - „Kiecki w malowanej skrzyni” – dawna wiejska moda
Uczestnicy lekcji poznają proces wytwarzania płótna, a także kanony mody panujące na XIX- i XX-wiecznej wsi oraz różnicowanie strojów ludowych w Polsce.
 - „Ziarnko do ziarnka” – chleb w tradycji ludowej
Podczas zajęć uczniowie poznają dawne sprzęty związane z obróbką zbóż oraz przedmioty służące do wypieku chleba. Będą mieli ziarno w żarnach, a także poznawać przysłowia i zwyczaje związane z wypiekiem.
 - „Nie święci garnki lepią” – i ty możesz zostać garncarzem (warsztaty)
 - „Za świętym progiem” – symboliczna przestrzeń domu
W trakcie zajęć uczniowie zostaną zapoznani z bogatą symboliką domu oraz ze zwyczajami mającymi zapewnić mieszkańcom pomyślność i szczęście.
 - „Jak dawniej budowano?” – o chałupach Lasowiaków i Rzeszowiaków
Uczestnicy będą mieć niepowtarzalną okazję zapoznać się z dawnymi sposobami stawiania chałup oraz ze zwyczajami związanymi z ich budową.
 - „Lecznicza i magiczna moc ziół” – czyli zioła w magii, lecznictwie ludowym, obrzędach
Uczestnicy zajęć poznają zioła stosowane nie tylko w lecznictwie, ale również w magii i kuchni.
- Szczegółową ofertę edukacyjną oraz warunki uczestnictwa można znaleźć na stronie internetowej www.muzeum.kolbuszowa.pl.

MUZEUM MARII KONOPNICKIEJ W ŻARNOWCU 38-460 Jedlicze

Dyrektor: Paweł Bukowski

Tel./faks: 13 435 20 13

13 438 08 35

E-mail: muzeumzarnowiec@interia.pl

Internet: www.muzeumzarnowiec.pl

Wystawy stałe • Dworek

- Kolekcja darów jubileuszowych (ofiarowanych Konopnickiej z okazji jubileuszu 25-lecia pracy pisarskiej)
- Ekspozycje pomieszczeń mieszkalnych z czasów życia poetki
- Pokój i pracownia malarki Marii Dulębianki – przyjaciółki Konopnickiej (udostępniane poza ciągłą frekwencją)

Wystawa stała • Lamus

- „Poeciąły pieśni moje” (ekspozycja biograficzno-literacka poświęcona twórczości Konopnickiej)

Wystawy czasowe

- 50 lat Muzeum Marii Konopnickiej w Żarnowcu (do 31 grudnia)
- Rysunek Tomasza Wiatra (do 25 września)
- Żarnowiec, Konopnicka, Białoszewski – inspiracje twórcze Leszka Solińskiego (1 października – 30 listopada)

Imprezy

- VII Polski Festiwal Narodowy (8–11 września)

Towarzystwo Operowe i Teatralne w Krosnie
Muzeum Marii Konopnickiej w Żarnowcu
Podkarpackie Biuro Koncertowe

**POLSKI FESTIWAL NARODOWY
ŻARNOWIEC, 8-11 września 2011**

8 IX (czwartek), godz. 19.00 – plener
„SŁODKIE LATA 20... 30...”
Teatr sm. W. Szostakowicz w Rybniku

9 IX (piątek), godz. 19.00 – plener
„SZWIEK”
Teatr Polski w Lublinie

10 IX (sobota), godz. 19.00 – plener
IMRE KALMAN, RŚJEŹNICZKA CZARDASZA
Opera w Sopocie

11 IX (niedziela), godz. 17.00 – plener
W HODZIE MARI KONOPNICKIEJ
Spółka w wykonaniu solistów Opery Rybnickiej, Opery Krakowskiej oraz z udziałem Dorothea Krompholtz

11 IX (niedziela), godz. 19.00 – plener
MAREK WATR I JEGO GOŚCIE W KRANIE OPERETKI I MUSICALU – koncert charytatywny
Artysty Opery Śląskiej w Rybniku, Opery Krakowskiej, Teatru Muzycznego w Gdyni, a także
Krajoznawcy, Muzei i podkarpacki

Koncert i audycja radiowa na żywo! Stwierdzić można w siedzibie
Zobacz, w jakiej ciekawej i atrakcyjnej formie
Podkarpackie Biuro Koncertowe, ul. Dąbrowski w Rybniku

Godziny otwarcia

Muzeum:

maj–wrzesień:

• wtorek–niedziela 10.00–16.00 (zwiedzanie do 17.00)
październik–kwiecień:

• wtorek–niedziela 10.00–15.00 (zwiedzanie do 16.00)
• poniedziałki – ekspozycje nieczynne

Zwiedzanie wyłącznie z przewodnikiem

Biblioteka:

• w dni robocze 9.00–15.00

Park zabytkowy:

czynny codziennie od 9.00 do zmierzchu

Ścieżka przyrodniczo-edukacyjna:

kwiecień–październik

Ceny biletów

• 9 zł i 6 zł (ulgowy) – przewodnik w cenie biletów

Rysunek Tomasza Wiatra

Wystawa autora, który urodził się w rodzinie o bogatych tradycjach medyczno-artystycznych. Ukończył studia medyczne na Wydziale Lekarskim Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. Znajomość z wieloma artystami odwiedzającymi jego rodzinny dom oraz bezpośredni kontakt ze sztuką przyczyniły się do rozwinięcia jego pasji. Równocześnie z pracą zawodową rozwija swój warsztat z zakresu

☐ Salvador Dali – rysunek T. Wiatra

rysunku, a głównie portretu. Na przestrzeni ostatniego roku powstało szereg cykli portretowych znanych i popularnych osób – aktorów i artystów.

Paweł Bukowski

Oferta edukacyjna 2011/2012 Muzeum Marii Konopnickiej w Żarnowcu

Muzeum Marii Konopnickiej w Żarnowcu serdecznie zaprasza do skorzystania z bogatej oferty, która jest skierowana do uczniów wszystkich typów szkół, a także do studentów. Zapraszamy na wystawy stałe mieszczące się w budynkach Dworku i „Lamusa” oraz do zwiedzenia zabytkowego parku i ścieżki przyrodniczej, a także na imprezy, lekcje muzealne, prelekcje i wykłady. Tematy tych ostatnich znajdują się w stałej ofercie edukacyjnej Muzeum.

Lekcje muzealne, prelekcje, wykłady

Tematy proponowane dostosowane są do programów nauczania wszystkich typów szkół. Wszystkie zajęcia wzbogacone są filmami wideo, prezentacjami multimedialnymi oraz eksponatami muzealnymi i wydawnictwami.

Literatura, czasopiśmiennictwo i kultura literacka

- *Życie i twórczość Marii Konopnickiej*
- *Wielokierunkowe piśmiennictwo Marii Konopnickiej*
- *Poezja Konopnickiej*

- *Twórczość Konopnickiej dla dzieci i młodzieży*
- *Nowelistyka Konopnickiej*
- *Publicystyka Konopnickiej*
- *Twórczość krytycznoliteracka Konopnickiej*
- *Literatura obca w przekładach Konopnickiej*
- *Twórczość patriotyczna Marii Konopnickiej*
- *Działalność społeczna Konopnickiej*
- *Historia literatury polskiej dla dzieci i młodzieży – od początku piśmiennictwa do współczesności*
- *Literatura religijna dla dzieci i młodzieży*
- *Życie kulturalne w epoce Pozytywizmu i Młodej Polski*
- *Żarnowiec jako Dar Narodowy dla Marii Konopnickiej*
- *Muzyka i Fryderyk Chopin w twórczości lirycznej Konopnickiej*
- *Historia prasy polskiej od XVII do XX wieku*
- *Rozwój czasopiśmiennictwa polskiego na przełomie XIX i XX w. na przykładzie zbiorów MKŻ*
- *Czasopisma edukacyjne dla dzieci i młodzieży – dawne i współczesne*
- *Maria Konopnicka na łamach prasy z początku XX wieku*

ARBORETUM I ZAKŁAD FIZJOGRAFII W BOLESTRASZYCACH

Bolestraszyce, gm. Żurawica
37-700 Przemyśl, skr. poczt. 471

Dyrektor: Narcyz Piórecki

Tel./faks: 16 671 64 25

E-mail: arboretum@poczta.onet.pl

Internet: www.bolestraszyca.com

Wystawy stałe

- Kolekcje roślin (dendroflora, rośliny wodne i bagienne, parter oranżeryjny, pomologia, rośliny rzadkie, zagrożone, ginące i chronione, rośliny biblijne i użytkowe)

• cd. ze str. 31 (Muzeum Marii Konopnickiej... • Oferta edukacyjna)

- Adam Mickiewicz w opracowaniach książkowych Marii Konopnickiej
- Przyroda w twórczości Konopnickiej
- Korespondencja Marii Konopnickiej
- Trwale wartości twórczości Marii Konopnickiej
- Maria Konopnicka jako podróżniczka i Europejka
- Przekłady utworów Konopnickiej w świecie
- Związki Marii Konopnickiej z Ameryką
- Maria Konopnicka we Włoszech

Wiedza o książce, bibliotece i muzeum

- Historia książki
- Dzieje pisma połączone z warsztatami tematycznymi
- Przegląd polskich firm wydawniczych z przełomu XIX i XX w.
- Dzieje książki dziecięcej na przestrzeni XIX i XX w.
- Wydawcy książek Marii Konopnickiej na przykładach różnych utworów
- Serie wydawnicze dla dzieci i młodzieży
- Współczesne edycje wznowień książkowych Marii Konopnickiej
- Biblioteka Muzeum – funkcje i zadania
- Dzieje bibliotek w Polsce
- Najcenniejsze zbiory Biblioteki Muzeum w Żarnowcu
- Muzeum i jego zadania dla utrwalania przeszłości
- Dzieje muzeów literackich w Polsce
- Historia Muzeum Marii Konopnickiej w Żarnowcu
- Najcenniejsze kolekcje Muzeum w Żarnowcu

Historia sztuki i dziedziny pokrewne

- Ilustracje do utworów Marii Konopnickiej i ich twórcy
- Kolekcja darów jubileuszowych Marii Konopnickiej
- Portrety Konopnickiej na przykładach zbiorów MKŻ
- Malarstwo Marii Dulębianki w zbiorach MKŻ
- Dzieje polskiej ilustracji książkowej dla dzieci na przestrzeni XIX i XX w.

Muzeum Przyrodnicze:

- „Chronimy ptaki” – wystawa ornitologiczna
- Motyle nocne z Pogórza Przemyskiego (dni robocze 9.00–14.00)
- Wystawa dendrologiczna: szyszek, przekrojów, skamielin (dni robocze jw.)
- Wystawa owoców i nasion z kolekcji roślin Arboretum (dni robocze jw.)
- „Drzewa, ogrody i dwory” – wystawa fotograficzna prof. Jerzego Pióreckiego (dni robocze jw.)
- „Drzewa pomniki przyrody Ziemi Przemyskiej”. Teka rysunków Aleksandry Wachniewskiej (dni robocze jw.)
- „Chrząszcze” – wystawa entomologiczna (dni robocze jw.)

• Sztuka polska z przełomu XIX i XX w.

- Kolekcja stylowych kałamarzy i przyborów do pisania w zbiorach MKŻ
- Sztuka medalierska na przykładach zbiorów MKŻ
- Dzieje polskiego dworu szlacheckiego – założenie, architektura, tradycja
- Kapliczki i krzyże z Podkarpacia na podstawie zbiorów MKŻ
- Stroje ludowe regionu krośnieńskiego i Podkarpacia
- Architektura polskiego dworu szlacheckiego na przykładzie dworku w Żarnowcu

Historia

- Dzieje dworku w Żarnowcu
 - Mieszkańcy żarnowieckiego dworku przed Konopnicką
 - Historia rodu Marii Konopnickiej
 - Córki Konopnickiej i ich rola w utworzeniu Muzeum w Żarnowcu
 - Dzieje pieśni patriotycznej „Rota”
 - Edward Wojciech hr. Komorowski i Stanisław Biechoński – właściciele Żarnowca i powstańcy 1863 r.
 - Eligiusz Kozłowski – wybitny badacz powstań narodowych (na przykładzie kolekcji profesora ze zbiorów MKŻ)
 - Kasper Wojnar – księgarz, wydawca i działacz niepodległościowy
 - Dzieje orła polskiego na podstawie zbiorów Muzeum
 - Zajęcia ludności wiejskiej na terenie Pogórza i Beskidu Niskiego na przykładzie zbiorów MKŻ
 - Obrzędy i zwyczaje Podkarpacia związane z najważniejszymi świętami kościelnymi
 - Wartości przyrodnicze i historyczno-przestrzenne zażytkowego parku w Żarnowcu
 - Regionalizm i dziedzictwo kulturowe Podkarpacia
- Inne tematy obejmujące zakres działalności Muzeum – do ustalenia z pracownikami merytorycznymi.

- „Wiklina w Arboretum” – stała ekspozycja rzeźb-objektów z wikliny
- Sensualny Ogród Uniwersalny (przystosowany do zwiedzania przez osoby niepełnosprawne)
- Galeria Przekroć Dotyk
- Plenerowa ekspozycja pni i przekrojów drzew oraz krzewów
- „Topolowo-wiklinowe przytulisko”. Wiklinowy labirynt
- Fort XIIIb (fort pomocniczy artyleryjski Twierdzy Przemyśl) – zwiedzanie po wcześniejszym uzgodnieniu

Wystawy czasowe

Muzeum Przyrodnicze:

- „Muszle” – wystawa przygotowana przez Muzeum Przyrodnicze z Krakowa (do 30 września)

Galeria u Piotra:

- Alicja Kupiec. „Przedmioty pierwsze” – wystawa prac z ceramiki (do 30 września)
- „Motywy przyrodnicze na banknotach świata”. Wystawa przygotowana przez Muzeum Przyrodnicze z Krakowa (do 30 września)
- Festiwal Ogrodowy w Bolestraszczykach
- IX Międzynarodowy Plener Artystyczny „Wiklina w Arboretum” – wystawa poplenerowa (do 31 października)
- Henryk Sikora. „Z estetyki lasu” (1–30 września)
- Grzegorz Karnas. „Czerwona wyspa” (1–30 września)
- XIV Międzynarodowy Plener Artystyczny Bolestraszczyce–Tarnobrzeg 2011 – wystawa poplenerowa (1–31 października)
- Małopolska kolekcja historycznych odmian, form i ras jabłoni – wystawa jabłek (wrzesień–październik)

- Narodowa kolekcja derenia jadalnego – wystawa owoców (wrzesień–październik)
- Jesienna wystawa ozdobnych owoców i nasion (wrzesień–październik)

Godziny otwarcia

Arboretum:

maj–październik:

- dni robocze 9.00–18.00
- soboty, niedziele i święta 10.00–18.00

listopad–kwiecień:

- dni robocze 8.00–14.00

Centrum Edukacji Dziedzictwa Kulturowo-Przyrodniczego:

maj–październik:

- dni robocze 9.00–15.00

listopad–kwiecień:

- dni robocze 8.00–14.00

Inne terminy do uzgodnienia

Godziny otwarcia mogą ulec zmianie ze względu na panujące warunki atmosferyczne.

Festiwal Ogrodowy w Bolestraszczykach

Na terenie Arboretum zrealizowano dziesięć ogrodów pokazowych, które umożliwiają zapoznanie się ze współczesną sztuką ogrodową. Ogrody o średnicy 12 i 15 metrów otoczone są płotami z żywej wikliny. Są to następujące ogrody tematyczne: Ogródosfera; Ogród zatrzymanych chwil; Wierzby i woda; Impresje z ogrodem wiejskim w tle; Instalacja ogród światła; Ogród znaczeń i ogród morze; Ogród ludzi i zwierząt; Od powietrza, głodu, ognia i wojny...; Ogród minimalistyczny i Ogród emocji.

» *cd. na str. 34*

📍 **Festiwal Ogrodowy w Bolestraszczykach – wystawa ogrodów pokazowych**
 fot. arch. Arboretum

« cd. ze str. 33 (Arboretum w Bolestraszcach)

IX Międzynarodowy Plener Artystyczny „Wiklina w Arboretum” – wystawa poplenerowa

Plener jest imprezą cykliczną, na stałe wpisana w działalność Arboretum w Bolestraszcach. Jego współorganizatorem jest Tarnobrzski Dom Kultury i Ogólnopolskie Stowarzyszenie Twórcze „Wiklina”. Komisarzem artysta plastyk Stanisław Dziubak. W tegorocznym plenerze uczestniczyli artyści plastycy z Polski i zagranicy. Uczestnicy wykonali wkomponowane w przestrzeń ogrodu wiklinowe rzeźby. Plener zakończył się wystawą obiektów wiklinowych na terenie Arboretum.

Alicja Kupiec. „Przedmioty pierwsze”

Alicja Kupiec urodziła się w Lublinie. Jest absolwentką Wydziału Ceramiki i Szkła ASP we Wrocławiu. W 2001 roku uzyskała dyplom w pracowni prof. Krystyny Cybińskiej. Od 2004 roku pracuje na Wydziale Artystycznym UMCS w Lublinie jako asystentka w Pracowni Ceramiki Zakładu Rzeźby prof. Adama Myjaka. Prace prezentowała na wielu wystawach indywidualnych i zbiorowych. Jest organizatorką i kuratorką wystaw prac studentów, powstałych pod jej kierunkiem oraz plenerów i pokazów ceramicznych.

Na wystawie zaprezentowane będą formy ceramiczne wykonane w glinie szamotowej, częściowo szkliwio-

ne, wypalane w temperaturze ok. 1200°C, będących rodzajem dialogu między powszechnym, archetypicznym pojmowaniem użyteczności przedmiotu a jego formą.

Karnas Grzegorz. „Czerwona wyspa”

W ubiegłym roku Grzegorz Karnas był uczestnikiem wyprawy rowerowej po „czerwonej wyspie” Madagaskarze. Podczas wyprawy po bezdrożach, często w nieznaną, powstał bogaty i ciekawy materiał fotograficzny ukazujący różnorodność wyspy, m.in. jej przyrodę, krajobrazy, mieszkańców. Część fotografii wykonanych na wyspy będzie można zobaczyć na wystawie.

Henryk Sikora. „Z estetyki lasu”

Drzewo zajmuje w twórczości Henryka Sikory miejsce szczególne. Właśnie drzewem, nie drewnem nazywa materiał, w którym rzeźbi. Widzi w nim żywą materię, łączącą twórcę z naturą, lasem, prawdą, życiem. To surowiec, który pachnie, schnie, pęka, zmienia kolor – żyje. Kontakt z przyrodą, przebywanie w lesie, są mu do życia niezbędne.

Henryk Sikora urodzony w 1957 roku w Czaplowie – Góry Świętokrzyskie. W latach 1978–1982 studiował filozofię i pedagogikę. W latach 1981–1986 studiował rzeźbę na Wydziale Artystyczno-Pedagogicznym Uniwersytetu Śląskiego Filia w Cieszynie. Dyplom uzyskał w pracowni rzeźby prof. Jana Hermy.

Oferta edukacyjna 2011/2012 Arboretum w Bolestraszcach

Arboretum w Bolestraszcach jest jedyną tego typu instytucją kultury w Polsce południowo-wschodniej prowadzącą działalność kulturalną i naukową polegającą m.in. na gromadzeniu i udostępnianiu kolekcji roślin oraz zbiorów w zakresie dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego Polski.

W roku szkolnym 2011/2012, podobnie jak w latach poprzednich, zapraszamy wszystkie zainteresowane osoby do zwiedzania ogrodu oraz do aktywnego udziału w różnych formach zajęć edukacyjnych. Ogród rocznie odwiedza ok. 80 tys. osób, w tym licznie dzieci i młodzież szkolna. Zajęcia w Arboretum prowadzimy w oparciu o prezentowane stałe i czasowe wystawy przyrodnicze, fotograficzne oraz zgromadzone różne kolekcje roślin. Ofertę edukacyjną adresujemy do dzieci, młodzieży, studentów, nauczycieli oraz do osób dorosłych. Prowadzimy i organizujemy różne formy zajęć edukacyjnych, takich jak: lekcje przyrodnicze i muzealne, lek-

☛ Jesień w Arboretum – widok na staw • fot. N. Piórecki

☐ Podsumowanie projektu edukacyjnego „7 cudów przyrody w mojej okolicy”
fot. arch. Arboretum

cje z zakresu dziedzictwa kulturowo-przyrodniczego, odczyty, pogadanki w szkołach, wykłady, prezentacje, konkursy przyrodnicze, seminaria, warsztaty i plenery. Tematyka zajęć jest zróżnicowana: przyrodnicza, ekologiczna, ogrodnicza i historyczna. Na terenie Arboretum działa ścieżka przyrodnicza nt. roślin i zwierząt środowiska wodnego oraz iglastych gatunków roślin. W zależności od tematyki zajęć prezentowane są także filmy przyrodnicze i prezentacje multimedialne. Osobom zainteresowanym udostępniane są zgromadzone zbiory archiwalne dotyczące m.in. założeń ogrodowych, historii Podkarpacia oraz zbiory zielnikowe i biblioteczne. Uczestnicy zajęć mogą korzystać z elektronicznej bazy danych, negatywów, fotografii oraz z informacji dotyczących zinwentaryzowanych taksonów zgromadzonych w kolekcjach ogrodu.

Jedną z form zajęć edukacyjnych, z której rocznie korzysta największej osób, jest poznawanie Arboretum z przewodnikiem.

Oferta edukacyjna obejmuje ponadto różne formy zajęć plastycznych, są to m.in.: plenerowe zajęcia terenowe; warsztaty artystyczne z wykorzystaniem wikliny, papieru, warsztaty fotograficzne; plenery malarskie; szkolenia dla nauczycieli i animatorów kultury.

Tematy zajęć lekcyjnych

W oparciu o prezentowane wystawy stałe i czasowe oraz zgromadzone kolekcje roślin w sezonie szkolnym 2011/2012 proponujemy do wyboru następujące tematy zajęć lekcyjnych:

- *Budowa roślin nasiennych: kwiat, liść, modyfikacje pędów*
- *Byliny w ogrodzie*
- *Czy potrafimy dbać o nasze środowisko?*
- *Dereń jadalny *Cornus mas L.* w Arboretum w Bolestraszczech i na Podkarpaciu*
- *Dorobek kulturowo-przyrodniczy Podkarpacia w aspekcie rozwoju ruchu turystycznego*
- *Dziedzictwo kulturowe Podkarpacia, dwory, ogrody, parki*
- *Dziedzictwo kulturowe Podkarpacia, trzy kultury*

- *Dziedzictwo przyrodniczo-turystyczne powiatu przemyskiego*
- *Gatunki drzewiaste obcego pochodzenia zadomowione na obszarze Polski*
- *Historia dawnych, zabytkowych założeń dworskich i pałacowych Podkarpacia, w tym Bolestraszczyce*
- *Historie roślin użytkowych i jadalnych*
- *Jak przyroda budzi się ze snu zimowego*
- *Jak przyroda przygotowuje się do zimy*
- *Jak zaprojektować własny ogród*
- *Jesienne dary ogrodu; owoce i nasiona*
- *Kolekcja dendrologiczna Arboretum – wybrane gatunki flory amerykańskiej i azjatyckiej*
- *Kolekcja roślin szklarniowych*
- *Krajowe gatunki iglaste*
- *Kultura ogrodnicza w Małopolsce*
- *Małopolska kolekcja historycznych odmian, form jabłoni oraz derenia jadalnego w Arboretum Bolestraszczyce*
- *Międzynarodowy Dzień Ziemi*
- *Narodowa kolekcja irysów z grupy *Laevigatae**
- *Opowieści o historii roślin i inwazji człowieka na ziemi*
- *Opowieści o winorośli, róży i innych roślinach*
- *Paprocie – budowa, gatunki chronione*
- *Pielęgnacja roślin w szklarni*
- *Piknik ekologiczny – jak zostać przyjacielem przyrody*
- *Plazy i gady w Arboretum – gatunki, środowisko życia*
- *Produkt lokalny dziedzictwem kulturowym Podkarpacia*
- *Polska Czerwona Księga Roślin – ochrona dziedzictwa przyrodniczego*
- *Poznajmy rodzime gatunki drzew liściastych*
- *Poznajemy sztukę przez dotyk*
- *Problemy ze ściekami*
- *Przystosowanie roślin do środowiska życia*
- *Ptaki; jak pomóc im przetrwać zimą, gatunki zimujące*
- *Ptaki żyjące w Arboretum*
- *Regionalna kolekcja wikliny użytkowej* • cd. na str. 36

CENTRUM WIKLINIARSTWA

Miejski Ośrodek Kultury w Rudniku n. Sanem
37-420 Rudnik n. Sanem, ul. Mickiewicza 41

Dyrektor: Krystyna Wójcik
Telefony: 15 649 26 12, 502 146 374
E-mail: krystynomok@interia.pl
Internet: www.mokrudnik.pl

Wystawy stałe

- Archeologiczna (zbiory ks. Franciszka Nicałka)
- Etnograficzna (zbiory Wiktora Wójcika)
- Historyczna (eksponaty związane z historią miasta i wikliniarstwa)
- Wiklina artystyczna (m.in. kolekcje wiklinowej mody i biżuterii oraz rzeźb-objektów z wikliny)
- Wiklina użytkowa (m.in. ekspozycje wiklinowych mebli, form dekoracyjnych wiszących i stojących)

Wystawy czasowe

- Wystawa fotografii z wyprawy na Kilimandżaro. Antoni Szczepanik (Kraków), Mikołaj Ćwiok (Warszawa) (*wrzesień*)
- Wystawa szkła artystycznego – Beata i Tadeusz Handziakowie z Rudnika nad Sanem (*październik*)

Godziny otwarcia

- wtorki–piątki 10.00–18.00
- soboty, niedziele 14.00–18.00

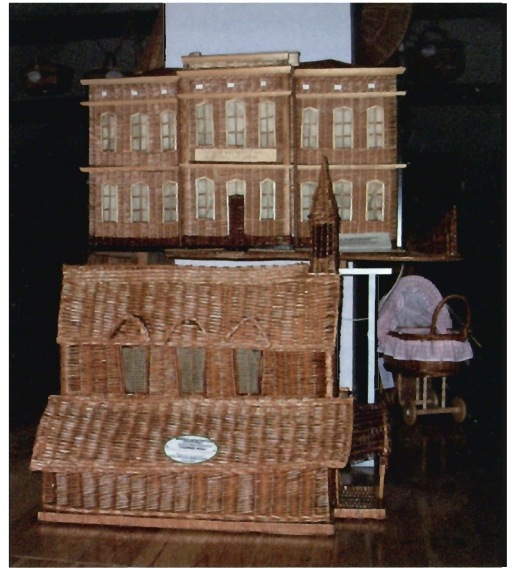
Zwiedzanie grupowe po uprzednim zgłoszeniu (grupa min. 15 osób)

Ceny biletów

- 4 zł i 2 zł (ulgowy)

Oferta edukacyjna

- Zwiedzanie Centrum Wikliniarstwa (ok. 45 min)
- Prezentacja multimedialna i film (10–40 min) – 2 zł
- Pokaz wyplatania (30 min) – 3 zł
- Nauka wyplatania (1,5 godz.) – 7 zł
- Warsztaty wikliniarskie (6 godz.) – 20 zł i 15 zł (ulgowy)
- Wycieczka szlakiem wiklinowych rzeźb – 50 zł (grupowy)

▣ Fragment ekspozycji wikliny artystycznej i użytkowej • fot. arch. MOK

.....
* cd. ze str. 35 (Arboretum w Bolestraszczykach)

- *Rosliny wodne, bagienne i ich środowisko*
- *Utylizacja śmieci i odpadów komunalnych*
- *Zapobieganie zanieczyszczeniu wody*
- *Życie płciowe roślin: budowa kwiatu, sposoby zapylania*
- *Życie w stawie, rośliny i zwierzęta*
- *Żywe skamieniałości epok minionych: metasekwoja chińska i miłorząb dwuklapowy*

We wrześniu i październiku br. proponujemy udział w zajęciach, których tematem będzie jesień w ogrodzie. Zajęcia prowadzone będą m.in. w oparciu o jesienną wystawę owoców i nasion oraz jabłek.

Podobnie jak w latach ubiegłych, wiosną 2012 roku proponujemy udział w konkursach przyrodniczych, a w sposób szczególnie będziemy obchodzić w marcu, po raz kolejny, już X Światowy Dzień Wody.

Oferta edukacyjna Arboretum obejmuje również zajęcia terenowe w Cisowej na obszarze Pogórza Przemyskiego.

Oferta edukacyjna dla osób niepełnosprawnych

Na terenie Arboretum funkcjonuje **Sensualny Ogród Uniwersalny** (sensualny, czyli odbierany za pomocą zmysłów). Jest to w pełni specjalistyczny ogród „bez barier” przystosowany dla swobodnego, sprawnego i samodzielnego poruszania się w przestrzeni ogrodu przez osoby niepełnosprawne, w tym na wózkach inwalidzkich oraz osoby z różnymi dysfunkcjami wzroku. W ogrodzie tym założone są specjalistyczne kolekcje różnych gatunków roślin. Elementami uzupełniającymi ogrodu są tablice informacyjne pisane w druku powiększonym i pismem Braille’a oraz przewodniki i opisy roślin zapisane w formie elektronicznej. Dla zwiedzających przystosowana jest także ścieżka dydaktyczna, która umożliwi zapoznanie się z różnymi gatunkami roślin i zwierząt środowiska wodnego.

Funkcjonuje również **Galeria przez Dotyk** zawierająca różne formy ceramiczne i in.

MUZEUM REGIONALNE W STALOWEJ WOLI

37-464 Stalowa Wola, ul. Sandomierska 1

Dyrektor: Lucyna Mizera

Telefony: 15 844 85 56, 15 842 00 42 (rezerwacje)

Faks: 15 844 85 57

E-mail: muzeum@stalowawola.pl

Internet: www.muzeum.stalowawola.pl

Wystawy stałe

- „Z dziejów regionu nadsańskiego”. Archeologia, etnografia, historia
Nowością na ekspozycji są multimedialne animacje
- „COP dla przyszłości”. Ludzie, przemysł, architektura (hala przy Zespole Szkół nr 1, ul. Hutnicza 17)
Edukacyjna wystawa multimedialna nagrodzona Sybillą 2007
- Galeria przez Dotyk (dziedziniec Muzeum)
- „Narodziny Stalowej Woli 1938” (Hotel „Hutnik”, ul. Prymasa Wyszyńskiego 12)

Wystawy czasowe

- Stefan Norblin (1892–1952). Artysta wszechstronny (3 września – 9 października)
- Jacek Malczewski, Rafał Malczewski (21 października – 27 listopada)
- Tajemnice fizyki (do 2 października)

Imprezy

- Sztukobranie – event związany z wystawą „Stefan Norblin” (3 września, godz. 16.00)

Godziny otwarcia

- wtorki 8.00–18.00 • środy–piątki 8.00–15.30
- soboty (wstęp wolny) i niedziele 16.00–19.00
- poniedziałki – nieczynne

Ceny biletów

- 8 zł i 6 zł (ulgowy)
- lekcja muzealna – 4 zł

Stefan Norblin (1892–1952).

Artysta wszechstronny

Niezwykłe życie, wspaniały dorobek, egzotyczne wątki – Stefan Norblin (1892–1952) to artysta równie wielki, jak zapomniany. Działal w Polsce, Indiach i USA. Malował portrety, tworzył grafiki i plakaty, projektował kostiumy teatralne, a kiedy wojenne losy rzuciły go do Indii, zasłynął tam jako projektant wnętrza ogromnego pałacu, który wznosił maharadża Umaid Singh w mieście Jodhpur (Dźodhpur). Norblin stworzył tam monumentalne malowidła ścienne w swoim własnym, niepowtarzalnym stylu, łączącym specyfikę kulturową Indii z europejskim art déco. Styl ten nazwano później indo-deco.

Zapomnianego pod koniec życia i tragicznie zmarłego artystę ze sławnego rodu Norblinów – przybyłych z Francji i osiadłych nad Wisłą artystów i przemysłowców – stalowowolskie muzeum przypomniało po raz pierwszy w Polsce po wojnie. Stalowa Wola jest też jedynym miejscem prezentacji tej wystawy w Polsce. Ekspozycja pod koniec roku będzie gościć w New Delhi, Bombaju i Jodhpurze w Indiach.

– Na wystawie prezentujemy prace Stefana Norblina ze wszystkich okresów i dziedzin jego bogatej twórczości. Są to zarówno przedwojenne portrety polskich aktorek i mężów stanu, ówczesne projekty kostiumów teatralnych, plakaty, grafiki użytkowe, jak również wybrane wielkoformatowe malowidła z Indii, a także ocalale obrazy powstałe w Stanach Zjednoczonych – mówi kurator wystawy, Anna Szlązak ze stalowowolskiego muzeum. – Wystawie towarzyszy także obszerny polsko-angielski katalog, przybliżający szczegółowo różne dziedziny twórczości artysty.

To wielkie i pionierskie przedsięwzięcie realizowane jest przy współpracy Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ambasady RP w Indiach, Narodowej Galerii Sztuki w New Delhi, Muzeum Pałacu w Jodhpurze, maharadży Gaj Singha II, The Polish Arts and Culture Foundation we współpracy z synem artysty Andrew Norblinem (Kalifornia).

* *cd. na str. 38*

☞ Stefan Norblin, „Pułkownik Bolesław Wieniawa-Długoszowski”, przed 1930 r., olej/płótno, 210×145 cm; zb. Muzeum Wojska Polskiego

**WOJEWÓDZKA I MIEJSKA BIBLIOTEKA
PUBLICZNA W RZESZOWIE
35-010 Rzeszów, ul. Sokoła 13**

p.o. Dyrektora: Barbara Chmura
Telefony: 17 866 94 02 (dyrekcja),
17 866 94 00 (centrala), 17 866 94 19
(Informatorium, do godz. 20.00),
Faks: 17 866 94 01
E-mail: wimbp@wimbp.rzeszow.pl
Internet: www.wimbp.rzeszow.pl

Godziny otwarcia

**Czytelnia Główna, Czytelnia Czasopism,
Informatorium, ul. Sokoła 13**

- poniedziałki 12.00–20.00
- wtorki–piątki 9.00–20.00
- soboty 9.00–15.00

Wypożyczalnia Główna, ul. Dąbrowskiego 33a

- wtorki–piątki 10.00–19.00
- poniedziałki i soboty 10.00–15.00

Oddział dla Dzieci i Młodzieży, ul. Słowackiego 11

- wtorki–piątki 10.00–18.00
- poniedziałki i soboty 10.00–15.00

Wypożyczalnia Muzyczna, ul. Żeromskiego 2

- wtorki, środy i piątki 10.00–18.00
- czwartki 11.00–18.00
- poniedziałki i soboty 10.00–15.00

• *cd. ze str. 37 (Muzeum Regionalne w Stalowej Woli)*

Sztukobranie

Kolejny z weekendowych eventów (3 września, godz. 16.00–18.30) tym razem związany tematycznie z wystawą „Stefan Norblin (1892–1952). Artysta wszechstronny”. W programie: rozmowy o Stefanie Norblinie (m.in. z synem artysty), opowieści o pałacu w Jodhpurze z prezentacją multimedialną, projekcja przedwojennego filmu z Leną Żelichowską (żona Stefana Norblina), warsztaty indyjskie.

Ponadto na placu przed Miejskim Domem Kultury (godz. 16.00–22.00) miasteczko indyjskie, koncerty zespołów Indalucia (godz. 18.30) i The Beatles Revival (godz. 20.00) oraz inne atrakcje.

Jacek Malczewski, Rafał Malczewski

Ponad dwadzieścia (nie pokazywanych nigdy razem) obrazów Jacka Malczewskiego z prywatnej kolekcji pokazane zostanie w towarzystwie prac Rafała Malczewskiego, syna malarza, który przez całe życie starał się kroczyć własną drogą artystyczną.

Kurator wystawy: Adam Brincken

Oferta edukacyjna 2011/2012 WiMBP w Rzeszowie

Okres nauki szkolnej to również czas wzmocnionych kontaktów dzieci i młodzieży z biblioteką. Poczynając od udziału w grupowych bibliotekoznawczych, wycieczkach i tematycznych lekcjach bibliotecznych organizowanych przez Dział Informacyjno-Bibliograficzny i Filie miejskie, poprzez uczestnictwo w różnorodnych imprezach czytelniczych, aż do świadomego korzystania ze zbiorów i usług bibliotecznych. Poza akcjami prowadzonymi cyklicznie przez agendy biblioteczne, stałą współpracą z osiedlowymi przedszkolami i szkołami, wszystkie Filie przygotowały bogatą ofertę działań popularyzujących książkę i czytelnictwo.

Od września kontynuowane będą obchody Roku Czesława Miłosza. Po wakacjach ukaże się kolejna publikacja zawierająca teksty referatów i materiał ikonograficzny z sesji popularnonaukowej zorganizowanej w Bibliotece z udziałem pracowników Uniwersytetu Rzeszowskiego, poświęconej Nobliście. Będzie to drugie po *Miłosz listy pisze* wydawnictwo okolicznościowe poświęcone temu wybitnemu Poecie. W październiku Filia 3 przy ul. Krzyżanowskiego 6 zorganizuje seminarium dla młodzieży *Stan poetycki*, poświęcone twórczości Czesława Miłosza, które poprowadzi dr Anna Jamrozek-Sowa. Wieczór poetycki ... *zechciałeś mnie*

Tajemnice fizyki

Czy człowiek może stać się baterią i sprawdzić, jak wiele prądu potrafi wyprodukować z własnego ciała? Jak działa lustro weneckie? Jak można oszukać nasz umysł? Jak wyglądał i działał praprzodek telewizora?

Na te i inne pytania można uzyskać odpowiedź na wystawie „Tajemnice fizyki”. Składa się ona z 22 eksponatów, które przybliżą wiele ciekawych zjawisk fizycznych występujących w przyrodzie, znanych także z życia codziennego. Przygotowane stanowiska prezentują zagadnienia z takich działów fizyki, jak optyka, akustyka czy dynamika. Oprócz tego wystawa ukazuje działanie sił magnetycznych oraz elektryczność materii. Poprzez eksperymentowanie zagadnienia fizyczne staną się dla uczniów ciekawsze i łatwiejsze do zrozumienia.

Wystawa zorganizowana przez Centrum Nauki Eksperymentarium w Łodzi prezentowana będzie do 2 października na ekspozycji COP w hali warsztatów Zespołu Szkół nr 1 przy ul. Hutniczej 17.

Koordynator: Elżbieta Skromak

☛ Z wystawy „Bajkowi bohaterowie z wizytą w Rzeszowie” w Minigalerii Sztuki Dziecka i dla Dzieci w Oddziale dla Dzieci i Młodzieży WiMBP w Rzeszowie (11 czerwca – 30 września br.)
fot. arch. ODM

stworzył poetą ..., z oprawą artystyczną Stacha Ożoga, zaplanowała Filia 4 przy ul. Ofiar Katynia 15. Filia 6 przy ul. Podwisłocze 6 przeprowadzi konkurs recytatorski poezji Czesława Miłosza przeznaczony dla uczniów szkół podstawowych.

Konkurs internetowy dla gimnazjalistów *Co wiem o Marii Skłodowskiej-Curie* w ramach obchodów Międzynarodowego Roku Chemii ogłosi Filia 5 przy ul. Budziwojskiej 194. Biblioteki zaplanowały też imprezy i zajęcia edukacyjne związane z polską prezydencją w Radzie Unii Europejskiej. W budynku przy ul. Sokoła 13 zamierzamy zorganizować spotkania z postaciami do Parlamentu Europejskiego z naszego regionu, a w Filiach będą kontynuowane lekcje europejskie prowadzone przez przedstawicieli Regionalnego Centrum Informacji Europejskiej w Rzeszowie oraz cykle zajęć przybliżające dzieciom i młodzieży tematykę związaną z Unią Europejską. Filia 15 przy ul. Lwowskiej 60 we wrześniu i w październiku będzie organizować *Czwartki z Prezydencją*.

Na listopad, po *Zaduszkach*, zaplanowano zajęcia patriotyczne dla uczczenia Narodowego Święta Niepodległości, edukację dzieci i młodzieży w ramach Światowego Dnia Życzliwości (21 listopada) oraz wróżby i zabawy związane z tradycją andrzejkową. Bardzo interesujący blok imprez dla najmłodszych przygotowują Filie z okazji obchodów Światowego Dnia Pluszowego Misia (25 listopada).

Coroczną akcją *Zima w bibliotece* poprowadzą tradycyjne *Mikołajki* i zajęcia literacko-plastyczne związane z obrzędowością Świąt Bożego Narodzenia. Filia 10 przy ul. Podchorążych 1 zaprosi do obejrzenia jasełek w wykonaniu przedszkolaków. W lutym radosnym świętem z udziałem młodzieży będą przepelnione liry-

ką Walentynki, a w marcu poetyckie powitanie wiosny i topienie Marzanny.

2 kwietnia przypada Międzynarodowy Dzień Książki dla Dzieci, a 23 kwietnia Światowy Dzień Książki i Praw Autorskich, zatem wszystkie agendy biblioteczne przygotowują szereg okolicznościowych imprez z książką w roli głównej. Szeroki zasięg i różnorodny program będzie miał majowy Tydzień Bibliotek, z założenia łączący zabawę z edukacją biblioteczną oraz przypadającą w czerwcu akcja *Cała Polska Czyta Dzieciom*. Cykliczne spotkania z dziećmi z oddziałów „0” zakończą się przed wakacjami uroczystym Pasowaniem na Czytelnika.

Polecamy również imprezy biblioteczne organizowane przez Filie indywidualnie. Do takich należy wernisaż malarstwa Magdaleny Nahirny, zaplanowany na wrzesień w Filii 5 oraz *Liryczna Sobótka*, przedwakacyjne spotkanie młodych czytelników tej Filii, połączone z czytaniem wierszy Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej i puszczaniem wianków na Wisłoku. Filia 6 zorganizuje profesjonalne warsztaty teatralne *Teatralki* i warsztaty ekspresji scenicznej dla młodzieży pod nazwą *Teatr Żywego Słowa*. Filia 7 przy ul. Osmeckiego 51 zaprosi na dwie wystawy przygotowane przez rzeszowski oddział Instytutu Pamięci Narodowej: *Katyni – historia wciąż aktualna* (kwiecień) i *Bieszczady – ślady przeszłości* (maj). Prezentacja obu wystaw będzie połączona z cyklami wykładów na ich temat. Filia 8 przy ul. Okulickiego 3 w grudniu zorganizuje spotkanie autorskie z Kazimierzem Obłojem. W marcu w ramach działalności Klubu Miłośników Książki Historycznej gościem Filii będzie legenda „Solidarności” – Antoni Kopaczewski. *Serduszko dla Mamy* to temat imprezy zaplanowanej przez Filie 9 przy ul. Czackiego 5 z okazji

**KROŚNIĘSKA
BIBLIOTEKA PUBLICZNA
38-402 Krosno, ul. Wojska Polskiego 41**

Dyrektor: Teresa Leśniak
Telefony: 13 436 88 82, 13 432 13 56
Tel./faks: 13 432 13 70
E-mail: biblioteka@kbp.krosno.pl
Internet: www.kbp.krosno.pl

**Oferta kulturalna KBP
na wrzesień i październik 2011**

Po wakacyjnej przerwie w Saloniku Artystycznym Krośnieńskiej Biblioteki Publicznej zorganizowane zostaną dwie wystawy plastyczne. We wrześniu swoją twórczość zaprezentuje krośnianka Dorota Silniewicz, a w październiku obejrzymy wystawę malarstwa Stanisławy Olszańskiej, pierwszej dyrektorki Liceum Plastycznego w Miejscu Piastowym.

We wrześniu zaplanowano też spotkanie z **Andrzejem Grabowskim**, poetą, satyrykiem, autorem wielu książek dla dorosłych i dzieci, tłumaczem literatury anglosaskiej. Andrzej Grabowski gościł będzie w kro-

.....
* cd. ze str. 39 (WiMBP w Rzeszowie)

Dnia Matki. We wrześniu Filia 10 przyłączy się do organizacji happeningu ulicznego połączonego z **Dniem Głośnego Czytania**. W Filii 16 przy ul. Dąbrowskiego 58a kolejny sezon będzie działał wesoły **Klub Czytusia**. **Puzzlową ławeczkę**, czyli układanki i gry stolikowe, przygotuje Filia 17 przy ul. Paderewskiego 154.

Wyspecjalizowany do pracy z młodszymi czytelnikami Oddział dla Dzieci i Młodzieży przy ul. Słowackiego 11 będzie kontynuował cykle całoroczne, wznowi też działalność **Dyskusyjnego Klubu Książki** i **Klubu Europejczyka**. Ponadto w październiku zorganizuje spotkanie autorskie z **Łucją Cichocką** i wystawę **Polskiej Sekcji IBBY, Stowarzyszenia Przyjaciół Książki dla Młodych – Książka Roku 2010**. W listopadzie, w ramach projektu literackiego **British Council Faces & Places – New British Writing** oraz Instytutu Książki, gościem Oddziału będzie **Ewa Barańska**. W Mini-galerii Sztuki Dziecka i dla Dziecka nastąpi otwarcie wystawy prac rękodzielniczych, nagrodzonych w konkursie **Amsfory, czarki, wazony, małe rzemiosło wielka sztuka**. Kolejna wystawa zatytułowana **Nasze zwierzaki** zostanie otwarta w lutym, będzie pokłosiem zajęć edukacyjnych prowadzonych przez **Bożenę Rzym**, wolontariuszkę **Rzeszowskiego Stowarzyszenia Ochrony Zwierząt**. W maju Oddział przyłączy się do organizacji **IV Międzyszkolnego Konkursu Pięknego Czytania**,

śnieńskiej Bibliotece w ramach Międzynarodowej Galicyjskiej Jesieni Literackiej 2011.

W październiku w Filii nr 6 – Centrum Multimediałnym przy ul. Ordynackiej 8, odbędzie się pokaz filmów katolickiej dziennikarki **Małgorzaty Pabis**. W spotkaniu uczestniczyć będą członkowie Klubu Miłośników Filmu powstałego w 2009 roku z myślą o pasjonatach kina, dla których rozmowa o filmie jest znakomitą okazją do wymiany poglądów, doświadczeń i spostrzeżeń.

W Wypożyczalni Głównej pokazane zostaną dwie wystawy: we wrześniu **Zamachy XX wieku** (m.in. zamach na parę książęcą w Sarajewie; zabójstwo Gabriela Narutowicza, pierwszego prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej; katastrofa samolotu, w której zginął gen. Władysław Sikorski); w październiku **Dzieje karykatury polskiej** (z okazji 20. rocznicy śmierci Eryka Lipińskiego, karykaturzysty, satyryka, dziennikarza, grafika, autora plakatów i ilustracji książkowych).

Krośnieńska Biblioteka Publiczna kontynuować też będzie realizację dwóch projektów: „W obiektywie słów – promocja literatury najnowszej” oraz „Pasja czytania – animacja czytelnictwa dziecięcego” (z Programu Mi-

.....
a w czerwcu odbędzie się wernisaż prac wyłonionych w ogólnomiejskim konkursie plastycznym.

W budynku przy ul. Sokoła 13 zaprezentujemy ciekawe wystawy, zmieniane w cyklu miesięcznym. We wrześniu wystawę poświęcimy **Janowi Heweliuszowi** w 400. rocznicę urodzin, w październiku dołączymy do obchodów 20-lecia powstania **rzeszowskiego Stowarzyszenia Literacko-Artystycznego Fraza**, w listopadzie wystawą **Pierwsza dama Młodej Polski** przypomnimy sylwetkę **Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej** z okazji 120. rocznicy jej urodzin, a w grudniu tematem wystawy będzie 30. rocznica wprowadzenia stanu wojennego w Polsce. W 2012 roku w lutym będziemy obchodzić 200. rocznicę urodzin **Zygmunta Krasińskiego** i 200. rocznicę śmierci **Hugona Kołłątaja**, w marcu przypadnie 190. rocznica urodzin **Ignacego Łukasiewicza** i 80. rocznica urodzin **Ryszarda Kapuścińskiego**, a w maju bohaterem wystawy będzie **Bolesław Prus** z okazji 100. rocznicy śmierci. Ponadto w maju tradycyjnie zorganizujemy 4. edycję imprezy czytelniczej **Noc Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Rzeszowie** oraz przyłączymy się do obchodów **Święta Ulicy Pańskiej i Dni Rzeszowa**.

Szczegóły dotyczące planowanych imprez zamieszczone są systematycznie na stronie internetowej Biblioteki – www.wimbp.rzeszow.pl.

Barbara Chmura

nistra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Wydarzenia artystyczne. Priorytet 4. Literatura, przy wsparciu finansowym Gminy Krosno).

W ramach projektu „W obiektywie słów – promocja literatury najnowszej” z czytelnikami spotka się Jarosław Kret, dziennikarz telewizyjny i fotoreporter, podróżnik, autor licznych reportaży i filmów dokumentalnych.

W Bibliotece gościł będzie też Marek Krajewski, autor kryminałów, z wykształcenia filolog klasyczny. W 1999 roku zadebiutował *Śmiercią w Breslau*, pierwszą z serii powieści z Eberhardem Mockiem. Jest laureatem Paszportu „Polityki” za rok 2005, Nagrody Księgarzy „Witryna” za najlepszą książkę roku 2005 oraz Nagrody Wielkiego Kalibru za najlepszą powieść kryminalną roku 2003.

Odbędzie się też spotkanie z Włodzimierzem Nowakiem, reportażyście, publicystą. Zbiór jego polsko-niemieckich reportaży *Obwód głowy* znalazł się w finale Nagrody Literackiej Nike 2008. Włodzimierz Nowak jest zdobywcą Polsko-Niemieckiej Nagrody Dziennikarskiej 2009, laureatem m.in. Nagrody Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich im. Kazimierza Dźwianowskiego za cykl reportaży z Białorusi. W 2010 roku otrzymał Nagrodę Kulturalną im. Georga Dehio.

W ramach projektu „Pasja czytania – animacja czytelnictwa dziecięcego” z najmłodszymi czytelnikami spotka się Małgorzata Karolina Piekarska, pisarka, dziennikarka prasowa i telewizyjna. Autorka książek dla dzieci i młodzieży: *Klasa pani Czajki*, *Tropiciele*, *Dzika*, *LO-teria*.

W Bibliotece odbędzie się też prezentacja książki Agnieszki Kosińskiej *Miłosz i jego wiek – kalendarium*. Agnieszka Kosińska jest absolwentką filologii polskiej Uniwersytetu Jagiellońskiego, krytykiem literackim, bibliografem. W latach 1996–2004 była sekretarką Czesława Miłosza. W 2010 roku wydała książkę *Rozmowy o Miłoszu*.

Natomiast 20 października br. przeprowadzony zostanie konkurs wiedzy o Czesławie Miłoszu. W tym samym dniu odbędzie się też koncert poezji śpiewanej w wykonaniu Adama Dennisona (zatytułowany *Druza przestrzeń – śladami Czesława Miłosza*). Adam Dennison jest muzykiem, kompozytorem, poetą, historykiem i teoretykiem literatury. Ukończył filologię polską na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu. W pracy badawczej zajmuje się związkiem pomiędzy literaturą a muzyką, a także możliwościami przekładu intersemiotycznego oraz twórczością polskich poetów romantycznych.

☛ **Piknik literacki**
ph. „Czytanie się liczy”
w Ogródku Jordanowskim
w Krośnie 3 czerwca br.
fot. arch. KBP

W krośnieńskiej Bibliotece zaplanowano również warsztaty twórczego pisania dla młodzieży, które poprowadzi Justyna Bargielska, poetka, pisarka. Laureatka III edycji konkursu poetyckiego im. Rainera Marii Rilkego (2001) i nagrody specjalnej konkursu im. Jacka Bierzina (2002). W 2010 roku za tomik *Dwa fiaty* otrzymała Nagrodę Literacką Gdynia. Za swój prozatorski debiut *Obsoletki* (2010) otrzymała nominację do Paszportów „Polityki” oraz Nagrodę Literacką Gdynia.

Wymienione wyżej działania odbywać się będą w ramach projektu „Miłosz – poeta wciąż odkrywany”, realizowanego przez Krośnieńską Bibliotekę Publiczną w związku z obchodzonym Rokiem Czesława Miłosza.

Szczegółowe informacje o spotkaniach autorskich, wystawach plastycznych oraz zajęciach dla dzieci i młodzieży zamieszczane są na stronie internetowej Biblioteki – www.kbp.krosno.pl.

Joanna Łach

**WOJEWÓDZKI DOM KULTURY
W RZESZOWIE**
35-959 Rzeszów, ul. Okrzei 7

Dyrektor: Marek Jastrzębski
Telefony: 17 853 52 57 (centrala)
17 853 25 35 (dyrekcja)
Faks: 17 853 52 50
E-mail: wdk@podkarpackie.pl
Internet: www.wdk.podkarpackie.pl

Imprezy

- 7 września** • Klub „Turkus” WDK
Spotkanie z cyklu „Wspólne śpiewanie” z udziałem Chóru Cantylena z Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Rzeszowie pod dyr. Macieją Pacześniaka
- 2 października** • sala widowiskowa WDK
Wojewódzka Scena Amatorskich Form Teatralnych
Spektakl w wykonaniu Grupy Teatralnej „Baratario” z Miejskiego Centrum Kultury w Leżajsku
- 12 października** • Klub „Turkus” WDK
Spotkanie z cyklu „Wieczór słowa i muzyki” – Pamięci Jana Pawła II
- 16 października** • sala widowiskowa WDK
Koncert Jesienny z cyklu „Cztery pory roku”
- 28 października** • sala widowiskowa WDK
Jubileusz 35-lecia Orkiestry Szalamaistek i Zespołu Mażorettek „Incanto”

Imprezy współorganizowane

- 3–4 września** • Harasiuki
„Grzyby – Harasiuki 2011”
współpraca organizacyjno-programowa w realizacji imprezy plenerowej z GOK w Harasiukach
- 4 września** • Radomyśl Wielki
XVI Podkarpacki Konkurs Wieńca Dożynkowego
wspólnie z CK w Radomyślu
Impreza o randze wojewódzkiej, podczas której przedstawiciele gmin i sołectw prezentują wieńce dożynkowe, piękne i niepowtarzalne. Prezentowane wieńce podlegają ocenie komisji, która wybiera najładniejsze i je nagradza.

- 8 września** • sala widowiskowa WDK
Festiwal twórczości artystycznej uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej

wspólnie z Polskim Stowarzyszeniem „Młodzież sprawna inaczej”

Festiwal jest prezentacją spektakli teatralnych w wykonaniu dzieci i młodzieży niepełnosprawnej województwa podkarpackiego. Gościem tegorocznej edycji będzie Artur Barciś

- 15 września** • Harasiuki
Podkarpacka Izba Poetów

- 16 września** • sala widowiskowa WDK
Podkarpacka Gala Młodych Artystów
wspólnie z Fundacją „Podkarpacka Akademia Rozwoju”
Uroczyste wręczenie nagród autorom prac biorących udział w konkursie plastycznym „Podkarpacie dla Europy” w ramach Prezydencji Polski w UE. Gali towarzyszyć będzie wystawa nagrodzonych prac i występy artystyczne

- 20 września** • sala widowiskowa WDK
Jubileusz 15-lecia Warsztatów Terapii Zajęciowej w Zgłobniu
wspólnie z WTZ w Zgłobniu

- 22 października** • sala widowiskowa WDK
Eliminacje XII Ogólnopolskiego Festiwalu Dzieci i Młodzieży „Tęczowe piosenki Jana Wojdaka”
wspólnie z Nowohuckim Centrum Kultury w Krakowie

- 22 października** • GCK w Trzncianie
23 października • WDK

- XXVII Ogólnopolski Konkurs Tradycyjnego Tańca Ludowego**
• prezentacje konkursowe (22 października, GCK)
• koncert galowy (23 października, WDK)
wspólnie z GCK w Świlczy zs. w Trzncianie

Przeglądy i pokazy filmowe

- 8 września** • sala audiowizualna WDK
Multidiaporama
Pokaz organizowany z Fotoklubem Zamek w Szczecinie w ramach VI Ogólnopolskiego Festiwalu Diaporam Cyfrowych pod patronatem Fotoklubu Rzeczypospolitej Polskiej.
W ramach pokazu zostanie zaprezentowanych ok. 30 konkursowych diaporam cyfrowych oraz prace nagrodzone w poprzednich edycjach Festiwalu.

17 września • sala widowiskowo-kinowa WDK

Złote Mrówkojady

Pokaz najlepszych filmów IV i V edycji **Lubelskiej Gali Filmu Niezależnego**, organizowany wspólnie z Kinoteatrem Projekt w Centrum Kultury w Lublinie i Stowarzyszeniem Centrum Kreatywności w Lublinie.

22 września • sala widowiskowo-kinowa WDK

Festiwal Filmów i Form Jednominutowych – The best of 2006–2010

Festiwal ten, organizowany z Nadbałtyckim Centrum Kultury w Gdańsku, jest polską edycją docierającego do ponad stu krajów na całym świecie, a koordynowanego przez TOM Foundation w Amsterdamie, festiwalu „The One Minutes”.

Jednominutówki powstają po to, by promować film jako jedną z form ekspresji i aby stworzyć przestrzeń dla młodych twórców poszukujących sposobu na zaprezentowanie własnej twórczości w filmach trwających dokładnie 60 sekund.

Więcej informacji na www.jednominutowki.pl

10–15 października

sala widowiskowo-kinowa WDK

IX Multimedia „Happy End”

– Festiwal Filmów Optymistycznych

Festiwal organizowany przez WDK w Rzeszowie wspólnie z Fundacją „Obrazy bez Granic” i Studio Filmowym Exd’art oraz Stowarzyszeniem Kulturalnym J’Arte pod patronatem Marszałka Województwa Podkarpackiego i Prezydenta Miasta Rzeszowa.

„Happy End” to jedyny festiwal filmowy w Polsce, podczas którego prezentowane są wyłącznie filmy optymistyczne. Zaprezentowane zostaną filmy fabularne i dokumentalne, profesjonalne, studenckie i niezależne – wszystkie z happy endem. Widzowie i jury wybiorą najlepsze z nich.

☐ *Cezary Pazura, ubiegłoroczny laureat Honorowej Złotej Ryby Festiwalu „Happy End”*
fot. A. Kus

Tradycją Festiwalu są nagrody honorowe – Złote Ryby – przyznawane profesorom szkół filmowych i artystycznych za trud włożony w kształcenie nowych pokoleń filmowców; polskim twórcom optymistycznych kreacji filmowych oraz osobom, firmom i instytucjom wspierającym polskie kino niezależne. W tym roku Złote Ryby otrzymają pionierzy polskiego off-u – Grzegorz Halama i Andrzej Gała. Uczestnicy festiwalu będą mogli wziąć udział w warsztatach filmowych.

Multimedia Happy End powstaje w ramach Programu Wspierania Polskiego Kina Niezależnego Multimedia-OFF. Festiwal sponsoruje Spółka „Multimedia Polska”, Fundacja Obrazy bez Granic i PGNiG.

Wystawy

Galeria WDK

- Wystawa twórczości Aktywnej Grupy Twórców z Głogowa Młp. (do 10 września)
- III Wojewódzka Wystawa Ceramiki Artystycznej (14–25 września)

» cd. na str. 44

☐ *Zespół Regionalny „Grodziszczoki” podczas OKTTL 2010*
fot. M. Zajac-Czerkies

« cd. ze str. 43 (WDK w Rzeszowie)

- Wystawa pokonkursowa XIV Międzynarodowego Niekonwencjonalnego Konkursu Fotograficznego „Foto Odlot” organizowanego przez WDK pod patronatem Międzynarodowej Federacji Sztuki Fotograficznej FIAP, Marszałka Województwa Podkarpackiego, Fotoklubu Rzeczypospolitej Polskiej i Fundacji „Fotografia dla Przyszłości” (wernisaż 8 października; ekspozycja do 31 października)
- Konkurs „Foto Odlot” to jedna z najważniejszych imprez tego typu, ciesząca się dużym uznaniem wśród artystów fotografików zarówno w naszym kraju, jak i na świecie. Konkurs kierowany jest do twórców odkrywających niezwykle wymiary rzeczywistości i próbujących znaleźć wizualne odzwierciedlenie swoich artystycznych wizji przez dowolną niekonwencjonalną interpretację tematu „odlot”. W tegorocznej edycji uczestniczą artyści z 28 krajów świata, a ekspozycja pokonkursowa, licząca ponad 300 zdjęć, będzie prezentowana w Rzeszowie, Radomiu i Warszawie.

FOTO
Odlat

Sponsor konkursu **PGNiG**

Galeria BWA Rzeszów

- 27. Ogólnopolska Wystawa Twórczości Pedagogów Plastyki – edycja grafiki i rysunku (8 września – 2 października)

☐ Andrzej Markiewicz (z lewej) – Laureat Grand Prix 2010 Ogólnopolskiej Wystawy Twórczości Pedagogów Plastyki • fot. M. Zajęc-Czerkies

Gminny Ośrodek Kultury i Czytelnictwa w Białobrzegach

- Wystawa twórczości kobiecej grupy „Droga” pt. „Motyw drogi w malarstwie” (20 września – 20 października)

Warsztaty

- Warsztaty Tańca Ludowego (10 września)

Oferta edukacyjna 2011/2012 WDK w Rzeszowie

Wojewódzki Dom Kultury w Rzeszowie od kilkunastu lat realizuje projekt oferty kulturalnej, dając dzieciom, młodzieży, a także dorosłym możliwość spędzenia czasu aktywnie i w przyjaznej atmosferze. Edukacja odbywa się na wielu płaszczyznach:

- muzycznej, w ramach której prowadzone są zajęcia z gry na instrumentach (Dziewczęca Orkiestra Dęta);
- muzyczno-tanecznej (Orkiestra Szalamaistek i Zespół Mażorettek „Incanto”);

☐ Dzieci Zespół Artystyczny „Uśmiech”
fot. A. Kus

- tanecznej, gdzie do wyboru jest nauka tańca estradowego, ludowego, a także, głównie dla dorosłych, organizowane są kursy tańca towarzyskiego (Zespół Pieśni i Tańca „Bandoska”, Dzieci Zespół Artystyczny „Uśmiech” oraz „Niedzielne wprawki taneczne” dla sympatyków tańca towarzyskiego).

Do stałych form kulturalno-oświatowych WDK należy także działalność kół i klubów zainteresowań. Są to: Rzeszowska Akademia Komiksu, Klub Filmowy – Kino Młodych, Klub Młodego Szachisty, Klub Filatelisty, Klub Numizmatyka, Prawnicza Akademia Filmowa „Elsa”, Klub Miłośników Feudalnej Japonii „Klan Tygrysa”, Klub – Zgromadzenie Rycerzy Boju Dnia Ostatniego, Klub – Towarzystwo Miłośników Historii „Szkarałatna Róża”.

W programie działalności WDK zawsze znajduje się propozycja dla dzieci i młodzieży dotycząca udziału w konkursach, przeglądach i imprezach artystycznych. Są to imprezy cykliczne z różnych dyscyplin sztuki: Konkurs Poetycki „Ja i świat”, Ogólnopolski Konkurs Recytatorski, Podkarpacki Konkurs „Literatura i Dzie-

**CENTRUM KULTURALNE
W PRZEMYSŁU**
37-700 Przemyśl, ul. Konarskiego 9

Dyrektor: Adam Halwa
Telefony: 16 678 31 32, 16 678 35 50
Tel./faks: 16 678 20 09
E-mail: ck@ck.przemysl.pl
Internet: www.ck.przemysl.pl

Imprezy

11 września, godz. 14.00 • plac obok
Gminnego Centrum Kultury w Wiązownicy

XI Biesiada nad Wyczwą

– czyli prezentacja tradycyjnych potraw wiejskich

org. wspólnie z GCK w Wiązownicy

Impreza plenerowa, podczas której prezentują się zespoły folklorystyczne i Koła Gospodyń Wiejskich. Oprócz tradycyjnych potraw biorących udział w konkursie każda grupa prezentuje także rękodzieło artystyczne wykonane współcześnie, ale oparte na tradycyjnych wzorach. Dzięki temu zobaczyć można pięknie haftowane obrusy, makatki, serwetki, kwiaty z bibuły, stroiki z surowców naturalnych nawiązujące swoim wzorem do niegdyś wykonywanych oraz przedmioty użytkowe. Oceniany jest także całokształt stoiska, dlatego oprócz potraw konkursowych są także różne smakołyki przeznaczone do degustacji. Dodatkowo każda grupa w oddzielnym konkursie prezentuje inscenizowaną piosenkę o tematyce kulinarnej.

• cd. na str. 46

☐ „Biesiada nad Wyczwą” 2010.
Zespół „Radawiaczy” z Radawy
– Laureat I Nagrody • fot. A. Hemon

• cd. ze str. 44 (WDK w Rzeszowie • Oferta edukacyjna)

ci”, Podkarpacki Konkurs Poezji Religijnej, Wojewódzki Konkurs Chórów a’Capella Dzieci i Młodzieży Szkolnej, Konkurs „Sacrum w literaturze i sztuce”, Regionalny Konkurs Recytatorski „O skrzydło orle”, Podkarpackie Mikołajki Taneczne, Ogólnopolskie Spotkania z Komiksem, Podkarpacki Przegląd Teatrów Dziecięcych, Międzynarodowy Niekonwencjonalny Konkurs Fotograficzny „Foto Odlot”, Podkarpackie Konfrontacje Fotograficzne, Podkarpackie Spotkania Artystyczne Niepełnosprawnych „Razem Pięknie”, „WDK – miejsce przyjazne niepełnosprawnym” – imprezy interdyscyplinarne, „Wojewódzka Scena Prezentacji Dorobku Ar-

8– 23 października

XXVIII Przemyska Jesień Muzyczna

Sala Lustrzana ZSPM w Przemyślu
sala widowiskowa CK
Towarzystwo Muzyczne w Przemyślu
Bazylika Archikatedralna

org. wspólnie z Towarzystwem Muzycznym w Przemyślu

W programie m.in.:

- recital fortepianowy Ewy Pobłockiej „Poetycki fortepian” (8 października, godz. 18.00);
- koncert laureatów I Krakowskiego Konkursu Młodych Talentów (14 października, godz. 18.00);
- koncert „Czego chcesz od nas, Panie?” w wyk. Przemyskiego Chóru Kameralnego z udziałem lwowskich śpiewaków (16 października, godz. 19.00);
- koncert Przemyskiej Orkiestry Kameralnej pod dyrykcją Piotra Tarcholika (23 października, godz. 18.00).

Szczegóły w afiszach

tystycznego” – promocja dorobku domów i ośrodków kultury z Podkarpacia, Spotkania poetyckie „Debiuty Poetyckie”, Scena Tańca Współczesnego.

Sala kinowa WDK wypełnia się młodzieżą podczas przeglądów i pokazów filmowych (m.in.: Multimedia Festiwal Filmów Optymistycznych „Happy End”, pokazy niezależnych form filmowych – „Kino Młodych”, „Shortwaves”, „Future shorts”, „Filmowe Podlasie atakuje” „Best off”, pokazy filmów nowohoryzontowych).

Wojewódzki Dom Kultury w Rzeszowie zaprasza wszystkich chętnych na zajęcia zespołów artystycznych oraz do uczestnictwa w kołach i klubach zainteresowań, a także do korzystania z bogatej oferty kulturalnej.

« cd. ze str. 45 (Centrum Kulturalne w Przemyslu)

17 września

„Muzyka nie zna granic”

Koncert inauguracyjny sezon artystyczny 2011/2012 z udziałem Andrzeja M. Jurkiewicza – tenora, solisty scen operowych w Warszawie, Łodzi, Krakowie i Bytomiu. Na fortepianie akompaniuje Ewa Szpakowska, profesor AM w Łodzi

8, 15 października, godz. 10.00

Centrum Promocji i Kultury w Jarosławiu

X Regionalny Konkurs Recytatorski i Poetycki im. Jerzego Hordyńskiego

- przesłuchania konkursowe (8 października)
- finał (15 października)

org. wspólnie z: Urzędem Miejskim w Jarosławiu, Stow. Miłośników Jarosławia i MOK w Jarosławiu, Centrum Promocji i Kultury w Jarosławiu

Celem konkursu jest popularyzacja twórczości Jerzego Hordyńskiego, jarosławskiego poety o bogatym dorobku literackim. Do udziału w konkursie zapraszamy uczniów szkół gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych, studentów oraz osoby dorosłe. Konkurs obejmuje dwie kategorie: recytacja i debiut poetycki.

16 października, godz. 16.00

Klub „Pivnice” CK

IV Regionalny Przegląd Plastyki Amatorskiej – podsumowanie

W Przeglądzie mogą wziąć udział twórcy z powiatów: jarosławskiego, lubaczowskiego, przemyskiego i przeworskiego, którzy ukończyli 20 lat, nie posiadają wykształcenia plastycznego i nie zajmują się tą twórczością zawodowo. Warunkiem uczestnictwa jest nadesłanie od 3 do 5 prac, powstałych w ostatnim roku.

☐ Regionalny Przegląd Plastyki Amatorskiej. Dariusz Dałomis – zdobywca Grand Prix w 2010 roku • fot. Ł. Kisielica

☐ Józef Furgała z Horyńca-Zdroju podczas Dorocznego Spotkania Poetów w ubiegłym roku fot. Ł. Kisielica

27 października, godz. 12.00

Klub „Pivnice” CK

XVII Doroczne Spotkanie Poetów

To kolejna edycja imprezy skierowana do poetów amatorów z województwa podkarpackiego. Uczestnicy otrzymają pamiątkowe tomiki wierszy – przygotowane przez organizatorów specjalnie z tej okazji. Organizowana co roku impreza jest swoistym „świętem” słowa pisanego i mówionego, podczas której jest czas na zaprezentowanie swojego dorobku, jak i na dyskusję.

październik/listopad • Klub „Pivnice” CK, sala widowiskowa CK

Konkurs „Literatura i dzieci”

ph. „Proszę, dziękuję, przepraszam”

- eliminacje do konkursu wojewódzkiego
- eliminacje powiatowe (20 października)
- eliminacje rejonowe (3 listopada)

październik/listopad • sala widowiskowa CK

XIX Przemyska Jesień Teatralna

Szczegóły na afiszach.

Dyskusyjny Klub Filmowy „Filmiarnia”

Spotkania i seanse filmowe (godz. 19.30)

- „Boy”, dramat / komedia, reż. John Crowley, prod. Nowa Zelandia 2010, 87 min (8 września)
- „Moon”, dramat / sci-fi, reż. Duncan Jones, prod. Wielka Brytania 2009, 97 min (22 września)
- „Rosario Tijeras”, dramat / kryminał / romans, reż. Emilio Maillé, prod. Brazylia / Hiszpania / Kolumbia / Meksyk 2005, 126 min (13 października)
- „Ostatnie tango w Paryżu”, dramat / erotyk / romans, reż. Bernardo Bertolucci, prod. Francja / USA 1972, 130 min (27 października)

Wystawy

Hol CK

- Pejzaże w malarstwie Adrianny Pusz z Pracowni Plastykowej Borelowskiego 9 w Przemysłu (8–30 września; wernisaż: 8 września, godz. 16.00)

Galeria „Pawlice” CK

- „Okuninka 2011” – wystawa poplenerowa Klubu Plastyka Nieprofesjonalnego Centrum Kulturalnego

w Przemysłu (1–18 września; wernisaż: 1 września, godz. 17.00)

- Wystawa fotografii Pauliny Olechowskiej z Żurawicy (22 września – 10 października; wernisaż: 22 września, godz. 17.00)
- Wystawa pokonkursowa IV Regionalnego Przeglądu Plastyki Amatorskiej (16 października – 13 listopada)

Oferta edukacyjna 2011/2012 Centrum Kulturalnego w Przemysłu

Centrum Kulturalne w Przemysłu podejmuje wiele działań w zakresie edukacji artystycznej, jest także organizatorem szeregu imprez, które mają sprzyjać rozbudzeniu zainteresowań sztuką i rozwijać wrażliwość estetyczną dzieci i młodzieży, a przez to bardziej wpływać na świadomy odbiór kultury i sztuki. Duży nacisk kładzie również na rozwijanie oraz zaspakajanie indywidualnych potrzeb młodego pokolenia, pragnąc stworzyć przy tym sprzyjające warunki do takiej działalności.

Swoje zadania realizuje poprzez różnorodne formy pracy, o których poniżej.

Zajęcia stałe

Udział w zespołach artystycznych i klubach zainteresowań: Studio Piosenki „AGA”, formacje muzyczne skupione w Szkole Jazzu, Zespół Taneczny „Koralik”, Zespół Taneczny „Fozal”, Grupy Teatralne „Garderoba” i „Garderoba” II, Teatrzyk Lalkowy „Studia AGA”, Zespół Hip-Hop, Młodzieżowy Zespół Wokalno-Instrumentalny, warsztaty plastyczne dla dzieci i młodzieży, Dyskusyjny Klub Filmowy „Filmarnia”.

Turnieje, przeglądy, konkursy

Mają one na celu popularyzowanie wielu dyscyplin artystycznych oraz stwarzają możliwości realizowania się jej uczestnikom na polu kultury.

Spośród wielu imprez warto tu wspomnieć o następujących propozycjach:

- imprezy teatralne: Biesiada Teatralna w Horyńcu Zdroju – Konfrontacje Zespołów Teatralnych Małych Form (luty), „Szkolne Prezentacje Artystyczne” – Przegląd Scenicznej Twórczości Dziecięcej organizowany wspólnie z SP nr 15 w Przemysłu (kwiecień), Ogólnopolski Konkurs Recytatorski – eliminacje rejonowe i wojewódzkie (kwiecień), Przegląd Teatrzyków Dziecięcych „Tropem Jasia i Małgosi” w Birczy organizowany wspólnie z GOKSiT w Birczy (maj), Konfrontacje Zespołów Teatralnych Małych Form Teatralnych „Antrakt” (czerwiec);

- muzyczne: Międzynarodowy Festiwal Muzyki Akordeonowej organizowany wspólnie z ZPSM w Przemysłu (grudzień), Przegląd Piosenki Dziecięcej „Śpiewaj razem z nami” (marzec);
- taneczne: Prezentacje Taneczne „Solo-Dance” (marzec), Międzywojewódzki Przegląd Dziecięcych Zespołów Tańca Ludowego „Taneczny Krąg” (kwiecień), Konfrontacje Dziecięcych i Młodzieżowych Zespołów Tanecznych „Tańcowały dwa Michały” (czerwiec);
- folklorystyczne: Konkurs na najpiękniejszą pisanekę w kategorii „Mistrz – Uczeń” w ramach XII Jarmarku Wielkanocnego (marzec), Konkurs „Duży – Mały” w ramach Regionalnego Przeglądu Kapel Ludowych i Zespołów Śpiewaczych – eliminacji do Ogólnopolskiego Festiwalu Kapel i Śpiewaków Ludowych w Kazimierzu nad Wisłą organizowany wspólnie z GOK w Dubiecku (maj), „Festyn pod Platanem” – XII Przegląd Grup Śpiewaczych (kategoria: młodzieżowe grupy śpiewacze) organizowany wspólnie z Centrum Kultury w Zarzeczcu (czerwiec);
- interdyscyplinarne: w ramach eliminacji powiatowych i rejonowych Konkursu „Literatura i Dzieci” – przegląd recytatorski, teatralny, piosenki i plastyczny (październik–listopad); Turniej Satyry im. I. Krasickiego „O Złotą Szpilę” – konkurs teatralny, recytatorski, literacki i plastyczny (listopad); Wojewódzki Konkurs „Sacrum w literaturze i sztuce” organizowany wspólnie z Gimnazjum Sióstr Niepokalanek w Jarosławiu (marzec–kwiecień).

Działalność wystawiennicza

Galeria CK prezentuje w ciągu roku rozmaite formy i style plastyki współczesnej. Ekspozowane są tu zarówno wystawy indywidualne, jak i zbiorowe. Niejednokrotnie są one plonem konkursów i przeglądów adresowanych do dzieci i młodzieży, np. Przegląd Twórczości Dziecięcej „Ja i świat w którym żyję” (kwiecień), Konkurs Plastyczny Dzieci i Młodzieży „Bożonarodzeniowe ozdoby świąteczne” (grudzień) i „Wielkanocne tradycje” (marzec).

INNI ORGANIZATORZY DZIAŁALNOŚCI KULTURALNEJ

DĘBICA

20 września, godz. 7.00–13.00

24 października, godz. 7.00–13.00

sala widowiskowa DK „Mors”

Koncert zespołu „Drewnianie” (Ukraina)

28 września, godz. 17.00

sala widowiskowa DK „Mors”

**V Spotkanie Pokoleń Animatorów
Twórców i Pracowników Kultury**

W programie m.in.: wyróżnienia dla animatorów kultury, koncert „W rytmie czasu” w wyk. młodych dębiczan – laureatów ogólnopolskich konkursów wokalnych, teatralnych, recytatorskich i tanecznych, recital Mariusza Kiljana „Spotkanie z piosenką autorską”.

1 października • sala widowiskowa DK „Mors”

Koncert charytatywny

Koncert Natalii Kukulskiej oraz spektakl „Brat naszego Boga” Karola Wojtyły w reż. Tomasza Piaseckiego (Tarnowski Teatr im. Ludwika Solskiego)

.....
* cd. ze str. 47 (CK w Przemysłu • Oferta edukacyjna)

Inne formy pracy

W ciągu roku szkolnego Centrum Kulturalne współpracuje z wieloma placówkami kulturalnymi i oświatowymi Przemysła i okolic, korzystając przy tym ze zgłaszanych propozycji i sugestii.

CK realizuje m.in.: obchody „Światowego Dnia Wody” (wspólnie z Arboretum w Bolestraszcach), cykliczne koncerty Przemyskiej Orkiestry Kameralnej, spektakle dla dzieci i młodzieży w ramach Przemyskiej Jesieni Teatralnej, cykl imprez „Sceniczne Debiuty Młodych”, promujących młode talenty w różnych dziedzinach sztuki (fotografia, muzyka, teatr, poezja).

2 października, godz. 18.00

sala widowiskowa DK „Mors”

„Traktat o manekinach”

– spektakl w wyk. Teatru „Wierszalin”

2, 15, 22, 28 października

XIII Dni Sztuki

„Dębica–Krosno 2011”

Bliższe inf.: DK „Mors”, tel. 14 681 42 01,

www.dkmors.mokdebica.pl;

DK „Śnieżka”, tel. 14 670 31 67,

www.dksniezka.mokdebica.pl

IWONICZ-ZDRÓJ

11, 25 września

16, 30 października

sala kina „Wczasowicz”

IV Międzynarodowy Festiwal

im. Księcia Michała Kleofasa

Ogińskiego

Na uwagę zasługuje oferta Kina „Centrum”, które w ciągu roku proponuje zarówno filmowe adaptacje literatury, bajki i baśnie dla najmłodszych, jak i niezwiązane bezpośrednio z programem szkolnym filmy. Edukację filmową młodzieży realizuje poprzez projekcje w Dyskusyjnym Klubie Filmowym „Filmiarnia”, którego programowym założeniem jest pokazywanie filmów ambitnych, wymagających większej uwagi i skupienia. Od pięciu lat CK organizuje również Festiwal Filmów Kina Niezależnego „CK OFF”.

Aktualne terminy zamieszczamy na stronie internetowej (www.ck.przemysl.pl), na której obecne są także regulaminy i relacje z poszczególnych imprez.

oprac. JN

► **Zespół Taneczny „Koralik”**
fot. K. Juźwińska

Koncerty z udziałem:

- Kazimierza Moszyńskiego (flet) z towarzyszeniem Andrzeja Jungiewicza (fortepian) – 11 września
 - Kai Danczowskiej (skrzypce) i Justyny Danczowskiej (fortepian) – 25 września
 - Zespołu Trio de Vilna (Litwa) w składzie: Zbigniew Lewicki (skrzypce), Zibutee Valkaityte (flet), Andrzej Pilecki (szpinet, fortepian, organy) – 16 października
 - Joanny Trzeciak (fortepian) – 30 października
- Org.: GOK w Iwoniczu-Zdroju, tel. 13 435 03 30, www.gok.iwonicz-zdroj.pl

JAROSŁAW

**9–15 września • estrada na Rynku, CKiP, MOK
III Międzynarodowy Festiwal
Kultury Kresowej – Jarosław 2011**

Impreza prezentująca dorobek kulturalny dawnych Kresów Wschodnich Rzeczypospolitej.

W programie m.in.:

- wykłady w CKiP: Tomasza Kuby Kozłowskiego „Z biegiem Dniestru” (9 IX), Macieja Bohosiewicza „Ormianie dawniej i dziś” (12 IX), ks. Marka Wojnarowskiego „O wschodniej sztuce sakralnej” (15 IX);
 - występy polskich, białoruskich i ukraińskich zespołów folklorystycznych (11 XI); zespołu muzyki cygańskiej „Čači Vorba” (10 IX), zespołu ormiańskiego „Masis” (12 IX), zespołu muzyki żydowskiej „Eliezer Mizrachi” (14 IX);
 - kino kresowe „Śladami starej kroniki”, recital Edyty Geppert – gwiazdy tegorocznego Festiwalu (13 IX).
- Imprezie towarzyszyć będzie wielki jarmark (rękodzieła artystyczne, warsztaty rzemiosła tradycyjnego – garncarski, kowalski i inne, degustacja potraw).

Szczegóły w afiszach i na stronie www.ckip.jaroslaw.pl

Główny organizator: Towarzystwo Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich Oddział w Jarosławiu oraz Centrum Kultury i Promocji, Miejski Ośrodek Kultury w Jarosławiu

**17–18 września • dziedziniec Kamienicy Rynek 6
I Jarosławski Przegląd Teatrów Amatorskich
„Na dziedzińcu...”**

**3–4 października • sala widowiskowa MOK
Konkurs Recytatorski „Wawrzynek”**

Konkurs przeznaczony dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjów z powiatu jarosławskiego

15, 22 października • Sala Lustrzana

Centrum Kultury i Promocji

**VIII Regionalny Konkurs Poetycki
i Recytatorski im. J. Hordyńskiego**

Konkurs adresowany do uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, studentów oraz osób dorosłych,

miłośników twórczości poety pochodzącego z Jarosława

- przesłuchania konkursowe (15 października)
- finał konkursu recytatorskiego i poetyckiego (22 października)

**20 października • sala widowiskowa MOK
Turniej Poetycki „O Laur Impresji”**

Impreza adresowana do wszystkich miłośników poezji, zarówno recytatorów jak i osób uprawiających własną twórczość poetycką

**22–23 października • sala widowiskowa MOK
III Przegląd Piosenki Kresowej**

Impreza o zasięgu wojewódzkim popularyzująca piosenkę kresową, charakterystyczną dla dawnych wschodnich ziem Rzeczypospolitej

org.: Towarzystwo Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich Oddział w Jarosławiu, Miejski Ośrodek Kultury

Wystawy**Galeria Rynek 6**

- Malarstwo, grafika, ceramika – SOSW i WTZ PSOOU w Jarosławiu (2–16 września)
- Paweł Sroka – wystawa lalek i masek teatralnych (26 września – 7 października; wernisaż: 23 września)
- Międzynarodowe Konfrontacje Fotograficzne „Tylko jedno zdjęcie” – pokonkursowa wystawa fotografii (29 października – 18 listopada; wernisaż 29 października, godz. 17.00)

Mała Galeria, Pl. A. Mickiewicza 6

- Wystawa fotografii „Jarosław Oczami Młodych” (18–30 września)
- Wystawa prac kółka fotograficznego „Gimfotka” z Publicznego Gimnazjum nr 1 w Jarosławiu (10–28 października)

Galeria Główna u Attavantich, Rynek 5

- Agnieszka Włodarczyk-Ruńko – grafika (3–22 września)
- Anna Kobas-Pisowacka. Tkanina artystyczna – wystawa retrospektywna (24 września – 13 października) – „Cebulowe pola” – wystawa zbiorowa (15 października – 3 listopada)

Galeria w Holu u Attavantich, Rynek 5

- Ewa Kucel „Moje wakacje” – fotografia (1–30 września)
- Krystian Sołtys „Magia Podkarpacia” – fotografia (1–30 października)

Blizsze inf.:

Miejski Ośrodek Kultury w Jarosławiu,

tel. 16 621 32 94, www.mok-jar.pl;

Centrum Kultury i Promocji w Jarosławiu,

tel. 16 732 53 91, www.ckip.jaroslaw

KROSNO

4 września, godz. 18.00

kościół NSPJ w Turaszówce

Letnie Koncerty Organowe
 Muzyka spod Ołtarza Wita Stwosza

Marek Stefański – organy

Chór Męski Bazyliki Mariackiej w Krakowie „Hasło”

Teresa Majka-Pacanek – dyrygent

7–10 września

Spotkania z włoską sztuką – Bruno Freddi
 teatr, rzeźba, malarstwo

8–9 września

IV Nocne Teatralia Strachy

14–17 września

8. Galicja Blues Festival

W programie: film z taperem, konkurs dla młodych zespołów bluesowych, koncert finałowy z udziałem Irka Dudka, Krissy Matthews Band i Gienek Loska Band oraz laureata konkursu

23–25 września, godz. 18.00

Uroczysta inauguracja sezonu artystycznego 2011/2012

- Opera „Orfeusz i Eurydyka – Lwowski Państwowy Akademicki Teatr Opery i Baletu im. Salomei Krużelniczkiej we Lwowie (23 września)
- Koncert Chopinowski w wykonaniu znakomitej włoskiej pianistki Leonory Armellini i orkiestry pod dyktando Emiliana Madeya (24 września)
- Symfonia z Nowego Świata Antoniego Dwořaka – Filharmonia Koszycka (25 września)

25 września, godz. 15.00

artKino, ul. Bieszczadzka 1

Czytanie przy ekranie

Cykl filmowy dla najmłodszych widzów z rodzicami

26 września, godz. 17.00

Jesienna Biesiada Poetycka

W programie: ogłoszenie wyników i wręczenie nagród XII Ogólnopolskiego Konkursu Poetyckiego o „Lampę Ignacego Łukasiewicza” z udziałem poetów ze środowisk polonijnych, promocja almanachu poetyckiego Klubu Literackiego RCKP, minirecital Anny Mikoś

29 września – 1 października

Kultura wieków dawnych

Koncerty, warsztaty, spotkania

21–23 października

II Festiwal Inspiracji Fredrowskich

„Mocium Panie...”

Konkurs fredrowski dla studentów szkół teatralnych, spektakl teatralny, fredrowska przebiegalnia, salon fryzur z epoki

27–29 października

XXIX Festiwal Teatrów Dziecięcych „Puchar Uśmiechu”

z udziałem zespołów polonijnych

28 października, godz. 19.00

artKino, ul. Bieszczadzka 1

Noc grozy w artKinie

30 października

Koncert zaduszkowy

październik

I Karpackie Biennale Sztuki

malarstwo, rzeźba

Imprezy cykliczne

wrzesień–październik (czwartki), godz. 19.00

artKino, ul. Bieszczadzka 1

Dyskusyjny Klub filmowy „16 mm”

Wystawy

- Jan Zahornacký z Koszyc – fotografie wybrane. István Varga z Miskolca – wystawa fotografii (*do 29 września, Galeria Fotografii*)
- Malarstwo Tadeusza Marszałka (2–30 września, *wernisaż: 2 września, godz. 18.00, Galeria Szara*)
- Bruno Freddi – wystawa malarstwa, rzeźby (7–30 września, *Galeria Pomarańczowa*)
- Malarstwo Urszuli Gortat (*wrzesień, Galeria Pogranicza*)
- Tomasz Okoniewski – wystawa fotografii (4–30 października, *Galeria Fotografii*)
- Marcel Tribus z Bardejowa – wystawa fotografii (4–30 października, *Galeria Pogranicza*)
- Karolina Rudnicka – grafika, linoryt (*październik, Galeria Szara*)

Bliższe inf.:

Regionalne Centrum Kultur Pogranicza w Krośnie, tel. 13 432 18 98, www.rckp.krosno.pl

LEŻAJSK

4 września • MCK

IX Spotkanie Trzech Kultur w Leżajsku

30 września – 2 października • MCK

„Hubertowiny” Leżajsk 2011

październik • MCK

Promocja tomiku poezji „Poezja oswojona”

Klubu Leżajskich Poetów „Na marginesie”

październik, listopad • MCK

II Jesienne Spotkania Literacko-Muzyczne „Przy herbacie”

Bliższe inf.: Miejskie Centrum Kultury w Leżajsku, tel. 17 242 11 34

MIELEC

1 września • Plac Armii Krajowej
 Ray Wilson & Berlin Symphony
 Ensemble Genesis Klassik
 – Koncert Finałowy XIV Międzynarodowego
 Festiwalu Muzycznego

8 września • „Jadernówka”
 Uroczyste otwarcie odnowionej
 i zmodernizowanej Filii Fotograficznej
 Muzeum Regionalnego „Jadernówka”

9 września • „Jadernówka”
 Dzień Otwarty w „Jadernówce”
 – Filii Fotograficznej Muzeum Regionalnego

23–25 września • SCK
 I Festiwal Polskiej Piosenki
 „Strefa Poetycka”
 Festiwal (o charakterze konkursowym) piosenki poety-
 ckiej organizowany z Warszawską Sceną Bardów

21–22 października • SCK
 Dni Teatru: XI Przegląd Dziecięcych
 Grup Teatralnych „Scenażeria”

Prezentacje Małych Form Teatralnych
 październik • SCK

Konkurs „Literatura i dzieci”
 – eliminacje miejskie

Konkurs dla uczniów szkół podstawowych
 październik • SCK

Otwarte warsztaty wokalne
 (prowadzenie Magdalena Ptaszyńska)

Wystawy

Centrum Wystawiennicze SCK

- Józef Franczak – indywidualna wystawa malarstwa artysty ze Strzyżowa (*wrzesień*)
 - „Roman Dmowski 1864–1939” – wystawa ze zbiorów Muzeum Niepodległości w Warszawie (*październik*)
- Bliższe inf.: Samorządowe Centrum Kultury w Mielcu,
 tel. 17 586 47 22, www.sck.kultura.mielec.pl
-

NISKO

13 października • NCK
 Koncert z okazji
 Dnia Edukacji Narodowej

III dekada października • NCK
 V Festiwal Pieśni Patriotycznej
 „Piękna Nasza Polska Cała”

Bliższe inf.: Nizańskie Centrum Kultury „Sokół”,
 tel. 15 841 21 44

PRZEMYŚL

10, 18 września
 Imprezy w ramach
 Europejskich Dni Dziedzictwa 2011
 ph. „Kamienie milowe”

Więcej o programie EDD na s. 2–3

12 września, godz. 19.00 • Klub „Niedźwiadek”
 Wieczór rosyjskiej piosenki poetyckiej

w wyk. Lecha Dyblika i Aleksieja Sieminiszczewa
 W programie piosenki Aleksandra Galicza, Jurija Wi-
 zbora, Włodzimierza Wysockiego, a także „błatnyje
 piesni” (rosyjskie piosenki więzienne)

13 października, godz. 19.00
 Klub „Niedźwiadek”

Koncert z cyklu „Barwy Bluesa”

Alvon Johnson, All Stars Blues Band

Bliższe inf.:

Przemyskie Centrum Kultury i Nauki „Zamek”,
 tel.: 16 678 50 61, 16 678 50 63

RZESZÓW

6 września • filia „Staromieście”
 Animo-Film

10 września • filia „Wilkowyja”
 Festiwal Zespołów Alternatywnych
 „Rockowyja”

organizowany w ramach Europejskich Dni Kultury

11 września • filia „Załęże”
 Otwarcie Osiedlowego Domu Kultury
 „Załęże”

18 września • filia „Przybyszówka”
 Powrót do korzeni

30 września • filie „Budziwój” i „Klub Country”
 Muzyka dla wszystkich

14 października • filia „Staromieście”
 Piękną Być

15 października • filia „Biała”
 Nastroje bluesem malowane

16 października • filia „Słocina”
 Rzeszowski Przegląd
 Kapel Ludowych

21 października • filia „Staroniwa”
 Konkurs Plastyczny
 „Pod Kolorowym Parasolem Jesieni”

28 października • filia „Wilkowyja”
 Jazzowa Jesień w Rzeszowie

Bliższe inf.: Rzeszowski Dom Kultury,
 tel. 17 748 39 50, www.rdk.rzeszow.pl

* cd. ze str. 52 (Inni organizatorzy)

SANOK

25 września – 2 października, godz. 18.00
Sanocki Dom Kultury

Festiwal im. Adama Didura

W programie:

- Inauguracja festiwalu – koncert „Najpiękniejsze polskie pieśni” – Chopin, Żeleński, Karłowicz w wyk. Urszuli Krygier – mezzosopran i Warszawskich Solistów Concerto Avenna (25 września)
- G. Rossini – Mała Msza Uroczysta w Kościele Przemienienia Pańskiego w wyk. solistów i Chóru Filharmonii Śląskiej (26 września, godz. 19.30)
- Słynne balety XX wieku: S. Prokofiew – *Romeo i Julia* w wyk. Opery Wrocławskiej (27 września)
- Wiecзор S. Rachmaninowa – II koncert fortepianowy *c-mol op. 18* w wyk. Oleny Yurchenko; opera *Aleko* w wyk. solistów, orkiestry, chóru i baletu Konserwatorium Lwowskiego (28 września)
- Koncert operowo-pieśniowy (29 września)
- Niezapomniane musicale: J. Herman – *Hello, Dolly!* w wyk. solistów, orkiestry, chóru i baletu Gliwickiego Teatru Muzycznego (30 września)
- Wielkie dzieła wokalnie-instrumentalne: G. Verdi – *Requiem* w wyk. solistów, orkiestry i chóru Opery Krakowskiej (1 października)
- Operowe arcydzieła: W.A. Mozart – *Cosi Fan Tutte...* w wyk. solistów, orkiestry i chóru Opery Śląskiej (2 października)

Imprezy towarzyszące: XIX Ogólnopolski Konkurs Kompozytorski im. A. Didura, XIX Obóz Humanistyczno-Artystyczny

Blizsze szczegóły: www.sdksanok.pl

SOKOŁÓW MŁP.

4 września • Trzebuska

Patriotyczna Droga Krzyżowa
– Mały Katyń Ziemi Sokołowskiej

24 września, 17 listopada

sala widowiskowa i sala klubowa MGOKSiR
X Powiatowe Warsztaty Rzeźbiarskie
„Glinolepy 2011”

wrzesień • Zespół Szkół nr 1 w Nienadówce
VI Konkurs Wojewódzki

„Nam Henryk Sienkiewicz Patronuje”

13 października

VIII Międzypowiatowy Konkurs

Fotograficzny „Wspomnienia z wakacji”

Podsumowanie konkursu; wystawa – do 12 listopada

GALERIA SZTUKI WSPÓŁCZESNEJ W PRZEMYSŁU

37-700 Przemyśl, ul. Kościuszki 3

Dyrektor: Janusz Jerzy Cywicki

Tel./faks: 16 678 38 59

E-mail: galeria_przemysl@pro.onet.pl

Internet: www.bwaprzemysl.pl

do 13 września

- Doroczna Nagroda Artystyczna im. Mariana Strońskiego – Przemyśl 2011

16–25 września

- Międzynarodowe Warsztaty Artystyczne „SłonnaSolina 2011”

23 września – 31 października

- Kresowy Dom Sztuki w Dubiecku
- Międzynarodowe Warsztaty Artystyczne „SłonnaSolina 2011”

- Wielkie pranie – wystawa poplenerowa

15 września – 4 października

- FermentAkcje; Aleksandra Gontarz-Lokówka – instalacja

7–25 października

- Jadwiga Sawicka, Krzysztof Pisarek – projekt kuratorski „Różne stany niepamięci”

Doroczna Nagroda Artystyczna

im. Mariana Strońskiego – Przemyśl 2011

W tym roku już po raz siódmy odbył się konkurs plastyczny o Doroczną Nagrodę Artystyczną im. Mariana Strońskiego.

25 października • MGOKSiR

III Międzypowiatowy Konkurs

„Literatura i Dzieci” – eliminacje

Blizsze inf.: Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury,

Sportu i Rekreacji w Sokołowie Młp.,
tel. 17 772 90 53, www.mgosir-sokolow.pl

TARNOBRZEG

24 września

„Satyrblues”

XI Festiwal bluesa, satyry,

karykatury na światowym poziomie

1 października

Koncert kameralny

Henryk Błażej – flet • Teresa Kaban-Błażej – fortepian

Blizsze inf.: Tarnobrzezki Dom Kultury,

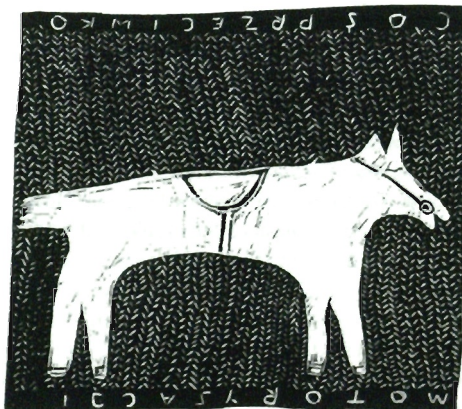
tel. 15 822 21 10

▣ **Mariusz Kościuk**, „Zygzak”, 2011,
olej/karton, 70×100 cm

Co roku organizatorem kolejnej edycji konkursu i wystawy jest inna instytucja kultury wchodząca w skład Kapituły Nagrody. Organizatorem tegorocznej edycji jest Galeria Sztuki Współczesnej. Konkurs adresowany jest do profesjonalnych artystów plastyków i fotografików, za każdym razem wyróżniany jest tylko jeden artysta, który otrzymuje nagrodę pieniężną i statuetkę z popiersiem Patrona Nagrody Mariana Strońskiego. Autorem zarówno statuetki, jak i tablicy pamiątkowej przed domem, w którym mieszkał Marian Stroński, jest artysta rzeźbiarz Marian Szajda. Od 2010 roku Kapituła przyznaje także Wyróżnienie dla Młodego Artysty w formie organizacji wystawy indywidualnej w Galerii Sztuki Współczesnej w Przemysłu.

Tradycją stało się również to, iż podczas wystawy pokonkursowej eksponowane jest jedno z dzieł Mariana Strońskiego; w ten sposób Artysta jest upamiętniony, ale i też w sposób nie tylko duchowy, ale i fizyczny, staje się uczestnikiem tego wydarzenia. W tegorocznej edycji konkursu wzięło udział dwudziestu artystów.

▣ **Magdalena Łać**, „Coś przeciwko motoryzacji”, 2011, linoryt, 31×51 cm

Byli to: Elżbieta Cieszyńska, Magdalena Chmielińska, Helena Jacyno Piaskowska, Beata Jędruch, Mariusz Kościuk, Iwona Lenik, Brunon Lemek, Jurek Lis, Magdalena Emilia Łać, Grażyna Niezgoda, Tadeusz Nuckowski, Julia Olech-Nowak, Małgorzata Pięta, Elżbieta Piórecka, Dagmara Skubisz, Jacek Szwic, Renata Szyszlak-Niewiadomska, Małgorzata Tenczyńska-Podulka oraz Barbara Torba.

Jury powołane przez Kapitułę Nagrody obradowało 22 czerwca br. W skład jury weszli: Stanisław Tabisz – artysta plastyk, profesor ASP w Krakowie, Andrzej Szarek – artysta plastyk, profesor UŚ w Katowicach oraz Ryszard Dudek – artysta plastyk, dyrektor BWA w Rzeszowie. Nagrodę Artystyczną im. Mariana Strońskiego postanowiono przyznać Mariuszowi Kościukowi, natomiast laureatką Wyróżnienia dla Młodego Artysty została Magdalena Emilia Łać. Uroczyste wręczenie nagród oraz otwarcie wystawy odbyło się 15 lipca w przemyskiej Galerii. Wystawa pokonkursowa, jak to bywa w wypadku prezentacji zbiorowych, jest bardzo różnorodna. Zdecydowanie dominują prace malarskie, ale jest i mocna reprezentacja grafiki, sporo dobrej fotografii, prace wychodzące poza płaską płaszczyznę płótna, a także obiekty przestrzenne.

Oferta edukacyjna 2011/2012 GSW w Przemysłu

Od dwóch lat Galeria Sztuki Współczesnej realizuje cykliczne spotkania z młodzieżą szkół podstawowych w ramach projektu „Spotkania ze sztuką”. Spotkania odbywały się we współpracy ze Szkołą Podstawową nr 11 w Przemysłu. Warsztaty miały na celu uwrażliwienie na kontakt ze sztuką współczesną, rozbudzenie zmysłu artystycznego i wrażliwości na piękno. W dniach 17–20 czerwca odbyła się w Galerii wystawa prezentująca rezultaty tej dwuletniej pracy.

Galeria prowadzi stale spotkania młodzieżą szkół podstawowych i ponadpodstawowych przy okazji kolejnych wystaw. W bieżącym roku rozpoczęła nowy cykl prezentujący współczesną kinematografię pod nazwą KinoGaleria. W ramach tego cyklu zaprezentowaliśmy młodzieży trzy pokazy: 3. Short Waves (Festiwal Polskich Filmów Krótkometrażowych), Attention/Occupation Film Festiwal oraz Future Shorts z najlepszymi filmami krótkometrażowymi świata.

W ramach cyklu Wieczorne rozmowy o sztuce organizujemy wykłady z historii sztuki. W bieżącym roku spotkania te prowadziła Grażyna Niezgoda dla członków Uniwersytetu Trzeciego Wieku. Będą one kontynuowane.

BIURO WYSTAW ARTYSTYCZNYCH W RZESZOWIE

35-020 Rzeszów, ul. Jana III Sobieskiego 18

Dyrektor: Ryszard Dudek

Tel./faks: 17 853 38 11 (centrala)

17 853 36 67 (sekretariat)

E-mail: sekretariat@bwa.rzeszow.pl

Internet: www.bwa.rzeszow.pl

8 września – 2 października

Emil Polit – malarstwo

W górnej sali wystawa malarstwa znanego rzeszowskiego artysty malarza, pedagoga Emila Polita. Artysta urodził się w 1940 roku w Zmysłówce koło Leżajska. W latach 1954–1959 był uczniem jarosławskiego PLSP. Studiował na Wydziale Malarstwa i Grafiki ASP w Krakowie. W 1965 roku otrzymał dyplom w pracowni prof. Wacława Taranczewskiego. Po ukończeniu studiów zamieszkał w Rzeszowie. W 1966 roku został członkiem Związku Polskich Artystów Plastyków – w latach 1989–1991 pełnił funkcję prezesa jego rzeszowskiego okręgu. Przynależał także do Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych w Przemyślu. W latach 1972–1979 współpracował z Pracownią Sztuk Plastycznych w charakterze projektanta i realizatora w zakresie sztuki użytkowej. Od 1988 roku nauczyciel rysunku i malarstwa w PLSP w Rzeszowie. Jego działalność pedagogiczna została wyróżniona w 2003 roku przez dyrektora Centrum Edukacji Artystycznej nagrodą indywidualną II stopnia. Jest także laureatem Nagrody Miasta Rzeszowa w dziedzinie kultury (1996).

Artysta zorganizował szereg wystaw indywidualnych, dwie wystawy jubileuszowe prezentowane były w rzeszowskim BWA (1995 i 2005). Brał również udział w ponad 120 wystawach zbiorowych – zarówno krajowych, jak i zagranicznych.

Emil Polit, „Koncert”, olej/płótno

Ważną częścią twórczości Polita jest malarstwo o tematyce sakralnej. Artysta wielokrotnie uczestniczył, zwłaszcza w latach 80., w wystawach organizowanych przez Kościół. W dorobku artystycznym artysty znajduje się także pięć realizacji Drogi Krzyżowej, polichromia w katedrze rzeszowskiej, a także wiele obrazów o tematyce religijnej w kościołach w Rzeszowie, Matysówce, Trzebownisku, Nowej Dębie, Soninie, Rogóżnie, Łące i Łukawcu.

XXVII Ogólnopolska Wystawa Twórczości Pedagogów Plastyki

Wystawa organizowana przez WDK w Rzeszowie, prezentowana w dolnej Sali BWA. To jedna z dwóch wystaw konkursowych w Polsce adresowanych do środowiska artystów i pedagogów plastyki.

Jury konkursu pod przewodnictwem prof. Uniwersytetu Rzeszowskiego Marleny Makiel-Hędrzak przyznało w tegorocznej edycji następujące nagrody: Grand Prix dla Tomasz Kawelczyka, I – dla Andrzeja Markiewicza z Radomia, II – równorzędne dla Małgorzaty Drozd-Witek i Andrzeja Rułki z Rzeszowa oraz III – równorzędne dla Barbary Bokoty-Tomali z Rzeszowa oraz Dariusza Piekuta ze Skierbieszowa.

Cieszy obecność artystów-pedagogów z naszego regionu w gronie nagrodzonych i wyróżnionych., w gronie których znaleźli się: Halina Olechowska-Cwanek z Ropczyc, Joanna Smola z Kosiny i Stanisław Świeca ze Stalowej Woli. Otrzymali je także: Tadeusz Gaworzewski z Ostrowa Wlkp. i Weronika Siupka z Katowic.

Komisarzem konkursu i wystawy jest Kinga Ziobro-Działo z WDK w Rzeszowie.

Wystawa prac Andrzeja Markiewicza

W „Galerii Małej” wystawa prac laureata ubiegłorocznej i tegorocznej 27. Ogólnopolskiej Wystawy Twórczości Pedagogów Plastyki (WDK).

Andrzej Markiewicz urodzony w 1956 roku w Skarżysku-Kamiennej. Dyplom w Instytucie Wychowania Artystycznego UMCS w Lublinie uzyskał w 1986 roku w Pracowni Malarstwa i Rysunku prof. Mieczysława Hermana oraz Pracowni Grafiki prof. Stanisława Góreckiego. Studia podyplomowe w Pracowni Malarstwa też uczelni prof. Mariana Stelmasika. Od 1994 roku jest członkiem ZPAP. Od 1995 roku pracuje w Katedrze Sztuki Wydziału nauczycielskiego Politechniki Radomskiej. Od 2004 roku jest profesorem Politechniki Radomskiej, od 2007 roku – prodziekanem Wydziału sztuki też uczelni. Zajmuje się rysunkiem, grafiką warsztatową i malarstwem. Prezentował swoje prace na 29 wystawach indywidualnych i ponad 150 zbiorowych w kraju i za granicą.

6 października – 6 listopada**Krzysztof Skarbek – malarstwo**

Wystawa w górnej sali wystawowej. Artysta jest znany malarzem, performerem, jednym z kilku czołowych twórców awangardy lat 80. w Polsce. Przedstawił nową ekspresję.

Krzysztof Skarbek urodzony w 1958 roku we Wrocławiu. Uzyskał dyplom z zakresu malarstwa w pracowni prof. Zbigniewa Karpińskiego w PWSSP we Wrocławiu, obecna ASP, w 1985 roku. Zajmuje się malarstwem sztalugowym, ściennym, sztuką wideo, akcjami oraz instalacjami. Po ukończeniu studiów brał udział w 230 wystawach zbiorowych, a także festiwalach sztuki, zorganizował 51 wystaw indywidualnych, 41 akcji plastyczno-dźwiękowych w kraju i za granicą, również ze swoimi grupami: Polykacze Perel z Odry i Gabinet Operacji Plastycznych. Tworzy w środowisku wrocławskim równoległe do okresu, w którym działała łódzka grupa „Łódź Kaliska”. Jego malarstwo ma dużo wspólnego z muzykami, tanecznymi i heppenerskimi akcjami. Pamiętać należy, że akcje te często związane i łączone są z ruchem Pomarańczowej Alternatywy. Obecnie kieruje na ASP we Wrocławiu Pracownią Malarstwa jako profesor nadzw., prodziekan Wydziału Malarstwa i Rzeźby.

W 1985 roku otrzymał Nagrodę Główną i Nagrodę Specjalną za film *Zmieniaj się* na festiwalu „Film poza kinem”. Ostatnio uczestniczył w wystawie „Republika bananowa. Ekspresja lat 80.” w ramach Dolnośląskiego Festiwalu Artystycznego w OKiS we Wrocławiu.

„In Statu Nascendi Visum. Z prac Twórców Współczesnego Witrażu Krakowskiego”

Wystawa w dolnej sali wystawowej. Kurator wystawy prof. UR Grażyna Ryba w scenariuszu wystawy pisze, iż celem ekspozycji jest pokazanie warsztatu artysty, przesłanie kolejnych etapów procesu twórczego: od narodzin koncepcji dzieła, poprzez jej konkretyzowanie w kolejnych pracach aż do projektu realizacyjnego – kartonu i ostatecznie – gotowego witrażu.

Zobaczymy w ramach tej koncepcji rysunki, projekty, kartony i kilka drobnych realizacji witraży. Autorami, którzy zaprezentują swoją twórczość w zakresie projektowania witraży, są: Helena Papée-Bożykowska, Jerzy Skąpski, Józef Furdyna, Teresa Stankiewicz, Maciej Kauczyński, Wiktor Ostrzołek, Werner Lubos i Adam Brincken.

Gabriela Cichowska – grafika

W „Galerii Małej” wystawa grafiki tegorocznej absolwentki krakowskiej ASP.

Gabriela Cichowska – urodzona w 1984 roku w Rzeszowie, ukończyła rzeszowskie PLSP, a następnie stu-

**GALERIA FOTOGRAFII
MIASTA RZESZOWA**
35-030 Rzeszów, ul. 3 Maja 9

Dyrektor: Irena Gałuszka

Telefon: 17 853 24 45

E-mail: fotogaleria@erzeszow.pl

do 12 września

• „Słońce” – wystawa fotografii Wiktora Wołkwa

19 września – 5 października

• „Zapomniane sacrum” – wystawa fotografii Waława Pado, Anny Węglarz, Ryszarda Węglarz (Leżajsk), Mieczysława Wrońskiego (Stalowa Wola)

10–31 października

• „Press Foto 2011” – ogólnopolska wystawa fotografii

SZAJNA GALERIA

35-010 Rzeszów, ul. Sokoła 7/9

Telefon: 17 853 20 01

Tel./faks: 17 853 27 48

Szajna

Stała wystawa prac plastycznych prof. Józefa Szajny. Prezentuje: collages, malarstwo i rysunki, a także kompozycje przestrzenne.

diowała w krakowskiej ASP na Wydziale Grafiki. Jest tegoroczną dyplomantką. Zajmuje się grafiką wydawniczą, ilustracją książkową, rysunkiem, malarstwem, szyje autorskie zabawki. W zakresie ilustracji literatury dziecięcej odniosła kilka sukcesów, ma na koncie kilka pozycji wydawniczych, uczestniczyła m.in. w Międzynarodowym Biennale Ilustracji Literatury Dziecięcej w Lizbonie w 2007 roku.

🖼️ *Gabriela Cichowska, bez tytułu, olej/płótno*

BIURO WYSTAW ARTYSTYCZNYCH W KROŚNIE

38-400 Krosno, ul. Kolejowa 1

Dyrektor: Maria Jurkowska
Tel./faks: 13 432 61 87
E-mail: galeriakrosno@op.pl
Internet: www.bwakkrosno.pl

do 23 września

Grzegorz Wnęk – malarstwo

Grzegorz Wnęk urodził się 14 czerwca 1974 roku we Fryszaku. W latach 1994–1999 studiował na Wydziale Malarstwa ASP w Krakowie. W 1999 roku uzyskał dyplom z wyróżnieniem w pracowni prof. Stanisława Rodzińskiego. Jego prace znajdują się w zbiorach m.in. Frissiras Museum w Atenach, Lubuskiej Zachęty Sztuki Współczesnej, Galerii Bielskiej BWA. W 2003 roku został laureatem Grand Prix 36. Ogólnopolskiego Konkursu Malarstwa „Bielska Jesień” w Galerii Bielskiej BWA. W 2005 roku praca pt. *Maszyna* zakwalifikowała się do stu najlepszych obrazów roku 2004 w konkursie „Obraz roku”. W 2006 roku wyróżnienie w konkursie malarstwu VI Triennale Sztuki Sacrum w Częstochowie. W 2006 roku otrzymał stypendium Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. W 2007 roku był laureatem stypendium „Młodej Polski”.

Malarstwo Grzegorza Wnęka właściwie zawsze znajduje nabywców. Pierwszym i najbardziej chyba znany, także z finału konkursu „Obraz Roku”, jest cykl *Maszyn*, w których uwaga artysty skupia się na oddaniu posępnego ciężaru i majestatu metalowych części skomplikowanych urządzeń, które „portretowane” w monochromatycznej gamie barwnej nabierają po-

mnikowego wyrazu „ikon” odchodzącego w przeszłość przemysłu. Nie ma w tych obrazach finezyjnego ujęcia piewów kultu prędkości i cywilizacyjnego rozwoju – futurystów.

Kolejne dwie serie prac Wnęka zdradzają jego fascynację Hiszpanią, jej sztuką i kulturą. W *Rycerzach* i *Jeźdźcach* autor mierzy się z mitem i legendą Don Kichota oraz spuścizną malarstwa Velasqueza, El Greca, Goyi. Klimat hiszpańskiego malarstwa o ograniczonej skali barw, a jednocześnie malowanego z rozmachem, jest Wnękowi bliski i adekwatny do jego sposobu widzenia świata.

30 września – 21 października

Picasso, Matisse, Miró – grafika

Ekspozycja obejmować będzie ponad 80 prac graficznych (w większości litografii) trzech największych mistrzów XX-wiecznej sztuki: Pabla Picassa, Henri Matisse’a oraz Joana Miro. Prezentowani artyści znani są przede wszystkim z malarstwa, jednak również grafika zajmowała w ich twórczości pokaźne miejsce.

Pablo Picasso w historii sztuki zapisał się przede wszystkim jako współtwórca nowego nurtu w malarstwie zwanego kubizmem. Dzięki zastosowaniu nowych technik, takich jak deformacja, dekonstrukcja i kolaż, kubizm wywarł wielki wpływ na nowoczesną estetykę. Na wystawie zapoznamy się z próbką możliwości Picassa jako ilustratora książek. Zobaczymy cykl litografii z 1949 roku, które powstały do opowiadania pt. *Carmen* Prospera Merimée. Warto nadmienić, że w latach 1910–1972 wydano aż 154 książki ilustrowane przez tego artystę. Na wystawie pokazane zostaną także litografie Picassa o tematyce erotycznej z tzw. „sekretniej

» cd. na str. 57

▣ Grzegorz Wnęk, „Figury z(a)myślone”, 2008, olej/płótno, 100x100 cm

▣ Pablo Picasso, „Jacqueline”

• *cd. ze str. 4 (Nagrody w dziedzinie kultury)*

- unikatowego w skali kraju Muzeum Fajek i Dzwonów. Wydawca czasopism: „Bróg News” i „Przemysł z Fajką”
- **Władysław Boczar** – kapelmistrz Orkiestry Dętej „Hejnał” w Haczowie, wiele koncertującej i biorącej udział w wielu przeglądach i konkursach o zasięgu powiatowym, wojewódzkim i ogólnopolskim, twórca bogatego repertuaru orkiestry
 - **Bronisław Borciuch** – wieloletni instruktor i dyrygent Dziewczęcej Orkiestry Dętej działającej przy Wojewódzkim Domu Kultury oraz Zespole Szkół nr 1 w Rzeszowie, nieustannie koncertującej (dała ok. 900 koncertów) na festiwalach i przeglądach w kraju i za granicą, wielokrotnie nagradzanej. Także współzałożyciel znanej Dziewczęcej Orkiestry Szałamaiestek działającej przy WDK i II LO w Rzeszowie
 - **Ryszard Dudek** – artysta malarz, grafik, pedagog, prezentował swe prace na ponad dwudziestu indywidualnych wystawach malarstwa oraz brał udział w ponad 200 wystawach zbiorowych, przeglądach oraz konkursach. Od 2006 roku dyrektor BWA w Rzeszowie, inicjator wielu przedsięwzięć promujących dokonania polskiego malarstwa współczesnego
 - **Józef Gmyrek** – aktor dramatyczny teatrów w Legnicy, Toruniu, Zielonej Górze i w Rzeszowie, działający społecznie w Towarzystwie Kultury Teatralnej jako konsultant zespołów i opiekun młodych recytatorów, juror konkursów recytatorskich, obecnie występujący w Teatrze Janusza Pokrywki w sztuce *7 obrazów* – *Don Kichot*
 - **Andrzej Kędziński** – wieloletni nauczyciel muzyki, promotor młodych talentów muzycznych, założyciel kilku zespołów muzyczno-wokalnych. Inicjator powstania i dyrygent Chóru Mieszanego „Akord” z Dynowa

• *cd. ze str. 56 (Biuro Wystaw Artystycznych w Krośnie)*

kolekcji” oraz prace ukazujące ulubione motywy artysty: corridę, gołąbka pokoju, tematykę cyrkową oraz kilka portretów towarzyszek życia.

Drugim artystą, którego wycinek twórczości graficznej prezentuje wystawa, jest Henri Matisse (1869–1954), francuski malarz i grafik. Matisse łącząc nauki dawnych mistrzów i inspiracje czerpane ze sztuki afrykańskiej stworzył fowizm, jeden z najciekawszych kierunków w malarstwie XX wieku, współczesny kubizmowi, mniej jednak od niego skrępowany schematami intelektualnymi, charakteryzujący się natomiast żywą i oderwaną od rzeczywistości kolorystyką dzieł. Na wystawie twórczość Henriego Matisse’a obrazuje cykl prac graficznych, które

- **Ryszard Kucab** – artysta plastyk, kierownik Galerii Miejskiego Ośrodka Kultury w Dębicy, uprawiający malarstwo, grafikę i rzeźbę, prezentujący swe prace na wielu wystawach w kraju i za granicą, obchodzący w bieżącym roku 30-lecie pracy artystycznej
- **Dorota Kwoka** – poetka i malarka, grafik, recytatorka, inicjatorka imprez artystycznych i spotkań poetyckich
- **Alina Lis** – instruktorka i choreografka, założycielka zespołu tanecznego „Bieszczadzkie Żabki”, wielokrotnie reprezentującego region na Ogólnopolskim Festiwalu Piosenki i Tańca w Koninie, występującego i nagradzanego na przeglądach i konkursach w Polsce i poza jej granicami
- **Andrzej Łobaza** – dyrektor Centrum Kultury Gminy Łañcut, instruktor form kabaretowych i teatralnych, reżyser, scenarzysta, autor tekstów, inicjator wielu przedsięwzięć kulturalnych, w tym Międzynarodowych Spotkań Instrumentalistów Ludowych „Stefanowa Nuta”
- **Jerzy Maślanka** – społecznik, poeta, satyryk, reżyser, działacz kulturalny. Założyciel kabaretu „Skra”, współpracujący z Estradą Rzeszowską oraz wieloma czasopismami. Autor trzech pozycji książkowych, inicjator, organizator i redaktor naczelnym miesięcznika społeczno-kulturalnego „Nasz Dom Rzeszów”, wiceprezes Oddziału Okręgowego Towarzystwa Kultury Teatralnej w Rzeszowie
- **Władysław Michał Matusz** – artysta plastyk wiele wystawiający i wielokrotnie nagradzany. Organizator Pleneru Studyjnego w Łañcucie, komisarz pleneru malarskiego „Julin”, autor kilku znaczących projektów graficznych, w tym odznaki „Zasłużony dla Województwa Podkarpackiego”. Pomysłodawca monumentalnej wystawy „Artyści Polski Południowo-Wschodniej 1950–2000”

• *cd. na str. 58*

artysta wykonał dla ekskluzywnego pisma „Verve”, którego jeden numer w całości został poświęcony ostatnim latom jego twórczości. Na wystawie prezentowane będą także litografie jego słynnych wycinanek, tzw. *Błękitne akty* – jedne z najbardziej rozpoznawanych dzieł tego francuskiego artysty.

Kataloński artysta Joan Miró (1893–1983) był malarzem, grafikiem, rzeźbiarzem i ceramikiem. To artystyczny outsider nie należący do żadnego kierunku. Będąc pod wpływem surrealizmu zdołał jednak rozwinąć własny styl, którego elementami były „organiczne” formy i „splaszczony” rysunek o ostrych liniach, kojarzący się z rysunkami dzieci. Większość prac Miro zaprezentowanych na wystawie pochodzi z „Litographu”.

▣ Laureaci nagród indywidualnych za całokształt działalności wraz z organizatorami • fot. M. Zajęc-Czerkies

• cd. ze str. 57 (Nagrody w dziedzinie kultury)

- **prof. Leszek Mazepa** – społecznik, animator kultury, publicysta i człowiek nauki. Założyciel i pierwszy prezes Towarzystwa Kultury Polskiej Ziemi Lwowskiej we Lwowie działającego na rzecz wskrzeszania polskości, reaktywacji szkolnictwa i piśmiennictwa polskiego oraz zespołów artystycznych. Pomysłodawca i organizator Międzynarodowych Sesji Naukowych „Musica Galicjana”, współzałożyciel i prezes Rzeszowskiego Towarzystwa Muzycznego, autor 5 pozycji książkowych oraz około 600 publikacji o kulturze muzycznej
- **Krzysztof Motyka** – artysta plastyk, scenograf, od ponad 30 lat związany z Teatrem im. Wandy Siemaszkowej w Rzeszowie, współtwórca i kurator Międzynarodowego Biennale Plakatu Teatralnego, sprawujący pieczę nad Multimedia Szajna Festiwal. Artysta o dużym dorobku – w bieżącym roku zakwalifikowany został do Międzynarodowego Biennale Plakatu Teatralnego w Lahti
- **Aniela Mrówka** – animatorka kultury w regionie lubaczowskim, założycielka zespołu śpiewaczego w Cewkowie, który z bogatym repertuarem opartym na pieśniach ludowych, przyspiewkach, koledach i pastoralkach zdobywała liczne nagrody i wyróżnienia, m.in. na Ogólnopolskim Festiwalu Kapel i Śpiewaków Ludowych w Kazimierzu nad Wisłą
- **Jerzy Stefan Nawrocki** – prozaik, publicysta, autor ośmiu pozycji książkowych, w tym 2-tomowej powieści *Cienie: ten tętent karych koni* uhonorowanej nagrodą „Złotego Pióra”, zaangażowany w promowanie młodych talentów literackich
- **Mirosław Osowski** – literat, publicysta, konferansjer, recenzent, popularyzator kultury i twórczości literackiej w Stalowej Woli, publikujący na łamach pism regionalnych i społeczno-kulturalnych. Autor siedmiu tomów prozy, nagradzany na regionalnych i ogólnopolskich konkursach prozatorskich, laureat nagrody „Złotego Pióra”
- **Barbara Przybyłowska** – instruktor teatralny i taneczny, od 50 lat związana z Domem Kultury „Śnieżka” w Dębicy. Autorka i reżyserka kilkudziesięciu spektakli teatralnych realizowanych z dziećmi i młodzieżą, opiekunka grup teatralnych i taneczno-rytmicznych
- **Agata Pucykowicz** – znana i ceniona animatorka kultury ludowej, założycielka zespołów: „Lubartowianie”, „Kombornia”, „Kaśka”, „Świątkowianie”, „Mali Lubartowianie”, „Desznianie”, „Mali Kombornianie”, od 1999 roku organizatorka Przeglądu Pieśni i Muzyki Ludowej „Kropa” w Iwoniczu-Zdroju, autorka kilkunastu nagrodzonych scenariuszy obrzędowych, w tym na Ogólnopolskim Festiwalu Kapel i Śpiewaków Ludowych w Kazimierzu nad Wisłą
- **Roman Skomra** – animator kultury związany z amatorskim ruchem artystycznym od ponad 50 lat, założyciel i kierownik Zespołu Ludowego „Sonina”, scenarzysta i reżyser widowisk obrzędowych i teatralnych prezentowanych na wielu przeglądach, konkursach i festiwalach
- **Henryk Wichniewicz** – instruktor teatralny, założyciel, reżyser i koordynator grup teatralnych: „Krasnal”, „Miniatura” i „i.t.d.” działających w Regionalnym Centrum Kultur Pogranicza w Krośnie, uczestniczących

- i nagradzanych w wielu przeglądach w kraju i za granicą. Reżyser wielu (37) przedstawień oraz licznych koncertów galowych, także malarz
- **Krzysztof Zieliński** – twórca i redaktor naczelny dwumiesięcznika „Skarby Podkarpackie”, popularyzującego dziedzictwo kulturowe województwa i regionów przygranicznych. Pracownik Stowarzyszenia „Pro Carpathia”, autor *Leksykonu Podkarpackich Smaków*, redaktor *Leksykonu Podkarpackiej Przyrody*, pomysłodawca i autor *Leksykonu drewnianej architektury sakralnej na Podkarpaciu*, wyróżniony w 2008 roku na VI Ogólnopolskim Konkursie im. M. Orłowicza przez Polską Organizację Turystyczną

Laureaci nagród zbiorowych za całokształt działalności

- Chór Mieszany „Akord” w Dynowie
- Zespół Ludowy „Sonina” w Soninie
- Ludowy Zespół Śpiewaczy „Dolanie” w Gniewczynie Trynieckiej

- Zespół Śpiewaczy „Malina” w Połomi
- Chór Mieszany „Sancta Familia” Parafii pw. Św. Rodziny w Rzeszowie

W trakcie Uroczystości uhonorowano także:

- **Wergilusza Gołąbka** – brązowym medalem „Zasłużony Kulturze Gloria Artis”
- **Janinę Wojturską** i **Romana Skomrę** – odznaką honorową „Zasłużony dla Kultury Polskiej
- Dyplomy Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego za zaangażowanie w obchody Roku Chopinowskiego otrzymali: **Grażyna Szeliga**, **Marta Wierzbieniec**, **Marta Gregorowicz**, **Waldemar Matuszewski**, **Ewa Fudala**, **prof. Leszek Mazepa**, **Andrzej Szypuła**, **Jarosław Drzewiecki**, **Janusz Ostrowski**, **Lucyna Mizera**

W części artystycznej wystąpili laureaci Nagrody Zarządu: **Bartosz Głowacki** i chór „Akord” z Dynowa. Wszystkim nagrodzonym serdecznie gratulujemy.

W „Karpackiej Troi” dotknięto przeszłości

W dniach 24–26 czerwca odbyło się otwarcie Skansenu Archeologicznego „Karpacka Troja” w Trzcinicy. W ciągu 3 dni obiekt zwiedziło ok. 10 tys. osób, którym archeologia z pewnością nie będzie się już kojarzyć wyłącznie z muzealnymi gablotami...

Uroczystość inauguracji działalności placówki rozpoczęła się od piątkowej części oficjalnej z udziałem ponad 100 zaproszonych gości – przedstawicieli świata nauki, kultury, polityki oraz wszystkich tych osób, bez których realizacja marzenia o „Karpackiej Troi” nie byłaby możliwa.

W pierwszym dniu wieczorem organizatorzy zaprezentowali widowisko plenerowe pt. „Karpacka Troja – Dwa Oblicza”. Godzinny spektakl opowiedział historię grodu w Trzcinicy w bardzo nowoczesny sposób, łącząc przekaz teatralny i filmowy z pokazami świetlnymi. Przeszedł do historii jako „wielki wybuch Karpackiej Troi”.

W kolejne dni, w ramach 1. Karpackiego Festiwalu Archeologicznego Dwa Oblicza – Trzcinica 2011, ponad 200 odtwórców zaprezentowało kulturę materialną i duchową wczesnej epoki brązu i wczesnego średniowiecza. Byli wśród nich członkowie bractw rycerskich niestrudzenie toczący bitwy oraz rzemieślnicy na żywo produkujący broń, ozdoby, nawet dziegieć i smołę drzewną. Na scenie prezentowały się dwa zespoły należące do ścisłej elity rekonstruktorów wczesnośredniowiecznej muzyki – Percival oraz Tryzna. Turyści mogli się także zapoznać

z wierzeniami i obrzędami Słowian, które przybliżała im wywodząca się z jednego z bractw rycerskich grupa teatralna. Zadbano także o podniebienia gości – w rozbitym na terenie Skansenu obozie ruszty uginały się od mięsów, a z kotłów wydobywał się radosny bulgot.

1. edycja Karpackiego Festiwalu Archeologicznego „Dwa Oblicza” przeszła do historii jako wyjątkowe

» cd. na str. 60

☞ Z widowiska „Karpacka Troja...” • fot. M. Dybas

« cd. ze str. 59 (W „Karpackiej Troi” dotknięto przeszłości)

spotkanie z żywą przeszłością, którą można było nie tylko zobaczyć i dotknąć, ale także poczuć, usłyszeć i skosztować...

Kto nie był, niech żałuje i koniecznie wpisze Karpacki Festiwal Archeologiczny „Dwa Oblicza” do swojego kalendarza na rok następny, a 4 września br. niech

odwiedzi Karpacką Troję, w której ponownie zagospodzą wojowie na zakończenie pierwszego w historii Skansenu letniego sezonu turystycznego.

Więcej informacji o wrześniowej imprezie znaleźć można na oficjalnej stronie internetowej Karpackiej Troi: www.karpackatroja.pl.

Zapraszamy!

Dawid Iwaniec

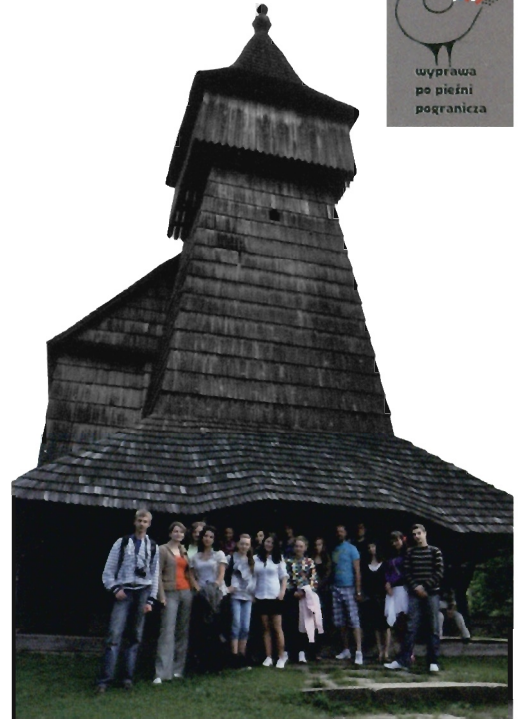
Wyprawa po pieśni pogranicza

Oczarowani pięknem tradycyjnych pieśni ludowych młodzi ludzie z Polski i ze Słowacji wyruszyli na wyprawę po pieśni. Projekt realizowany jest przez Regionalne Centrum Kultur Pogranicza w Krośnie we współpracy z Hornosarissskim osvetovym strediskiem w Bardejowie, a współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska – Republika Słowacka 2007–2013.

Pieśni należą do najstarszych form artystycznych. Ich autentyczność wynika z tego, że prawie nie istnieją w zapisie, ale przekazywane są ustnie z pokolenia na pokolenie w postaci swoistego świadectwa kultury ludowej, zwyczajów, sposobu życia. Lud miłował muzykę po swojemu i tak też ją kształtował. Stanowiła ona antidotum na ciężką dółę, trudy życia i żmudną pracę. Ludzie śpiewali podczas pracy i odpoczynku, w trakcie świąt i obrzędów religijnych.

Tematyka tradycyjnych pieśni dostarcza nam wiedzy o tym, jacy kiedyś byliśmy. Nieskażone nowoczesnymi aranżami, współczesną techniką ludowe ballady, pieśni miłosne i zalotne, kantyczki żałobne i weselne strofki są opowieścią o świecie, który niestety odchodzi w zapomnienie. Pieśni towarzyszyły naszym pradziadom w każdej chwili ich życia, my nie śpiewamy prawie wcale.

W poszukiwaniu pieśni pogranicza uczestnicy projektu odwiedzili wiele miejsc po obu stronach granicy. W trakcie spotkań z mieszkańcami regionu utrwalali pieśni, ale także rozmawiali o tym, jak się kiedyś tutaj żyło. Wieczorami zaś, w trakcie artystycznych warszta-

☑ Uczestnicy „wyprawy po pieśni pogranicza”
fot. N. Przybylska

tów, młodzież doskonaliła swój warsztat wokalny, śpiewała odnalezione pieśni i przygotowywała się do koncertu, który odbył się 26 sierpnia br. na Festiwalu Kultur Pogranicza „Karpackie Klimaty” w Krośnie.

Profesjonalizm i spontaniczność w Krośnie. INNY Festiwal Teatrów Młodzieżowych

W Krośnie zakończył się właśnie Festiwal Teatrów Młodzieżowych „Inny”. To już jego ósma edycja. Mam przyjemność od kilku lat obserwować rozwój tego festiwalu. Jest to rozwój za sprawą samych teatralnych zespołów.

Kiedy oglądałem spektakle grane przez młodzież, zastanawiałem się też nad ich widownością, nad postrzeganiem sztuki wykonywanej przez tych młodziutkich ludzi. Przywykło się w Polsce używać pojęcia: teatr amatorski. Myślę, że czas najwyższy pożegnać się z nim. (...)

Dość zabawne jest, że to przecież ci młodzi ludzie spełniają najważniejsze warsztatowe, artystyczne – „zawodowe” kryteria. (...)

W Krośnie było właściwie wszystko, co w teatrze dobre i czego się oczekuje. A więc zaangażowanie, autorskie scenariusze, podejmowanie trudnej tematyki, ale także trudnej literatury, sprawność aktorska i temperament, autentyczność, znakomicie stosowane konwencje teatralne. Dobre spektakle tworzone przez dobrych instruktorów – swoistych herosów lokalnych środowisk działających przy domach kultury, stowarzyszeniach i szkołach. Pewnie, jak to zwykle, raz ich tam doceniają, a raz nie. Jednak pełnią niezwykle ważną rolę – są przewodnikami młodzieży. Pewnie też czasami kosztem własnego życia. Taki jest ich wybór. Zresztą nikt ich o to nie pyta, a sami też nic o tym nie powiedzą. Praca, którą wykonują, wymyka się urzędowym ocenom i liście płac.

Z podziwem patrzę na energię i wysoką kompetencję Bartosza Nowakowskiego z Wadowic (Teatr „Próg”), na profesjonalizm wykonawczy Teatru Tańca „ES” Renaty Pysznik z Lublina, czy na intelektualną i bardzo aktorską robotę Stanisława Dembskiego w Teatrze „Park” z Warszawy.

W Jarosławiu tworzy kolejny heros – Paweł Sroka. Robi to bez ceregieli, wykorzystując do cna potencjał i warunki swoich młodych aktorów w spektaklu *Ubu Król*. Niemal „czechowowski” rozgrywa dialog Sławomir Kuligowski w spektaklu *Serenada* Teatru „Drama” z Olesna. Ważne i poważne poszukiwania za swoimi podopiecznymi prowadzi Katarzyna Marjasiewicz z Teatru „Puk-Puk” ze Świdnika. Konsekwentnie pracuje z „Gębą” w Tychach Piotr Adamczyk.

Nie wiadomo, jak długo istnieć będą te teatry. Ważne jest to, jak głęboki ślad zostawią w swoich uczestnikach i w widzach.

Tym, co mnie szczególnie ujęło w Krośnie, jest to, że gospodarzem festiwalu jest młodzież! Nie pani dyrektor, pracownicy, techniczni. Nie, ci są na miejscu, owszem, ale są „usłużni”. Gospodarzem jest młodzież! I tak powinno być! I o to chodzi. Subtelnie, z wyczuciem, ale i z kroplami potu na czole, czuwa nad wszystkim znakomity artysta i pedagog Henryk Wichniewicz. Też heros!

Jeśli mógłbym coś podpowiedzieć organizatorom. Brakowało mi na widowni grupy, która powinna tam być obecna niemal obowiązkowo – rodziców i nauczycieli. Dla-

czego? Dlatego, że jest im to niezwykle potrzebne, chociaż tej konieczności najczęściej sobie w ogóle nie uświadamiają! Bez patrzenia na sztukę tworzoną przez młodych ludzi, pod kierunkiem tak znakomitych twórców-instruktorów, nigdy nie będzie się wiedziało, co to jest edukacja artystyczna czy estetyczna i jak powinno wyglądać kształtowanie potrzeb kulturalnych i w ogóle życia kulturalnego. (...)

Chcę wreszcie przejść do kwestii spontaniczności i profesjonalizmu. Dobrze jest, jeśli najlepszy amator jest też zawodowcem, a najlepszy zawodowiec jest także dobrym amatorem.

Jurorzy długo zastanawiali się nad tym, co premiować na „Innym”: spontaniczność czy profesjonalizm? Zgodnie z metodą Stanisławskiego orzekli, że dobrze jest, jeśli spontaniczność ujęta jest w karby profesjonalizmu. Kropka. W Krośnie. *Bogusław Ślupczyński* (juror)

Nagrody Festiwalu

Otwarte Kurtyny (równorzędne):

- Teatr „Plaster” z Jarosławia za spektakl *Ubu Król*;
- Teatr „Gęba” z Tychów za spektakl *Dobre życie*;
- Grupa Teatralno-Happenerska z Wadowic za spektakl *Geneza Powstania*

Wyróżnienia (równorzędne):

- Teatr „Puk-Puk” ze Świdnika za interesujące podjęcie tematyki społecznego wykluczenia w spektaklu *Basia*;
- Teatr Tańca „ES” z Lublina za wysoki poziom warsztatowy w spektaklu *Córki Marii B.*;
- Teatr „Park” z Warszawy za kreację zespołową i wybór materiału literackiego do spektaklu *Wianki* oraz nagroda Młodzieżowego Forum Teatralnego;
- Teatr „ARLETeatr” z Bydgoszczy – wyróżnienie aktorskie dla Melisy Kuźniar oraz nagroda Teatru „itd...” z RCKP za spektakl *Powietrze*

Teatr „Park” z Warszawy • fot. W. Turek

Komiksowo w WDK w Rzeszowie

Ogólnopolskie (dawniej Podkarpackie) Spotkania z Komiksem to impreza organizowana corocznie od jesieni 1997 roku przez Wojewódzki Dom Kultury w Rzeszowie i Rzeszowską Akademię Komiksu pod patronatem Marszałka Województwa Podkarpackiego. Akademia powstała, by stworzyć miłośnikom komiksu, mieszkającym w naszym regionie, okazję do regularnych spotkań. Działa ona w kilku sekcjach; najliczniejszą z nich jest prężna Rzeszowska Akademia Mangi i Anime, zajmująca się japońskimi komiksami i filmami animowanymi. Poza nią regularnie odbywają się spotkania grupy komiksowej, a także Rzeszowskiej Akademii Mocy, skupiającej fanów serialu filmowego, książkowego i komiksowego *Gwiezdne Wojny*.

W ramach kolejnej edycji odbyły się dwie imprezy połączone z blokami konkursowymi – 2 i 9 lipca br. Na program XXII Spotkań z Komiksem złożyły się trzy bloki tematyczne: miłośnicy komiksów oraz fani serialu *Gwiezdne wojny*. Program części „Czas komiksu” wypełniły projekcje komiksowych filmów animowanych, prezentacja „z lektorem” nieznanego w Polsce komiksu, spotkania z gośćmi oraz konkurs wiedzy o komiksie. Gośćmi spotkań byli: Dominik Szcześniak – scenarzysta i znawca komiksu, redaktor naczelny magazynu komiksowego „Ziniol”, twórca komiksowej serii *Dom żałoby* oraz animator imprez komiksowych w Lublinie. Zaś bohaterami drugiego spotkania byli Sławomir Zajączkowski i Krzysztof Wyrzykowski z Warszawy – twórcy komiksów historycznych (m.in. *Korfanty*, *„Łupaszka” 1939*, *Wyzwolenie? 1945*, *Wilcze Tropy*). Komiksem, który na imprezie został po raz pierwszy zaprezentowany w polskiej wersji „lektorskiej”, będzie pierwszy tom francuskiego cyklu *Long John Silver* autorstwa Xaviera Dorisona i Dominica Lauffraya, nawią-

zujący do klasycznej powieści Roberta Luisa Stevensona *Wyspa skarbów*.

Drugą część spotkania wypełniły atrakcje adresowane do fanów cyklu *Gwiezdne wojny*. Były to projekcje filmowe ze świata *Star Wars*, konsolowy turniej

☐ Od lewej: Wojciech Birek prowadzący spotkanie ze Sławomirem Zajączkowskim i Krzysztofem Wyrzykowskim – autorami komiksów historycznych • fot. M. Zając-Czerkies

walk na miecze świetlne oraz konkurs wiedzy o świecie *Gwiezdných Wojen*.

9 lipca to dzień, który upłynął pod znakiem mangi i anime. W programie znalazły się: projekcje filmów anime – początkowe odcinki serii animowanej twórców cyklu *Evangelion* pt. *Nadia*; *Secret of Blue Water* oraz najnowszego filmu animowanego znanego japońskiego studia Ghibli *Borrower Arriety*. Zgodnie z tradycją Spotkań odbył się również konkurs „Kalambury”, którego uczestnicy musieli przedstawić świat japońskiego komiksu za pomocą gestów i rysunków. Na zwycięzców czekały mangowe (i nie tylko) nagrody. Zwieńczeniem imprezy były zabawy integracyjne. Wszystkich miłośników komiksów zapraszamy na nasze spotkania w WDK oraz do twórczych działań w ramach Rzeszowskiej Akademii Komiksu.

Adam Kus

„Wiśniowa pachnąca malarstwem” po raz czwarty

Należy w dalszym ciągu promować Wiśniową jako swoistą kolonię artystyczną, która w okresie międzywojennym przyciągała, dzięki przyjaźni z Mycielskimi, najwybitniejszych polskich artystów – napisała w liście do Towarzystwa im. Z. Mycielskiego w Wiśniowej dyrektor Muzeum Narodowego w Krakowie Zofia Gołubiew.

Niewątpliwie dawne i ciekawe tradycje tych, jak pisał Zygmunt Mycielski, artystycznych „wakacji wiśniowskich” stały się inspiracją do powstania i orga-

nizacji kolejnych plenerów malarskich w Wiśniowej. Podobnie jak przed wojną, tak i dzisiaj artyści malarze podkreślają nieprzemijający urok wiśniowskiego pejzażu, będącego ciągle źródłem natchnienia, oddechu, zamyślenia...

Plener malarski w Wiśniowej, organizowany corocznie od 2008 roku, w dniach 24 lipca do 7 sierpnia tego roku odbył się już po raz czwarty i po raz pierwszy miał charakter międzynarodowy. Zgromadził 23 artystów ze

Słowacji, Ukrainy i Polski. W gościnnych murach Gimnazjum im. Orłąt Lwowskich w Wiśniowej rezydowali: Emilia i Józef Kaminsky z Bardejova, Mikołaj Pazizin z Tarnopola, Wołodymyr Romaniv z Kałusza, Janina i Stefan Berdak z Krakowa, Andrzej Szewczyk z Bochni, Jakub Ataman, Jerzy Biernat i Anna Maria Szarek, Anna i Andrzej Korzec, Jacek Kawalek, Jan Kardys, Andrzej Pęcowski, Barbara Bokota-Tomala i Jerzy Tomala z Rzeszowa. Ponadto swoje dzieła na tegoroczny plener przekazali: Jadwiga Maria Jarosiewicz z Warszawy, Józef Gazda z Rzeszowa, Agnieszka Gawel-Pasek, Dorota Magryś i Agnieszka Stanisławczyk z Wiśniowej oraz Wiesław Plezia z Zawadki. (...)

Bóg zesłał deszcz, a Wiśniowa plener – napisał, obok uroczego rysunku w kronice pleneru znany krakowski malarz i grafik Stefan Berdak, współpracujący od wielu lat z „Przekrojem”. Mimo kapryśnej pogody, humory jednak dopisywały, twórcza wena także, powstały więc dzieła niezwykle piękne i wartościowe, które wzbogacają znaczącą już kolekcję malarstwa współczesnego w Wiśniowej, liczącą obecnie blisko 100 obrazów, prezentowanych w wiśniowskim Gimnazjum i w różnych miejscach w kraju, ostatnio w dniach 14 czerwca do 16 sierpnia 2011 roku w Galerii „Faust” w Krakowie (23 obrazy). Obok urokliwych pejzaży, podczas tegorocznego wiśniowskiego pleneru powstały także portrety, szkice, dzieła z pogranicza malarstwa i grafiki, akwarele. (...)

Po raz pierwszy podczas pleneru w dniu 30 lipca w Gimnazjum odbyło się sympozjum pt. „Malarstwo współczesne jako... malarstwo. Barbizon Wiśniowski. Czy w Wiśniowej powinno powstać muzeum?”, w którym wzięło udział sześcioro prelegentów z niezwykle ciekawymi i wartościowymi referatami. Oto program. Prof. dr hab. Stanisław Rodziński (Akademia Sztuk Pięknych w Krakowie) *Miejsca*; prof. dr hab. Paweł Maria Taranczewski (Akademia Sztuk Pięknych w Krakowie) *Uwagi o Kapizmie*; mgr Jacek Kawalek (Zespół Szkół Plastycznych w Rzeszowie) *Malarstwo współczesne jako... malarstwo. Uwagi na marginesie programu plenerów „Wiśniowa pachnąca malarstwem”*; mgr Urszula Kozakowska-Zaucha (Muzeum Narodowe w Krakowie) *Malarstwo Kapiarów w zbiorach Muzeum Narodowego w Krakowie*; mgr Dorota Rucka-Marmaj (Muzeum Okręgowe w Rzeszowie) *Kolekcja kolorystów w zbiorach Muzeum Okręgowego w Rzeszowie*; mgr Andrzej Szypuła (Towarzystwo im. Zygmunta Mycielskiego w Wiśniowej) *Mycielscy w Wiśniowej*. Sympozjum zakończyły wypowiedzi dyrektora Muzeum Narodowego w Krakowie Zofii Gołubiew, dyrektora Muzeum Historycznego w Sanoku Wiesława Banacha, a także znanego śpiewaka i malarza Wiesława Ochmana, który, jak napisał do mnie, nie wyobraża sobie życia w XXI wieku bez Wiśniowej.

Warto wspomnieć, iż niezwykle cenna wypowiedź prof. dra hab. Pawła Marii Taranczewskiego ubogacona była prezentacjami unikalnymi, nieznanymi dotąd archiwalnymi zdjęciami z życia domowego i artystycznego dworu w Wiśniowej. Materiały z sympozjum ukażą się w piśmie Towarzystwa im. Zygmunta Mycielskiego w Wiśniowej „Barbizon Wiśniowski” nr 5/2011. (...)

Głównym organizatorem pleneru i imprez towarzyszących było, jak co roku, Towarzystwo im. Zygmunta Mycielskiego w Wiśniowej, wsparte przez współorganizatorów: Związek Polskich Artystów Plastyków Okręg Rzeszowski, Podkarpackie Towarzystwo Zachęty Sztuk Pięknych, Gmina Wiśniowa, Gimnazjum im. Orłąt Lwowskich w Wiśniowej, Ośrodek Kultury w Wiśniowej.

Kończąc tę relację z kolejnego, bardzo udanego, wręcz wzruszającego pleneru dwoma wypowiedziami artystów, uczestników pleneru, zapisanymi w kronice Towarzystwa.

Wiśniowa – tu artyści w pełni mogą wyrazić swój zachwyt nad światem, nad urokami przyrody, ukazać w obrazach własne wrażenia i emocje. Wspaniali organizatorzy plenerów w Wiśniowej sprawiają, że każdy artysta malujący obrazy tutaj zostawia część siebie i chętnie w przyszłości będzie tu wracał.

Anna Maria Szarek

Wielką radością są dla mnie godziny spędzone na plenerze w Wiśniowej. To osobliwe, pełne uroku miejsce, przesycone tradycją dobrego malarstwa, zapewne i dziś zaowocuje interesującymi obrazami. Mam nadzieję, że los pozwoli mi jeszcze zawitać do Wiśniowej, by nasycić się motywami z tej krainy malarzy.

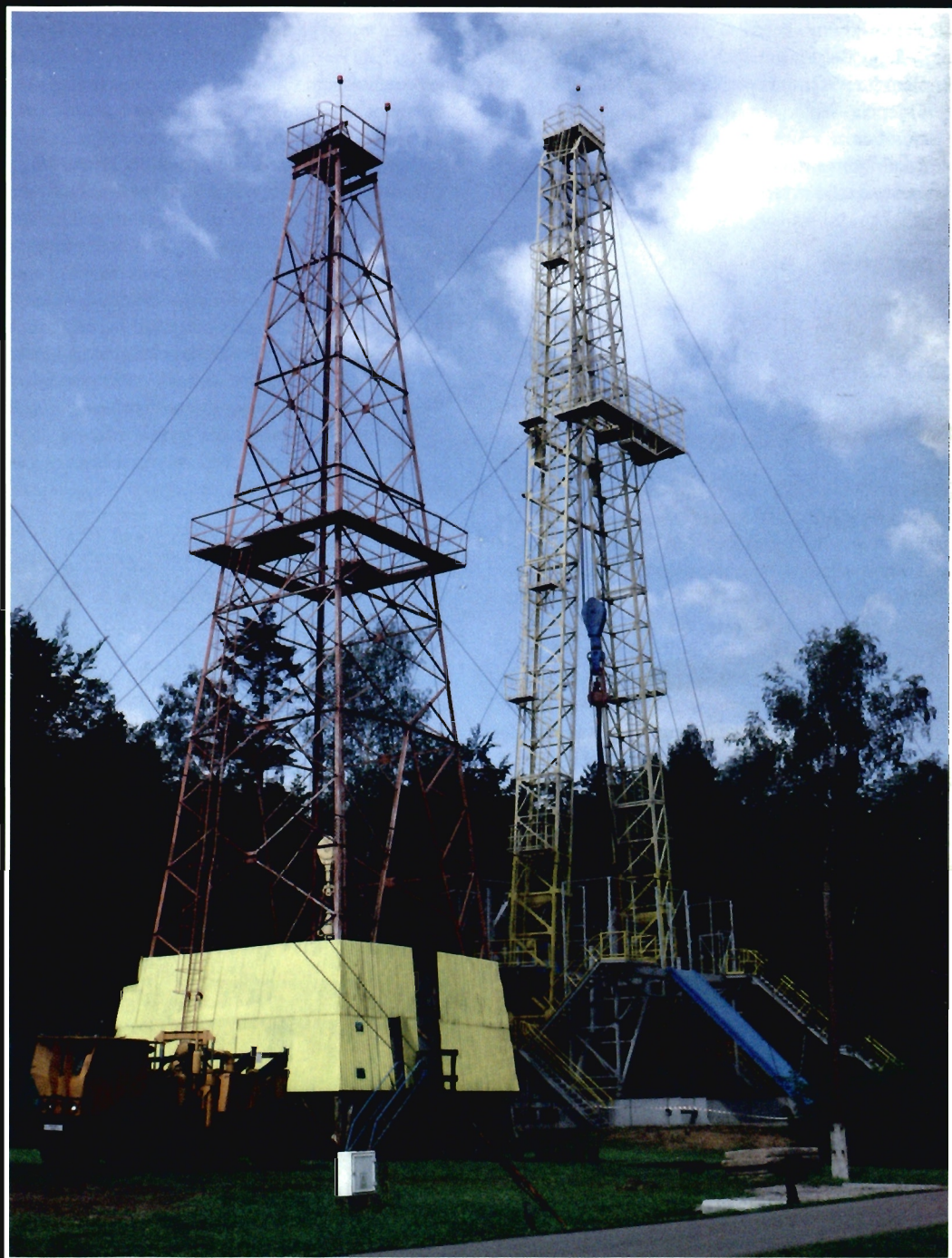
Andrzej Szewczyk

A więc – do zobaczenia na plenerze w Wiśniowej w 2012 roku!

Andrzej Szypuła

☐ Z pleneru w Wiśniowej • fot. E. Kaminska

☐ **Wiertnice w Muzeum Przemysłu Naftowego i Gazowniczego im. Ignacego Łukasiewicza w Bóbrce** • fot. ze zbiorów Fundacji Bóbrka
Tutaj 10 września odbędzie się inauguracja Europejskich Dni Dziedzictwa w województwie podkarpackim, o czym więcej na s. 2-3